Primorski DNEVNIK

Št. 14 (16.051) leto LIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" ... do 7. maja 1945 pa v ... številka. ... partizanski DNEVNIK v zadnji ...

... 040/7796600

GO... Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI Spedizione in abbonamento postale 45% Art.2, comma 20/b, legge 662/96 - Filiale di Trieste

SOBOTA, 17. JANUARJA 1998

Nov pristop za novo stvarnost

Bojan Brezigar

Lahko bi rekli, da so nekoč bile besede. Res so bile, saj je gostobesednost sporočil ob koncu uradnih srečanj, najprej med italijanskimi in jugoslovanskimi in kasneje med italijanskimi in slovenskimi predstavniki v bistvu prikrivala dejstvo, da je v teh odnosih še mnogo nedorečenega in da je tradicionalna diplomatska prijaznost le prikrivala kopico odprtih vprašanj in pomanjkanje volje, da bi ta vprašanja tudi rešili. Besede so tako ostale splošne, polne dobre volje, vendar brez prave vsebine, ki bi to voljo tudi udejanjala.

Sedaj seveda še ne moremo trditi, da se je ta volja udejanila, vendar je občutek, ki ga imamo, ko po slehernem srečanju zbiramo podatke o poteku pogovorov in o morebitnih sklepih, povsem drugačen od občutka, ki smo ga imeli pred leti.

Ker z minevanjem časa prehaja v pozabo tudi besedišče, ki so ga nekoč uporabljali politiki, ga kaže obnoviti. Se še spominjate? Nekoč je bilo na vseh pogovorih poudarjeno, da je manjšina most prijateljstva med državama. Temu načelnemu stališču niso sledila nobena stvarna dejstva. Danes pa govorijo o šoli v Benečiji in o podobnih vprašanjih. Seveda, visokodoneče besede o mostu zvenijo mnogo lepše, nekako uprte v boljšo prihodnost, vendar z njimi manjšina desetletja ni mogla rešiti niti enega svojih odprtih vprašanj. Le zakulisno je bilo nekaj barantanja s kako šolo, kakim bančnim okencem ali čim podobnim; dogajanja, vredna prve italijanske republike. Sedanji stvarni pristop odpira novo obdobje, za to obdobje pa so očitno potrebne nove strategije. Človek ima namreč vtis, da sta obe državi - po miselnosti in po metodologiji dela - krepko prehiteli manjšino. Pragmatičnemu pristopu Rima in Ljubljane namreč manjšina ne ponuja pragmatičnih izbir in na ponudbe ne odgovarja, kot bi morala: lahko jih sprejme ali zavrne, najslabše pa je, če prevlada neodločnost. Mi pa, brez zamere, še vedno sanjamo o mostu.

Te ugotovitve so tudi osnova za zaključek tega kratkega razmišljanja: da namreč nova stvarnost terja tudi nov pristop.

RIM / OBISK FRANCA JURIJA PRI PIERU FASSINU

Odnosi med Slovenijo in Italijo so v zadnjem času otipljivo boljši

Morda že v februarju v pristojni komisiji besedilo zakona za zaščito manjšine

RIM - Skorajšnji obisk predsednika Scalfara v Sloveniji ob otvoritvi nove italijanske šole v Izoli, napoved obiska zunanjega ministra Dinija v Ljubljani ob srečanju ministrov trilaterale in napoved postajnika Fassina, da bo poročevalec Maselli že prihodnji teden izročil pristojni komisiji osnutek besedila zakona za zaščito slovenske manjšine so samo tri izmed številnih vprašanj, ki so bila predmet obiska slovenskega državnega sekretarja v ministrstvu za zunanje zadeve Franca Jurija pri njegovem italijanskem kolegu, podtajniku Pieru Fassinu. Na srečanju sta ugotovila, da so odnosi med državama v zadnjih dveh leti od srečanja do srečanja otipljivo boljši in da obstajajo čedalje večje možnosti medsebojnega sodelovanja. Govorila sta o številnih aspektih sodelovanja, od koridorja štev. 5 do izpopolnitve pogodb, ki so osnova za gospodarsko kooperacijo in seveda o stvarnih problemih manjšin.

Na 3. strani

Odmevi na ukrepe za slovenske šole

TRST - Napovedi o novih ukrepih ministrstva za šolstvo za slovenske šole v Italiji so včeraj odmevali med zamejskimi šolniki. Učitelji, ki so na Tržaškem čakali na dodatna mesta, so razočarani, ker bo ministrstvo izdalo ustrezni odlok šele aprila ali pozneje. Mnogo zanimanja velja za sprejemljivejše norme za ustanavljanje samostojnih razredov, ki pa prihajajo prepozno, saj so vpisovanja že v teku, medtem ko vzbujajo zaskrbljenost napovedi o morebitnem zapiranju oziroma ukinjanju zamejskih šol.

Na 5. strani

Deželne in občinske volitve bodo 14. junija

TRST - Deželne volitve bodo 14. junija letos; isti dan bo tudi prvi krog volitev v 11 občinah v Furlaniji - Julijski krajini, med temi v Gorici, v Krminu in v Čedadu. Drugi krog upravnih volitev bo 28. junija. Tako je sklenil deželni odbor in predsednik Cruder mora sedaj podpisati zadevni odlok.

V državnem zboru o prispevkih za manjšino

LJUBLJANA - Komisija za Slovence v zamejstvu in po svetu je včeraj razpravljala o finančnih sredstev za Slovence v zamejstvu in zdomstvu v proračunu za leto 1998, ki bodo nekoliko višji od sredstev v lanskem letu.

Na 3. strani

RIM / PREDLOG DEŽEL Z REDNIM STATUTOM

Nova nevarnost za krnitev avtonomije naše dežele

Odločni stališči predsednikov Cruderja in Antonioneja

TRST - Po predlogu predsednikov dežel z rednim statutom, ki bi dejansko okrnil avtonomijo Furlanije - Julijske krajine, je predsednik deželne vlade Giancarlo Cruder opozoril, da bi ob morebitnem sprejetju predloga dežele s posebnim statutom izgubile opristojnosti na področju krajevnih uprav. Predsednik deželnega sveta Antonione pa je za petek zjutraj sklical sejo načelnikov svetovalskih skupin, da se dogovorijo o ukrepih v obrambo avtonomije dežele Furlanije - Julijske krajine.

Na 2. strani

TRGOVINA / VLADA SPREJELA ODLOK O REFORMI

Trgovci se branijo odprave licenc

RIM - Ministrski svet je včeraj sprejel zakonski odlok o reformi trgovinskega sektorja, ki sprošča to storitveno področje in ga normativno usklaja z modernejšo zakonodajo drugih evropskih partnerjev. V prvi vrsti gre za pomembno birokratsko in administrativno razbremenitev trgovske dejavnosti, ki se konkretno izraža npr. v odpravi zastarelih licenc za prodajalne z manj kot 300 kv. metrov površine in v odpravi obveznega vpisa v register trgovskih obratov (REC). Reforma je močno vznejevoljila stanovske organizacije trgovcev, ki grozijo s protestom, če vlada odloka ne bo ustrezno popravila.

Na 13. strani

DUNAJ / AVSTRIJA-SLOVENIJA

Frlec in Schüssel obdelala vsa odprta vprašanja

DUNAJ - Vodja slovenske diplomacije Boris Frlec se je včeraj na Dunaju srečal z avstrijskim kolegom Wolfgangom Schuesslom. Ministra sta odnose med državama ocenila kot odlične, pogovori pa so obsegali cel spekter dvostranskih in večstranskih zadev, med katerimi je bil govor tudi o obstoju nemško govoreče manjšine v Sloveniji in o slovenski na Koroškem. Slovenski minister je v pogovorih jasno povedal, da v Sloveniji obstajajo ostanki nemške manjšine. Ob tem je tudi pojasnil, da bodo morali predstavniki te manjšine jasno artikulirati svoje interese, da bi lahko Slovenija začela reševati njihove zadeve. Vodja slovenske diplomacije je izpostavil tudi vprašanje položaja koroških Slovencev in uresničevanja sedmega člena Avstrijske državne pogodbe, še posebej pa vprašanje dvojezičnih napisov, vrtcev in šol, torej obveznosti do slovenske manjšine, ki jih mora Avstrija izpolnjevati.

Avstrijski zunanji minister pa je slovenskemu kolegu zagotovil avstrijsko podporo pri procesu cključevanja v EU.

Na 11. strani

TURČIJA / USTAVNO SODIŠČE

Prepovedali stranko Refah

To je že tretja islamistična stranka, ki jo je vodil Necmettin Erbakan

ANKARA - Turško ustavno sodišče je včeraj prepovedalo delovanje islamistične Stranke blaginje (Refah), zaplenilo vse njeno premoženje, voditelju stranke in bivšemu premieru Necmettinu Erbakanu ter drugim petim strankarskim veljakom pa je za obdobje petih let prepovedalo vsako politično delovanje. Devet od enajstih ustavnih sodnikov je osvojilo tezo, da je Refah protiustavna stranka, ker se zavzema za islamizacijo turške laične države. Prepoved Rafaha pomeni konec večmesečne kampanje turške vojske proti tej islamistični stranki. Junija je turški vojski uspelo zrušiti Erbakanovo vlado, tako da je bilo le vprašanje časa, kdaj bodo stranko prepovedali. Refah je že tretja Erbakanova islamistična stranka, ki so jo prepovedali. Erbakan je včeraj svoje privržence pozival, naj ohranijo mir in naj ne nasedajo provokacijam. Njegova desna roka Abdullah Gul je razsodbo ocenil kot »sramoto za demokracijo«, a takoj dodal, da bodo spoštovali sklep ustavnega sodišča. Islamistom je namreč popolnoma jasno, da bi turška vojska takoj v krvi zadušila vsak poulični protest.

Na 11. strani

KVOTE MLEKA / PO ZAPLEMBI 125 TRAKTORJEV V PREDMESTJU RIMA

Protestniki so se včeraj odpovedali gnojnici

Bruselj sprožil postopek proti Italiji, a ne zaradi odloka

RIM - Minister za kmetijske dobrine Pinto vztraja, da ni več manevrskega prostora za pogajanje z živinorejci, ki protestirajo zaradi mlečnih kvot, in da je vlada naredila vse, kar je v njeni moči, da bi se protest končal. Pinto je sicer priznal, da je do sedanjih problemov privedla zakonodaja iz preteklosti, vendar je vztrajal, da je treba zakon spoštovati in da ukrepi vlade nedvomno v veliki meri upoštevajo potrebe proizvajelcev mleka.

Iz Bruslja je medtem včeraj prišla uradna potrditevt, da je Italija obdolžena zaradi mlečnih kvot, predstavniki spontanih odborov živinorejskega protesta pa so pohiteli v Rim, da bi dosegli vrnitev predvčerajšnjim zaplenjenih traktorjev. V Milanu so se popoldne sestali člani koordinacije protestnih baz, da bi se dogovorili za nadaljevanje svojega boja, ki pa se je včeraj kljub nekaterim spontanim manifestacijam na severu države le nekoliko umiril.

Dan se je na »mlečnem področju« včeraj začel prav s pismom, ki ga je evropski komisar Franz Fischler poslal zunanjemu ministru Diniju in mu v njem sporočil, da je začel proti Italiji postopek zaradi kršenja določil o izvajanju režima mlečnih kvot. Italija ima zdaj trideset dni časa za odgovor na obtožbo, ki pa po zagotovilu premiera Prodija v nobenem primeru ne zadeva pravkar sprejetega zakonskega odloka o vrnitvi glob za kršitev mlečnih kvot (v skupnem znesku 1.100 milijard lir).

Protestnike je včeraj nekoliko pomirila tudi vest, da bo njihove predstavnike 29. januarja v Bruslju sprejel šef Fischlerjevega kabineta Corrado Pirzio Biroli. Nekoliko se jim je greben upognil tudi zato, ker so bili na rimski kvesturi prisiljeni prositi za vrnitev 125 zaplenjenih traktorjev, s katerimi so predvčerajšnjim prekršili prefektovo prepoved in se z gnojnico spravili nad cestišče pred pestolnico. Na policiji so naleteli na kar precejšnje razumevanje, zato so obljubili, da bodo odslej protestirali na manj drastični način. Prva priložnost za to bo že v torek, ko bo v poslanski zbornici razprava o dekretu za vrnitev glob.

Tudi na sestanku koordinacije v Milanu so se severni cobasi dogovorili, da ne bodo več uporabljali gnoja, medtem ko je bilo za danes popoldne napovedano srečanje nacionalne koordinacije spontanih protestnih odborov zaradi tehnično-logističnih težav preloženo na začetek prihodnje tedna.

Na severu države je bilo včeraj vsekakor bolj mirno in samo v pokrajini Brescia so živinorejci za četrt ure blokirali železniško progo Milan - Benetke. Odbori v Emiliji - Romagni se pripravljajo na »pohod na Bologno«, ki je predviden v ponedeljek, kakih dvajset traktorjev živinorejcev iz Piacenze pa se je včeraj dopoldne odpravilo na centralni sedež konzorcija za zaščito sira Parmigiano Reggiano. Proizvajalci mleka iz Marcarie v pokrajini Mantova so pustili traktorje doma in peš zasedli 200 metrov državne ceste za Cremono, s čimer so protestirali zaradi predvčerajšnjega posega sil javnega reda. Povsem miren je bil včeraj položaj ob brennerski železnici, medtem ko je prišlo v Furlaniji - Julijski krajini do ostrega napada združenja Coldiretti na protestnike. Kmečka organizacija namreč ugotavlja, da tukajšnji živinorejci nimajo nobenega razloga za protest, saj jim bo vlada z najnovejšim dekretom pokrila vso globo, ki jim je bila pripisana kot - sicer neupravičen - delež skupnega bremena.

RAI / NAPOVED RESOLUCIJE

Zeleni: »Upravni svet naj gre«

Napoved poteze izvala vrsto reakcij: DSL proti, Pol bolj naklonjen

RIM - Vest, da bodo Zeleni v komisiji za nadzor nad javno radio-televizijski ustanovo Rai predstavili zahtevo po odstopu upravnega sveta Rai, je seveda takoj izvala val reakcij. V posebni tiskovni noti so glasnik Zelenih Luigi Manconi, podpredsednik in član komisije Muro Paissan in Stefano Semenzato včeraj zapisali, da bodo predlagali predsednikoma obeh vej parlamenta, naj prekličeta mandat sedanjemu upravnemu odboru. Za ta korak se niso odločili čez noč, temveč so o njem veliko časa razmišljali, vendar pa presoji Zelenih z njim ni bilo več mogoče odlašati, kajti brez hitrih ukrepov bo ustanova sama umrla in z njo tudi zamisel o javni radio-televizijski službi. Tega Zeleni nočejo, s to potezo pa želijo prisiliti vse k takojšnjim odločitvam. Še vedno zagovarjajo predlog o uvedbi komisarske uprave za ustanovo, vendar so pripravljeni na pogovore o drugačnih rešitvah.

Predstavniki DSL s potezo Zelenih ne soglašajo, v vrstah Polo svobočin so ji bolj naklonjeni, SKP pa je kljub ostrim kritikam na račun sedanjega vodstva Rai previdno ocenila noto Zelenih. Po oceni Giovanne Melandri, odgovorne za vprašanja komunikacije pri DSL, se s takšnimi potezami vprašanj ne rešuje, temveč zapleta. Rešitev vidi v čimprejšnji odobritvi novih zakonskih določil. V imenu NZ je Mario Landolfi dejal, da soglaša z namenom, resolucijo pa bo treba najprej prebrati. Previdnejši je bil Marco Follini (KDC), rekoč, da je treba vzpostaviti nova pravila (z novim zakonom). Za SKP pa je Sergio Bellucci sedanji upravni odbor še za nekaj ur postavil na preizkušnjo. Podtajnik na ministrstvu za komunikacije Vita pa je izjavil, da pilijo besedilo novega zakona, njegova odobritev pa je vse nujnejša.

FJK / PISMO CRUDERJA

V bran pristojnosti avtonomnih dežel

Predsednika Cruderja so že podprli Dolina Aosta, pokrajina Trento in Bocen

TRST - Predsednik odbora Furlanije - Julijske krajine Giancarlo Cruder je spet nastopil v bran posebne avtonomije dežele. Parlamentarcem iz naše dežele, predsedniku deželnega sveta in zastopnikom ostalih dežel s posebnim statutom ter obeh avtonomnih pokrajin je naslovil pismo v zvezi s predlogi dvodomni komisiji za reformo ustave, ki so jih predstavili zastopniki dežel z navadnim statutom.

Predsednik Cruder ugotavlja, da je predlog nevaren za avtonomijo dežel s posebnim statutom, ki bi v bistvu izgubile svoje pristojnosti in krajevne avtonomije. Če bi odobrili predloge skupine dežel z navadnim statutom, piše Cruder, bi onemogočili deželi Frulaniji - Julijski krajini, da uredi svojo institucionalno organizacijo in n.pr. uvede posebne oblike samostojnosti za mestna območja. Za Cruderja so se ostale dežele poslužile nekorektnega postopka, saj so predlagale določila, ki jih ne zadevajo, pač pa se tičejo izključno dežel s posebnim statutom, in je zato treba, da parlamentarci in predstavniki teh dežel nemudoma posežejo in se zoperstavijo tej nesprejemljivi pobudi.

Cruderjevo stališče je že podprla dežela Doline Aoste ter avtonomni pokrajini Trento in Bocen. V torek bo Cruder orisal svoje stališče predsedniku dvodomne komisije za ustavno reformo Massimu D'Alemi v okviru sestanka s predsedniki dežel s posebnim statutom. Predsednik Cruder je naglasil, da je zelo pomembno, da vse deželne komponente, od sveta in odbora do parlamentarcev nastopijo enotno v bran posebnega statuta in avtonomije Furlanije-Julijske krajine, za uveljavljanje njene vloge in posebnosti.

Na stališče predsednika Cruderja je sinoči takoj reagiral predsednik deželnega sveta Antonione, ki je za ponedeljek sklical izredno sejo načelnikov skupin v deželnem svetu. Antonione ocenjuje, da so predlogi dežel z rednim statutom, ki bi Furlaniji - Julijski krajini dejansko odvzele avtonomijo na področju krajevnih uprav, popolnoma nesprejemljivi in da poskušajo te dežele izločiti iz igre dežele s posebnim statutom. Zato je Antonione sklical načelnike svetovalskih skupin z namenom, da skupno odločajo o ukrepih, ki naj bi jih dežela - sama in v sodelovanju z ostalimi deželami s posebnim statutom - sprejela v obrambo svoje avtonomije. Antonione je tudi zahteval takojšnje sklicanje izrednega zasedanja konference predsednikov deželnih svetov.

Sicer pa so na zadnja dogajanja reagirali tudi predstavniki strank. Najhitrejša je bila tokrat Forza Italia, ki je že začela zbirati podpise za izredno zasedanje deželnega sveta; gre samo za prvo pobudo, vendar je mogoče pričakovati, da bodo v prihodnjih dneh stranke v Deželi sprejele skupne ukrepe z namenom, da v okviru ustavnih reform ne pride do krnitve avtonomije Furlanije - Julijske krajine.

Mancino odgovoril tajniku SSk Breclju

RIM - Predsednik senata Nicola Mancino je odgovoril deželnemu tajniku Slovenske skupnosti Martinu Breclju opdgovoril na pismo, s katerim ga je Brecelj 18. decembra lanskega leta opozoril na nedavno sprejeti deželni volilni zakon in na dejstvo, da v njem ni posebnih določil za zajamčeno zastopstvo slovenske manjšine v Italiji v deželni skupščini.

Mancino do vsebine pisma ni zavzel stališča, ampak je Breclju sporočil, da je pismo Slovenske skupnosti predal senatorju Villoneju, predsedniku prve stalne komisije za ustavne zadeve, ki je pristojna za ta vprašanja.

NOVICE

Spomladi v parlamentu o Alpijevi in Hrovatinu

PERUGIA - Predsednik parlamentarnega odbora za tajne službe Franco Frattini je včeraj izjavil, da bo njegov odbor prihodnjo pomlad v stanju poročati o umoru Ilarie Alpi in Mirana Hrovatina. Po njegovem je treba sedaj predvsem podpreti napore sodstva v tej preiskavi.

Andreatta naj poroča o nasilju v Somaliji

RIM - Poslanec Zelenih Mauro Paissan, član odbora za obrambo poslanske zbornice, je od obrambnega ministra Andreatte zahteval, naj čimprej poroča o preiskavi glede domnevnega nasilja italijanskih vojakov v Somaliji. Po Paissanovem mnenju je razvoj dogodkov sprožil kopico vprašanj, tako da obstaja upravičen sum, da je preiskovalna komisija Gallo poskušala prikriti resnico, če je točen intervju, ki ga je o celotni zadevi dal nekemu tedniku podčasnik Aloi. Ta namreč trdi, da njegovih izjav pred prekinitvijo zaslišanja niso zapisali.

Romitiju bodo sodili

RIM - Predsedniku Fiata Cesareju Romiti bodo sodili zaradi domnevnih nepravilnosti pri podkupninah Intermetro (rimska podzemska železnica). Z njim bodo zaradi sodelovanja v korupciji sodili tudi Umbertu Beliazziju, bivšemu odgovornemu za rimski sedež Fiata. Sklep je včeraj sprejela rimska sodnica za predhodne preiskave Adele Rando. Tretji obtoženec, finančni direktor turinske družbe Francesco Paolo Mattioli, je bil po predhodnem dogovoru obsojen na 20 dni. Datum procesa morajo še določiti. Romitijevi in Beliazzijevi odvetniki so zaman zahtevali naj prekinejo nadaljnji postopek.

RIM / VIŠJI SODNI SVET

Opomin javnemu tožilcu iz Brescie Salamoneju

Moral bi se bil vzdržati na procesu o domnevni zaroti, s katero so Antonia Di Pietra hoteli prisiliti k odstopu

RIM - Javni tožilec iz Brescie Fabio Salamone se še ni rešil težav, v katere je zašel, potem ko se je njegova pot križala s potjo Antonia Di Pietra: disciplinska komisija višjega sodnega sveta mu je namreč izrekla opomin, ker se ni vzdržal na procesu, na katerem je bila v ospredju domnevna zarota, s katero so bivšega milanskega javnega tožilca hoteli prisiliti k odstopu. Salamone se po mnenju VSS ni obnašal korektno in je škodil ugledu sodnikov. Oprostili pa so ga zaradi nekaterih izjav, ki jih je dal tisku, kljub nasprotnemu mnenju namestnika glavnega pravnika pri kasacijskem sodišču Maria Persianija.

Persiani je trdil, da bi se bil Salamone moral vzdržati, ker je Di Pietro svojčas vodil preiskavo o njegovem bratu Filippu. Fabio Salamone in njegov odvetnik pa sta vztrajala, da ni bilo nobenega hudega sovraštva z Di Pietrom, ker je bila njegova vloga v zvezi z bratom povsem zanemarljiva. Poleg tega je geometer Li Pera o Filippu govoril novembra 1992, torej v obdobju, ko je preiskava palermskega pravdništva že marsikaj prinesla na dan: »Kako bi torej lahko izbruhnilo veliko sovraštvo zaradi preiskave o zadevah, ki jih je sodstvo že povsem poznalo?« Salamone je zatem pojasnil, da se je odrekel ostalim preiskavam proti Di Pietru, ker so bile šele v začetni fazi, obenem se je hotel izogniti raznim trenjem, tudi izven samega urada. Glede izjav tisku pa je vztrajal, da ni nikoli rekel tega, kar so pisali nekateri časopisi. Še zlasti je zanikal, da bi bil kdajkoli izjavil, da je sodnik za predhodne preiskave Spanò podlegel pritiskom: trdil je prav nasprotno (Spanò je izrekel razsodbo, v kateri je bilo zapisano, da se zaustavi nadaljnje postopanje proti Di Pietru).

Višji sodni svet je včerajšnji sklep izrekel po več kot dveh urah posvetovanja, tako Salamone kot njegov zagovornik, bivši predsednik državnega združenja sodnikov Alessandro Criscuolo, nista hotela nič komentirati. Ust ni odprl niti javni tožilec iz Brescie Silvio Bonfigli, ki so ga zaslišali kot pričo.

RIM / OD 1. FEBRUARJA

Mino Fuccillo novi direktor dnevnika Unità

RIM - Dnevnik Unità bo od prvega februarja vodil Mino Fuccillo. Vest je sporočila družba Arca, založnik dnevnika, Fuccilla pa je za novega direktorja imenoval predsednik družbe na mandat upravnega sveta. Kot je povedal novoimenovani direktor, bo dnevnik Unità prvič vodila povsem »zunanja osebnost«, nekdo, ki ni član stranke oz. novinar, ki ni bil že prej član redakcije (»zunanja« glede na stranko sta že prej bila Renzo Foà in dosedanji direktor Giuseppe Caldarola. Mino Fucillo, ki se je rodil v Salerno pred 49 leti, je znan novinar dnevnika Repubblica. Novinarsko kariero je v letih '70 začel v rimski redakciji Manifesta, leta '79 pa se je zaposlil pri dnevniku Repubblica, pri katerem je bil v zadnjem času med vidnejšimi komentatorji (na začetku kariere je za krajše obdobje sopdeloval tudi z našim dnevnikom).

Na novo delovno mesto se Fuccillo, kot je povedal, odpravlja z željo, da bi z ostalimi novinarji dnevniku vtisnil nov pečat, kar bi mu omogočilo uspeh na tržišču. Nikakor ne misli razvrednotiti vsega, kar je dnevnik bil v preteklosti, vendar pa so spremembe z ozirom na sedanje težave nujne. Sicer pa po njegovi presoji dnevnik, ki ga je ustanovil Antonio Gramsci, ni več dnevnik DSL.

V sporočilu o imenovanju novega direktorja se založnik za opravljeno delo zahvaljuje dosedanjemu direktorju Giuseppeju Caldaroli in pomočniku direktorja Pieru Sansonettiju.

RIM / PIERO FASSINO SPREJEL FRANCA JURIJA

Stvarno in pozitivno o vsestranskem sodelovanju

V kratkem Scalfaro in Dini na obiskih v Sloveniji

RIM - Včeraj sta se v Rimu srečala podtajnik v zunanjem ministrstvu piero Fassino in slovenski državni sekretar za zunanje zadeve. To je bilo njuno prvo srečanje, odkar je Juri prevzel mesto državnega sekretarja in s tem nasledil Iva Vajgla, ki bo v kratkem odšel na drugo službeno mesto v tujini. Prav zato, ker sta se Fassino in Juri prvič srečala v tem svojstvu, je bil pogovor zelo dolg, Kot smo lahko izvedeli, je bil tudi zelo prijateljski, vsestransko bogat in tudi odkrit, tako da sta se oba državna sekretarja odkrito pogovarjala o vseh aktualnih temah, od mednarodnih odnosov do multilaterale, od dvostranskih odnosov do specifične problematike zaščite manjšin. Pogovor pa je bil tudi uvod v nova srečanja na najvišji ravni, ki sicer še niso uradno potrjena. Vendar naj bi se predsednik Republike Scalfaro po povratku z vrha predsednikov srednjeevropskih držav v Bratislavi 23. januarja s predsednikom Kučanom v Izoli udeležil otvoritve italijanske osnovne šole Dante Alighieri, potrjeno pa je tudi, da bo prihodnje srečanje zunanjih ministrov trilaterale z Madžarsko v prvi polovici februarja v Ljubljani, ko naj bi Slovenijo uradno obiskal italijanski zunanji minister Lamberto Dini.

Splošna ocena, nekakšna izhodiščna točka včerajšnjih pogovorov, je bila, da odnosi med državama vidno napredujejo in da so otipljivo boljši, kot so bili pred dvema letoma. To dejstvo pa odpira znatno večje možnosti sodelovanja in daje obema državama nove perspektive.

Sicer pa so se včerajšnji pogovori začeli s pregledom mednarodnih dogajanj, seveda s posebnim poudarkom na skrbi za stabilizacijo jugovzhodne Evrope. Ocene o stanju v tem predelu naše celine so si bile zelo podobne in oba sogovornika sta ob zaskrbljenosti poudarila tudi veliko prizadevanje za stabilizacijo tega območja, kar bi seveda blagodejno vplivalo na vso Evropo.

Na pogovoru sta Juri in Fassino temeljito obdelala predvsem dvostranske odnose. Ob splošni oceni, da odnosi vidno napredujejo, sta tako pregledala delovanje mešanih teles in ugotovila napredek pri pripravi tistih dvostranskih sporazumov, ki jih državi nista še sklenili. Gre v prvi vrsti za sporazuma o preprečevanju dvojnega obdavčenja in za zaščito investicij, ki bosta utrdila osnovo za sodelovanje med državama še zlasti v gospodarstvu. Fassina je tudi zanimalo, kdaj bo začel veljati Solanov dokument o nepremičninah in Juri je pojasnil, da postopek povezuje začetek veljave tega določila z ratifikacijo asociacijske pogodbe o pridruženem članstvu Slovenije v EU in izmenjavo ratifikacijskih listin.

V pogovoru sta Juri in Fassino namenila veliko časa manjšinam. V zvezi s postopkom za odobritev zakona za slovenske manjšino je Fassino dejal, da poročevalec Maselli priprava osnovno besedilo in ga bo verjetno v začetku februarja izročil članom komisije. Govor pa je bil tudi o specifičnih vprašanjih, pri čemer je Fassino dejal, da vlada dela na osnovi spomenice, ki jo je prejela od slovenske manjšine in da je v teku reševanje posameznih vprašanj, medtem ko so nekatera, predvsem priznanje šole v Špetru, že rešena. Fassino je izrecno omenil vprašanje priznanja Sindikata slovenske šole in dejal, da v kratkem pričakuje pozitiven odgovor. Govor je bil tudi o projektu čezmejne televizije in pa o spremembi režima na maloobmejnih prehodih, katerih urniki naj bi bolj ustrezali potrebam prebivalstva. Kar pa zadeva italijansko manjšino v Sloveniji je Fassino predvsem izrazil mnenje, da bi morala biti Unija Italijanov priznana tudi v Sloveniji, na kar je Juri odgovoril, da to takega priznanja lahko pride na osnovi slovenskega zakona o društvih, pri čemer Slovenija ne postavlja ovir glede obstoja in dejavnosti ustanov, ki so skupne italijanski manjšini v Sloveniji in na Hrvaškem.

Predstavniki ZZB NOB odpotovali v Bologno

LJUBLJANA - V Italijo je včeraj odpotovala delegacija Glavnega odbora ZZB NOB Slovenije. V Bologni se bo sešla s predstavniki osrednjega vodstva Vsedržavnega združenja italijanskih partizanov ANPI. To pot naj bi se dogovorili za še bolj usklajeno nastopanje proti potvarjanju polpretekle zgodovine in klevetanju skupnega boja slovenskih in italijanskih partizanov na območju nekdanje Julijske krajine.

Zeleni: Avstrija naj prizna Slovence na Štajerskem

DUNAJ - Avstrijski Zeleni pozdravljajo priznanje obstoja nemškogovoreče manjšine v Sloveniji s strani vodje slovenske diplomacije Borisa Frleca, menijo pa tudi, da je zdaj na vrsti Avstrija, ki bi morala priznati slovensko manjšino na avstrijskem Štajerskem. Predstavnica Zelenih Terezija Stoisitc je menila, da bi morala Avstrija štajerskim Slovencem priznati pravice manjšine. (STA/AP)

Svobodnjaki pozdravili priznanje Staroavstrijcev

CELOVEC - Svobodnjaki na avstrijskem Koroškem so pozdravili priznanje nemškogovoreče manjšine v Sloveniji s strani slovenskega zunanjega ministra Borisa Frleca. Namestnik koroškega deželnega glavarja in član svobodnjaške stranke (FPÖ) Karl-Heinz Grasser je poudaril, da gre za velik uspeh avstrijske Koroške, potem ko je bila resolucija koroske deležna kritik. (STA/APA)

CELOVEC / ZOI 2006

Avstrijci so optimisti glede »Iger brez meja«

Ausserwinkler zelo pozitivno ocenil četrtkovo srečanje s predsednikom CONI-ja Mariom Pescantejem v Rimu

CELOVEC - Avstrijci so po četrtkovem razgovoru s predsednikom italijanskega olimpijskega komiteja CONI Mariom Pescantejem v Rimu polni optimizma, da bo ideja ZOI »brez meja« leta 2006 na tromeji Avstrija-Italija-Slovenija tudi uresničena.

»Predsednik nam je zagotovil, da bo Italija dala na razpolaga vse tekmovalne lokacije, ki so navedene v kandidaturi Celovca za ZOI »brez meja« leta 2006 na tromeji Avstrija-Italija-Slovenija«, so po štiriurnem pogovoru s Pescantejem z velikim zadovoljstvom izjavili predsednik avstrijskega olimpijskega komiteja Leo Wallner, njegov generalni sekretar Jungwirth in namestnik koroškega deželnega glavarja in predsednik koroškega olimpijskega komiteja Michael Ausserwinkler. Avstrijska delegacija je še sporočila, da zagotovitve, da bo CONI na svojem zasedanju 28. januarja podprl kandidaturo treh dežel in ne izbral lastnega italijanskega kandidata, sicer ni bilo, da pa vse kaže na pozitivno odločitev.

Najbolj evforičen je bil Ausserwinkler, ki je pogovor ocenil za nadaljni pomemben korak na poti k uresničevanju cilja »iger brez meja«. Pescantejev odgovor je tudi razlog zato, da avstrijski olimpijski komite takoj vloži kandidaturo Celovca pri Mednarodnem olimpijskem komiteju, je še dodal referent za šport dežele Koroške. Po izjavi koroškega deželnega glavarja Zernatta se bo to tudi zgodilo, saj je tudi Wallner ocenil rimski razgovor kot »izredno pozitivnega«.

Kot smo obširno poročali, so visoki politični in predstavniki Avstrije in Slovenije ter zastopniki obeh nacionalnih olimpijskih komitejev že v torek na »olimpijskem vrhu« v Vratih ob avstrijsko-italijanski meji odločno podprli projekt skupne kandidature treh dežel za ZOI »brez meja« leta 2006 ter pozvali CONI, da se 28. januarja pridruži kandidaturi. Pozivu se je pridružil tudi na vrhu navzoči predsednik Avtonomne dežele Furlanije-Julijske krajine Giancarlo Cruder, ki je Avstrijcem zagotovil, da bo njegova dežela podprla idejo »iger brez meja« tudi v primeru negativne odločitve CONI-ja.

Ivan Lukan

LJUBLJANA / KOMISIJA DZ ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU

V proračunu več sredstev za manjšino

Podpora Slovencem v zamejstvu naj bi letos znašala 1,3 milijarde tolarjev

LJUBLJANA - Komisija državnega zbora za Slovence v zamejstvu in po svetu se je na včerajšnji seji seznanila s predlogom proračuna za leto 1998 v delu, ki se nanaša na Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, ter predlagala parlamentu, naj nadaljuje s postopkom sprejemanja proračuna. V letošnjem proračunu naj bi bilo za Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu namenjenih 1,52 milijarde tolarjev (indeks 120 oziroma 20-odstotno povečanje v primerjavi s proračunom 1997). Podpora Slovencem v zamejstvu naj bi znašala 1,3 milijarde tolarjev (indeks 116), podpora Slovencem po svetu pa 175 milijonov tolarjev (indeks 337).

Državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar je ocenila, da so bili pri določanju proračunske postavke za Urad zelo uspešni in da bo s tolikšnimi sredstvi moč zadovoljivo financirati potrebe Slovencev v zamejstvu in po svetu, čeprav ne optimalno.

Komisija je sprejela predlog Iva Hvalice (SDS), po katerem bo predsedniku DZ predlagala, naj ji dodeli matičnost za segment Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, s čimer bi komisija postala matična tudi za proračunsko postavko Urada. Trenutno je za ta segment matičen odbor za mednarodne odnose.

Komisija je danes sprejela tudi sklep, v katerem predlaga, naj Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu delitev sredstev krovnim organizacijam slovenske manjšine izvaja glede na predložene programe in dosežene rezultate. Urad naj pripravi tudi predlog kriterijev za delitev teh sredstev. Komisija bo v skladu z današnjim sklepom na seji 11. februarja razpravljala o podrobni razdelitvi proračunskih sredstev na posamezne porabnike ter o predlogu kriterijev za razdelitev, ki naj ju pripravi Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Večina članov se je namreč strinjala, da mora imeti komisija vpogled v razdeljevanje sredstev še preden pride predlog v parlament, Logarjeva pa je obljubila, da jim bo urad predložil te podatke.

Člani komisije so se tudi strinjali, da razdeljevanje sredstev za Slovence v zamejstvu in po svetu ni primerno sistemsko urejeno in da je potrebno izdelati ključ, ki bo to uredil. Delitev mora temeljiti predvsem na programih in njihovem dejanskem uresničevanju, torej konkretnih rezultatih. Po mnenju Jožeta Možgana (SLS) mora imeti država, ki daje denar, tudi pregled in vpliv na razdeljevanje sredstev. Državna sekretarka Logarjeva je pojasnila, da matica plačuje vso infrastrukturo organizacij v zamejstvu (od najemnin in plač do telefona), nikoli pa ni imela vpogleda v to, kako je denar porabljen. "Slovenija mora vedeti, kaj plačuje in kakšen je učinek, " je menila Logarjeva ter pozvala poslance, naj skupaj z vlado oblikujejo politiko, ki bo to uredila.

Na pripombo, da imajo zamejske organizacije probleme, ker nikoli ne vedo, koliko sredstev lahko pričakujejo od matice, je Logarjeva odgovorila, da so to izgovori. "Tudi letos smo zamejcem povedali, da lahko pričakujejo največ toliko kot lani, " je dejala državna sekretarka. Po njenem mnenju je napačno to, da so organizacije najemale kredite, čeprav so vedele, da denarja ni. To je po mnenju finančnikov slabo gospodarjenje, je dejala Logarjeva in dodala, da ni naloga države, da odplačuje kredite, ki jih je nekdo najel brez njene vednosti.

Ivo Hvalica je ob tem pripomnil, da ne gre pri vseh kreditih zamejskih organizacij za slabo gospodarjenje. Menil je tudi, da bi morali poleg redne dejavnosti vsako leto v proračunu predvideti tudi financiranje vsaj enega objekta v zamejstvu, ki mora biti iste kakovosti kot objekti večine, da ga bodo ljudje obiskovali. Logarjeva je odgovorila, da Urad dela na financiranju kar nekaj objektov, ne le enega.

Nekateri poslanci so izrazili pomisleke, ker predlog proračuna pri postavkah Svetovni slovenski kongres, Slovenska izseljenska matica ter sofinanciranje radijskih in televizijskih programov za Slovence po svetu v nasprotju z letom 1997 ne predvideva nobenih sredstev. Državna sekretarka Logarjeva je, kot že na včerajšnji seji odbora za mednarodne odnose, pojasnila, da so se letos odločili le za dve postavki - Slovenci v zamejstvu in Slovenci po svetu, z ostalimi porabniki pa bodo skušali financiranje urediti pogodbeno. Pogajanja z naštetimi organizacijami že potekajo. V njih bodo jasno določili pravice in dolžnosti, vključno s finančnimi obveznostmi Urada, je pojasnila Logarjeva. Če dogovora ne bo, bodo organizacije verjetno vložile svoje amandmaje in takrat bodo poslanci imeli priložnost presoditi, kateri predlog je sprejemljivejši.

"Vemo tudi, da se vsako leto pojavljajo sprotni problemi. Če bi bila vsa sredstva razporejena po postavkah, ne bi ostalo nič rezerve za tekoče probleme," je še pojasnila Logarjeva in omenila lanske velike probleme s financiranjem zamejskega tiska. Vnovič pa je poudarila, da ničla v proračunu ne pomeni, da omenjene organizacije ne bodo dobile sredstev, ampak da so njihove aktivnosti vključene v skupno številko. (STA)

Komisija tudi o poročanju Dela o manifestaciji SSk

LJUBLJANA - Komisija DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu je na včerajšnji seji podprla predlog zakona o ratifikaciji okvirne konvencije o varstvu narodnih manjšin, kar je včeraj že opravil odbor DZ za mednarodne odnose.

Komisija je na predlog Iva Hvalice (SDS) tudi izrazila obžalovanje nad nenatančnim poročanjem časnika Delo o manifestaciji Slovenske skupnosti (SSk) proti nekorektnemu odnosu Furlanije - Julijske krajine do slovenske manjšine ob nedavni slavnostni seji deželnega sveta FJK. Komisija bo Delo prosila, naj objavi prispevek predstavnika SSk odvetnika Damjana Terpina, v katerem slednji protestira, ker je Delo poročalo, da se je manifestacije udeležilo nekaj deset ljudi. Terpin je omenjeni prispevek, v katerem pojasnjuje, da je bilo protestnikov precej več, poslal v objavo Delu, vendar ga časnik doslej ni objavil.

Komisija za Slovence v zamejstvu in po svetu se je danes seznanila tudi s poročilom o finančni podpori Slovencem v zamejstvu in po svetu v letu 1996. Državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar je napovedala, da bo Urad poročilo o finančni podpori v letu 1997 predložil do konca meseca. Komisija se je seznanila tudi s sklepom vlade, da se v okviru proračuna za leto 1997 Uradu s prerazporeditvijo zagotovi 200 milijonov tolajev. Logarjeva je povedala, da so 150 milijonov SIT iz te vsote že nakazali, 50 pa je še odprtih. (STA)

DR. ANDOLINA / MNENJE ZDRAVNIKA IZ BURLA

Di Bella: iluzija ali terapija?

Dokazana učinkovitost nekaterih sestavin Nevarno opustiti dosedanje metode

Dr. Marino Andolina se v bolnišnici Burlo Garofolo ukvarja s presajanjem mozga pri otrocih, ki jih je prizadela levkemija. In prav Burlo bo ena od bolnišnic, kjer bodo preiskušali Di Bellovo terapijo proti raku. Eksperimentiranje bodo pričeli, čim bo ministrstvo za zdravstvo določilo postopke, in ga bo vodil dr. Tamaro, ki v pediatrični kliniki odgovarja za ematoonkologijo. Vendar se tudi dr. Andolina te dni ukvarja z vprašanjem terapije proti raku zdravnika Di Belle, kot pravzaprav skoraj vsa italijanska javnost. Prav v tem je najbolj sporni aspekt novega načina zdravljenja raka: da se s to tematiko ukvarjajo zdravniki in raziskovalci, pa tudi sodniki, novinarji, televizijske show-girls, torej pristojni in nepristojni v okviru široke debate, ki kaže znake množične psihoze.

Dr. Andolina pravi, da je prejšnjo noč prebedel pred računalniškim ekranom in da je na internetu zasledil veliko raziskav in dokumentacije, predvsem v Zda, iz katere izhaja, da sta somatostatin in melatonin učinkovita pri nekaterih primerih raka, kar je znano že vrsto let. Vprašanje pa je, pri katerih oblikah raka sta učinkovita in v kateri fazi bolezni: v epruvetah in tudi pri živalih so ugotovili, da uničujeta predvsem celice raka na dojkah. Gre za zdravstvene principe, ki jih je treba resno preveriti, pravi dr. Andolina, predvsem pa je treba opustiti misel, da je eno samo zdravilo lahko učinkovito proti vsem vrstam raka. Zgrešeno je namreč govoriti o raku, kot da bi šlo za eno samo bolezen, saj je več kot sto različnih bolezenskih pojavov, ki jih združujemo s skupnim imenom - tumor ali rak.

Di Bellove teorije so zanimive, pravi dr. Andolina, in jih bodo pričeli eksperimenti v roku nekaj tednov. »V civiliziranih državah,« meni Andolina, se eksperimentiranje na človeku izvaja skrajno previdno in samo potem, ko se je zdravilo eksperimentiralo na živalih, v Italiji pa je javno mnenje pod vplivom medijev vsililo ekperimentiranje na človeku v zelo zgodnji fazi raziskave. V bistvu bodo zdravniki eksperimentirali učinkovitost Di Bellove metode na neortodoksen način, da bi zadostili zahtevam javnega mnenja. Treba bi bilo slediti drugačnemu postopku, pravi Andolina, in ne zaradi birokracije pač pa zaradi spoštovanja deontoloških pravil, da ne bi smeli izkoriščati bolnikov kot poskusne kunce preden v laboratorijih in na živalih ugotovijo, če in v katerih primerih je Di Bellova metoda res učinkovita. Vsekakor naj bi eksperimentiranje pričeli na terminalnih bolnikih, pri katerih niso kemoterapija in radioterapija ter kirurški posegi več učinkoviti, tako da bi v krajšem roku ugotovili okvirno učinkovitost nove metode, saj bi eksperimentiranje pri bolnikih v začetni, akutni fazi bolezni trajalo več let. Na podlagi prvih podatkov pa naj bi se v krajšem času pričelo obširno in poglobljeno eksperimentiranje na akutnih in drugih bolnikih, ki bo trajalo več let.

Dr. Andolina je zelo skeptičen zaradi pomanjkanja postopnosti pri uvajanju nove terapije in nevarnosti opuščanja dosedanjih postopkov. Res je, poudarja Andolina, da so osnovne sestavine Di Bellovega koktajla zdravil - somatostatin in melatonin, pa tudi vitamin A - zelo verjetno učinkovite proti nekaterim oblikam raka. Zgrešeno in tudi nevarno pa je pričakovanje, da je to čudežna rešitev za vse oblike rakastih obolenj, izredno nevarno in celo smrtno nevarno pa je opuščanje sedanje terapije, da bi se posvetili novi metodi. Andolina je glede tega brutalno jasen: »Veliko teh bolnikov bo umrlo. Morda jih bo Di Bellova metoda rešila nekaj, na drugi strani pa jih bo nekaj umrlo, ker so opustili tradicionalno terapijo. Danes s kemioterapijo ozdravijo tričetrt otrok, ki jih prizadene pediatrična levkemija. Pripetilo se je že, da je neka mati opustila kemioterapijo, ker povzroča izgubo lasi in druge stranske posledice na otroku. Kdor opušča terapijo, ki zagotavlja 75% možnosti ozdravljenja, za metodo, ki sploh ni preiskušena, spravlja v smrtno nevarnost svojega otroka. Vendar danes ni Di Bellova terapija več stvar zdravljenja pač pa verovanja,« je jedki zaključek dr. Andoline

SKGZ / POKRAJINSKI ODBOR O NAPOVEDANEM SREČANJU VIOLANTE - FINI

Slovenci naj se vključijo v priprave na soočanja

Protest, ker je država znižala prispevek za dejavnosti

Na svoji sredini seji je pokrajinski odbor SKGZ za Tržaško obravnaval napovedano soočanje Violante - Fini o »rekonstrukciji« italijanskega zgodovinskega spomina. Pobuda na svojstven način spremlja spremembe na italijanski politični sceni in nakazuje možne smeri prihodnjih premikov. Pozornost slovenske narodne skupnosti pa mora predvsem vzbuditi dejstvo, da bo soočanje, ki ima vsekakor vsenacionalni pomen, potekalo prav v Trstu. Če je že prišlo do take izbire, si pač Slovenci - tako mnenje je prevladalo med udeleženci razprave - ne smemo privoščiti, da ostanemo ob strani. Prisotni moramo biti ob pripravah in v vseh spremljajočih aktivnostih, čeprav moramo že od vsega začetka računati na to, da bo zaključek za Slovence »težak«. Prvi korak, za katerega so se s tem v zvezi v okviru tržaške SKGZ domenili, je pismo predsedniku poslanske zbornice Violanteju. V njem ga želijo opozoriti na zgodovinski spomin Slovencev ter nanj apelirati, da ga upošteva; poleg tega ga svarijo pred nevarnostmi zgodovinskega revizionizma, zlasti pred težnjo, ki si žal vztrajno utira pot, da se italijanski narod opere vseh krivd. To nikakor ne bi bilo v prid klimi, v kateri prevladuje pozitivna projekcija v miroljubno in srečno prihodnost. Pokrajinski odbor je v zvezi z napovedjo tržaškega soočanja Violante - Fini nadalje ugotovil, da pobudniki soočanja niso želeli počakati zaključkov mešane italijansko - slovenske zgodovinske komisije, ki je sicer končala svoje delo, ni pa še posredovala zaključnega poročila. V zvezi s to »neučakanostjo« tržaška SKGZ vsekakor izraža svoje začudenje.

V nadaljevanju seje je tekla beseda o delu tržaške občinske komisije za kulturo in šolstvo, ki je načela vprašanje naložb v šolske strukture. Ponekod v okolici so obnovitvena dela že v teku, predvsem v slovenski mestni šolski mreži pa je na osnovi razpoložljivih dotacij potrebno narediti ustrezne izbire glede prioritet, razvoja možnih polov, če ne celo središč. To seveda odpira celo vrsto vprašanj. Pokrajinski odbor je bil vsekakor mnenja, da bi bilo v vidiku morebitnih sprememb potrebno zagotoviti vse tiste storitve, ki so v prid otrokom in njihovim družinam. Ker je bilo ugotovljeno, da tržaška občina ni seznanjena s študijo, ki jo je opravil Slori o slovenskih šolah, je bilo rečeno, da je nujno o izsledkih raziskave informirati odgovorne.

Pokrajinski odbor se je dotaknil tudi vprašanja financiranja kulturnih dejavnosti v letu 1998 po deželnem zakonu 46/91. Kot utemeljeno je ocenil bojazen predstavnikov kulturnih ustanov, da bodo dobile manj kot lani, se pravi vsoto, ki ne bo zadovoljila njihovih potreb. Sklenili so torej izraziti protest zaradi znižanja skupne dotacije za 700 milijonov lir v primerjavi z lanskim letom in storiti ustrezne korake, da se skupni znesek povrne na lansko raven. Obenem je odbor pozitivno ocenil deželno priznanje in prvo, sicer skromno, financiranje ZSSDI.

Na koncu seje je bila obsojena zadnja mazaška akcija na Tržaškem. Čeprav akcije pregona storilcev takih dejanj vse doslej niso dale pozitivnih rezultatov - navsezadnje niti tedaj, ko so se nad tablo zgoniške šole 1. maj 1945 znesli »predstavniki ljudstva«, in to ob belem dnevu - je od varnostnih sil tokrat pričakovati bolj odločen in učinkovit poseg v prid očuvanja klime miru, medsebojnega spoštovanja in sodelovanja.

PREISKAVA FINANČNE STRAŽE

Goljufali pri uvozu goveda

Na dokumentih je pisalo, da je govedo prihajalo iz Hrvaške

Govedo je prihajalo iz Madžarske, Makedonije, Poljske in drugih vzhodnoevropskih držav, na slovensko-italijanski meji pa je naenkrat spremenilo svoj izvor, postalo je »hrvaško«. Uvozniki so tako prihranili čedne vsote, saj je med Hrvaško in Evropsko unijo veljal »preferencialni sporazum«, ki je omogočal plačevanje nižjih dajatev. Pri finančni straži so izračunali, da so državo oškodovali skoraj za milijardo in 700 milijonov lir. Sedaj je preiskava zaključena, na zatožni klopi se bo znašlo kar 60 oseb, med katerimi je tudi nekaj tržaških uvoznikov (-imen niso posredovali, eden od teh uvoznikov naj bi bil precej pomemben).

Do prevare naj bi prišlo v letih 1992-93, preiskava se je začela v prvih mesecih leta 1966, ko so finančni stražniki opazili čudno povečanje uvoza goveda iz Hrvaške. Začeli so s pregledovanjem uvoznih dokumentov in opravili hišne preiskave skoraj po vsej državi (v FJK, Venetu, Lombardiji, Emiliji-Romagni, Umbriji, Laciju, Abrucih, Kampaniji in Bazilikati), koordiniral jih je namestnik državnega pravdnika Raffaele Tito. Na dan je tako prišla prevara večjih razsežnosti, a nekaj podobnega se je dogajalo tudi na Goriškem.

Agenti so stopili v stik s slovenskimi in hrvaškimi carinskimi organi, pri katerih so dobili potrditev svojih sumov: uvozniki so slovenskim carinikom predložili originalne dokumente o izvoru goveda (gre za 1.775 glav živine), na italijanski strani pa so na dan potegnili drugačne, ponarejene, češ da je govedo hrvaško. Preiskava je bila tako zahtevna in zamudna, ker je na licu mesta, na samih mejnih prehodih, zelo težko ugotoviti verodostojnost dokumentacije, ki spremlja posamezne tovore.

NOVICE

Primož Sancin se je odločil za »etnično gladovno stavko«

Predstavnik družbeno-političnega društva »Edinost« Primož Sancin je sklenil, da bo danes pričel z gladovno stavko. V daljšem tiskovnem sporočilu podrobneje navaja celo vrsto krivic, ki naj bi jih doživel bodisi ob srečanjih s silami javnega reda kot na sodišču, kjer naj bi jasno prišlo do izraza, da se poslužujejo dvojnega merila, ko obravnavajo primere, v katere je vpleten. Sancin pravi, da je prišel do spoznanja, da se to dogaja »po rimski volji. In ker se stvari še naprej zapletajo, »sem se odločil, da ob vsesplošni brezbrižnosti skušam pritegniti pozornost javnosti in solidarnost ljudi s prvo etnično dvodnevno gladovno stavko. Začela se bo v soboto (danes, op. ur.) ob 16. uri pred vrati poslopja v Ul. Donizetti 3, kjer bom tudi zbiral solidarnostne podpise. Naslednjega dne se bo nadaljevala na Trgu Unità, kjer bom tudi zbiral podpise in informiral ljudi. Na ogled bodo razni dokumenti in fotografije, vse v smislu 16. in 21. člena italijanske ustave. Stavko bom končal v ponedeljek, 19. t.m. ob 16. uri pred spomenikom bazoviškim žrtvam, da se poklonim njihovemu pogumu in veri v pravico do obstoja.«

Nagrajevanje na prefekturi

V vladni palači bo 20. t.m. ob 10.30 tržaški prefekt Michele De Feis izročil diplome »za zasluge Republike Italije«. Priznanja je nedavno podelil predsednik republike prebivalcem naše pokrajine, ki so se še posebej odlikovali na civilnem, socialnem in kulturnem področju. Med nagrajenci (skupno jih je 35) ni nobenega Slovenca.

STAVKA / OD 9. DO 13. URE BREZ AVTOBUSOV

Javni promet popolnoma zamrl

Stavko proglasilo šest sindikalnih organizacij - 200 avtobusov v remizi, samo 5 na progah

Včeraj je stavka osebja podjetja ACT popolnoma ohromila javni promet: ob 9. uri je več kot 200 avtobusov odpeljalo v remizo in do 13. ure je samo pet avtobusov redno peljalo po mestu in okolici.

Tokratno stavko so podprli tako sindikati prevoznikov Cgil, Cisl in Uil kot tudi avtonomne sindikalne organizacije. Razlog protestne akcije je treba iskati, pišejo v enotnem dokumentu, v zadržanju vodstva ACT, ki namerava preurediti podjetje z manjšimi dohodki za uslužbence in daljšim delovnim urnikom. Sindikati so že opozorili vodstvo podjetja, da so uslužbenci dosegli skrajno visoko produktivnost, ki je omogočila, da spada ACT med najuspešnejša italijanska prevozna podjetja in da ga cenijo tudi na mednarodni ravni: sedaj pa so prišli do meje, prek katere ne nameravajo, pravijo sindikati. Srečanje z vodstvom, ki je bilo v sredo, se je zaključilo brez nobenega sporazuma.

Zato je včeraj promet avtobusov zamrl od 9. do 13. ure. Marsikdo ni bil informiran o stavki in tako se je na postajališčih v središču zbralo veliko ljudi, ki so zaman čakali na avtobus. Ogromno dela so imeli taksisti, ki jih je bilo glede na včerajšnje povpraševanje premalo: čakati je bilo dolgo časa, da je pripeljal taksi, tako da so se ponekod vneli prepiri za prednost.

Ob 13. uri je promet javnih vozil spet redno stekel, prav v času za številne uslužbence trgovin in uradov ter za šolarje in dijake, da so se lahko vrnili domov.

Danes v Borštu praznovanje zavetnika sv. Antona

Po občuteni proslavi 53-letnice napada na bunker, s katero sta se krajevni sekcija VZPI-ANPI in domače društvo oddolžila spominu na padle borce, se pozornost predvsem prebivalcev Boršta in Zabrežca sedaj usmerja na današnjo prireditev ob godu vaškega zavetnika sv. Antona. Gre namreč za veliko vaško tradicijo, ki se odraža ne le s cerkvenimi obredi, ampak je vidno tudi na kulturnem prizorišču. Sv. Anton v Borštu je že samo po sebi umevno pojmovanje za prijeten, razvedrilen in prisrčen dogodek. Igra, ki jo bo uprizorilo letos dramsko društvo ima zgovoren naslov Nemalo smjeha, nemalo joka in duoste konfužjuona«. Vse to se obeta danes, ob 20.30 v srenjski hiši v Borštu. Kdor se jutri ne bo uspel prebiti v dvorano, pa si lahko veseloigro privošči jutri, ob 18. uri.

ŠOLSTVO / MINISTROVA ODLOČITEV

Zamenjava šolski skrbnikov: Campo v Gorico

V Trst bo prispel goriški šolski skrbnik Ugo Mannino

Potres v šolskih skrbništvih. Ministrstvo za šolstvo je na mah odredilo zamenjavo vseh skrbnikov v deželi: deželnega šolskega skrbnika in šolske skrbnike v Trstu, Gorici in Vidmu.

Dosedanji deželni šolski skrbnik Valerio Giurleo bo premeščen na skrbništvo v Sondrio. Njegovo mesto bo prevzel Pacifico Mercuri, ki je bil sedaj funkcionar v Rimu.

Trst in Gorica bosta zamenjala skrbnika: tržaški šolski skrbnik Vito Campo bo premeščen v Gorico, goriški skrbnik Ugo Mannino pa v Trst. Šolski skrbnik v Vidmu Mario Bonfiglio bo odslej skrbnik v Pordenonu, njegovo mesto pa bo prevzel Mario Bonfiglio, ki je bil doslej šolski skrbnik v Messini.

Vse premestitve bodo stopile v veljavo 1. februarja letos.

Nova imenovanja spadajo v okvir akcije o premestitvah vodilnih funkcionarjev ministrstva za šolstvo. Najprej so izvedli vrsto zamenjav na samem ministrstvu, sedaj so prišli na vrsto še periferni organi šolske administracije.

Način zamenjav je že izzval nekaj negativnih mnenj. Tako je avtonomni šolski sindikat Snals izrazil začudenje, ker ministrstvo ni pri izbirah upoštevalo profesionalnosti in izkušenj, ki so jih skrbniki nabrali med leti vodenja posameznih skrbništev. Ta sindikat je izrecno oemnil primer tržaškega šolskega skrbnika Vita Campa, »ki podrobno pozna tržaško šolo in mu je uspelo vzpostaviti dobro ravnovesje s slovensko šolo.« Zato predstavlja njegova zamenjava za šolsko upravo »nesprejemljivo nazadovanje«.

ŠOLSTVO / PO NOVICAH Z MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO

Odmevi na napovedi o ukrepih za naše šole

Ukrep o sprejemljivejših normah o samostojnih razredih prepozen

Ukrepi ministrstva za šolstvo, ki jih je iz Rima včeraj napovedal glavni ravnatelj kabineta Michele Paradisi, odmevajo med zamejskimi šolniki. Vtisi so v mnogočem deljeni, podobno tako kot novice iz ministrstva, saj jih gre nekaj oceniti pozitivno, nekaj pa ne.

Najbolj razočarani so tisti učitelji, ki so nestrpno pričakovali obljubljeni odlok o dodatnih učiteljskih mestih, da bi lahko zasedli tista delovna mesta, ki jih je tržaško šolsko skrbništvo črtalo ob začetku šolskega leta. Po napovedih visokega ministrskega funkcionarja bo odlok nared šele tja aprila, mogoča pa še kasneje. Zato ni pretirano trditi, da z dodatnimi učiteljskimi mesti v letošnjem šolskem letu ne bo nič.

Napovedi iz Rima so izzvala tudi vrsto drugih vprašanj. Dolinska didaktična ravnateljica Ksenija Dobrila je takole menila: »Kot vedno prihajajo nova določila, podatki in smernice spet pozno. Naj omenim le primer, ki je aktualen v teh dneh vpisovanj v prve razrede. Starši sprašujejo o samostojnih razredih in o normah za ustanovitev samostojnega razreda. Šolniki smo se ob tem znašli v nelagodnem položaju: staršem moramo posredovati informacije, ki se nanašajo na sedaj veljavne norme za ustanavljanje razredov. Sedaj pa beremo, da bo ministrstvo za slovenske manjšinske šole nekoliko omililo te norme, da bi dopustilo ustanovitev samostojnih razredov tudi z manjšim številom vpisanih od tistega, ki ga predvidevajo sedanje norme. Če bo stopila v veljavo druga normativa, se bodo - kar se tiče samostojnih razredov - razmere marsikje spremenile. To pomeni, da bi lahko na nekaterih šolah ustanovili samostojen razred. S tem bi se spremenilo število razredov in tudi šolnikov, ki so predvideni za pouk na šoli. A to so sedaj le predvidevanja, ki bi jih lahko uresničili le, če bi nas že decembra meseca, to je pred začetkom vpisovanj, seznanili z novostmi. Za prihodnje šolsko leto je sedaj že prepozno, ker moramo posredovati staršem verodostojne informacije, in v tem hipu je verodostojno le tisto, kar predvidevajo sedaj veljavne norme.«

Drugo kočljivo vprašanje, ki ga je omenil šef kabineta na ministrstvu za šolstvo Paradisi, je bilo morebitno združevanje ali ukinjanje slovenskih šol z majhnim številom vpisanih. Didaktična ravnateljica Dobrilova je izrazila svoje osebno mnenje: »Pod določeno fiziološko mejo šole težko delujejo. Pri tem se sklicujem seveda - mimo zaščite - na vzgojni, didaktični in družbeni vidik. V šoli, ki jo obiskuje le peščica otrok, se otroci ne izobražujejo: to je nekaj povsem drugega, kot šola. Seveda: ukinjanje šol predstavlja politični problem. Oceniti moramo, kaj bi lahko dobili v zameno. Naša stvarnost je pač taka, da obiskuje razrede majhno število učencev. Zato bi bilo res treba prilagoditi norme tej naši realnosti. Ukrepi, ki jih v tej zvezi napovedujejo v Rimu so pozitivni, pri vsej zadevi pa moramo biti zelo previdni. Ne bi hotela, da bi nam prej ukinili šole, potem pa znižali normo za ustanavljanje samostojnih razredov,« je opozorila didaktična ravnateljica Ksenija Dobrila.

Danes Slovenija party

V Slovenskem kulturnem klubu v Ul. Donizetti 3 bo danes ob 19. uri že tradicionalni Slovenija party ob obletnici mednarodnega priznanja Slovenije. V kulturnem delu bodo nastopili recitatorji gledališkega krožka SKK, ZPZ Vesna in mladi glasbeniki. Slavnostna govornica bo Lučka Kremžar De Luisa, častni gost večera pa pisatelj Zorko Simčič.

Slovenija party je zamišljen kot slovesen sprejem s kulturnim programom, šampanjcem in družabnostjo.

Škedenjske pevke jutri v hali Rovis

Ženski pevski zbor »Ivan Grbec« iz Škednja bo jutri ob 16.30 nastopil v dvorani Rovis v Ul. Ginnastica, kjer ima svoj sedež tudi športno združenje »Ginnastica«. Zbor, ki ga vodi Ksenija Kos, bo na prireditvi nastopil s slovenskimi, italijanskimi in nekaterimi črnskimi pesmimi.

To bo že tretji nastop zbora v hali Rovis, kjer ima sedež dobrodelna ustanova »Pro senectute«, kateri bodo zbrana sredstva iz prireditve tudi namenjana. (N. L.)

ŽUPAN PODPISAL ODLOK

Po mestnih ulicah tudi letos samo vozila s plavo nalepko

Župan Riccardo Illy je podpisal odlok, s katerim so tudi za letos podaljšali kontrolo izpušnih plinov. Ukrep je bolje poznan kot »plava nalepka« in nalaga vsem lastnikom nekataliziranih vozil na bencin (javnih in zasebnih), da v usposobljenih delavnicah opravijo ustrezno kontrolo plinov, sicer ne morejo voziti po mestnih ulicah. V odloku je poudarjeno, da so v preteklem obdobju bodisi s to pobudo kot z drugimi ukrepi pri ureditvi prometa precej pripomogli k zmanjšanju onesnaženosti. Obenem tudi opozarjajo, da je država še vedno v zamudi, saj ni odobrila ustreznih dekretov.

Pred dnevi so nekateri mestni redarji že začeli nalagati globe šoferjem, ki so bili brez nalepke (globa je znašala 117 tisoč lir). Verjetno niso bili seznanjeni, da so se sklicevali na odlok, ki ni bil več v veljavi. Na Občini so morda pozabili, da ga je treba podaljšati, ali pa je prišlo do kakšnega birokratskega zapleta. Sedaj je odlok spet v veljavi, in sicer do konca leta (če prej ne odobrijo ustreznega vladnega dekreta).

TELEFON / NOVA TELECOMOVA SLUŽBA

Ko ni prenosni in niti domači

S Fidom smo dosegljivi na domači telefonski številki po vsem mestu

Od prvih dni letošnjega leta ni domači telefon več samo... doma: včeraj so predstavili javnosti novo Telecomovo službo Fido, ki nudi uporabnikom neke vrste vmesno stopnjo med hišnim prenosnim telefonom in pravim mobilnim telefonom, saj je mogoče odgovarjati tistim, ki nas kličejo na domačo telefonsko številko, tudi ko smo na sprehodu ali po opravkih v mestnem središču.

Marsikdo je opazil, da so tehniki postavili na drogovih ali na fasadah poslopij škatle iz sive plastike, ki ponekod imajo tudi dve antenici. Vsak tak aparat stane 6 milijonov lir in so jih postavili 1.550 s skupno investicijo skoraj 10 milijard lir. Postavili so jih po mestnem središču in predmestjih od industrijske cone do barkovljanskega nabrežja; v načrtu je še kritje Občin in Grljana, drugod v okolici in po Krasu pa služba ne bo delovala.

Kdor si bo nabavil posebni prenosni telefon vrste cordless (pri Telecomu stane 350 tisoč lir, lahko pa deluje vsak prenosni telefon s tehnologijo dectgap), ga bo na domu ali v pisarni rabil kot navadni hišni brezžični telefon po redni tarifi. Na cesti pa se bo prenosni telefon povezal na radijske oddajnike, ki so jih posejali po mestu, in bo uporabnik lahko sprejemal klice na svojo domačo telefonsko številko in klical druge naročnike. V vsakem primeru bo klicatelj plačal nekaj več kot 200 lir dodatne tarife na minuto pogovora poleg redne tarife za mestni telefonski razgovor: posebnost tega sistema je torej, da bo moral klicatelj plačati dodatno in ne prav ceneno tarifo, ko bo klical mestno številko naročnika, ki bo v tistem trenutku na cesti. V resnici bo telefon najprej zvonil nekajkrat samo na domačem telefonu, nato bo avtomatično javil, da prenaša klic na prenosni mestni telefon, in to bo pravi trenutek, da se odločimo, če sprejmemo dodatno plačilo ali pa kličemo še enkrat pozneje, ko se bo morda sogovornik vrnil na dom. Noben dodatni strošek pa ne bo bremenil uporabnika prenosnega telefona, ko bo sprejemal klice.

Telecom predlaga dve vrsti naročnine na to novo službo: s tritisoč lir mesečne pristojbine so pogovori med prenosnim in domačim telefonom brezplačni, sicer pa jih je treba plačati po 170 lit na minuto, dodati davek Iva in redno telefonsko tarifo, kar velja v obeh primerih tudi za telefonske klice drugih strank.

V prvih dneh je v Trstu 400 od skupnih 140 tisoč telefonskih naročnikov podpisalo novo službo, po vsej Italiji pa jih je že približno 5.000. Služba Fido deluje v drugih 27 mestih; v deželi bo pred koncem leta delovala tudi v Vidmu, za Gorico in Pordenon pa še ni znano, kdaj jih bodo aktivirali. Za vse informacije je na razpolago služba 187.

POBUDA NTKB IN VIDEOSTA / VČERAJ

Podelili prvi štipendiji »Miran Hrovatin«

Alessio de Facchinetti in Chiara Meriani bosta 600 ur »pripravnika-snemalca«

Alessio de Facchinetti in Chiara Meriani sta prva dobitnika štipendij, poimenovanih po televizijskem snemalcu Miranu Hrovatinu. Prva, ker jima bodo sledili drugi: na včerajšnji novinarski konferenci je namreč generalni direktor NTKB Ortolan sporočil, da bodo septembra letos razpis ponovili. Sodelovanje med NTKB in podjetjem Videoest, katerega soustanovitelj je bil Miran Hrovatin, se bo torej nadaljevalo.

Na včerajšnji novinarski konferenci je v imenu Videoesta Gianfranco Rados z zadovoljstvom ugotovil, da se je na prvi razpis za »pripravljalnico« v televizijskem snemanju prijavilo nad trideset mladih, ki je izpolnjevalo dokaj strogo postavljene pogoje. Po prvih pogovorih jih je v prvem izboru še vedno bilo lepo število, v najožji pa jih je prišlo pet. Ob dveh zmagovalcih so se uvrstili še Paola Zerauschek, Peter Ferluga in Marco Klobas, izbira je bila dokaj težka, saj so bili kandidati precej enakovredni, zato so tudi tri, ki niso dobili štipendije, povabili k občasnemu »študijskemu obiskovanju« Videoesta.

Chiara Meriniani, 21-letna absolventka triletne visoke šole za novinarstvo (-gre za tako imenovane kratke univerzitetne diplome) in Alessio de Facchinetti, 26-letni student fakultete v komunikacijskih vedah, pa bosta na Videoestu od februarja dalje preživela 6 mesecev (štipendija krije 600 ur praktičnega izobraževanja). Glede na izbran študij sta oba rekla, da bo to zanju zanimiva in koristna izkušnja. **Na sliki (f. KROMA) dobitnika štipendije med Ortolanom (levo) in Radosem.**

Včeraj na Občinah zadnje slovo od Feliceja Ostrouške

Da so Feliceja Ostrouško vsi spoštovali in imeli radi, je znano, a je to resnico včeraj zgovorno potrdil tudi njegov pogreb na Občinah, kamor ga je na zadnje domovanje pospremila res velika množica openskih domačinov in tudi ljudi iz sosednih vasi in iz mesta.

O Felicejevih vrlinah je med verskim obredom v openski župni cerkvi najprej z občutenimi besedami spregovoril domači župnik g. Zvone Štrubelj, ob odprtem grobu na novem delu pokopališča pa so se od pokojnika poslovili: Marino Košuta v imenu SD Polet, kateremu je Felice dolga leta posvečal svoje najboljše moči in skrb; župan repentabrske občine Aleksij Križman v imenu Zadruge Naš Kras, katere je bil Felice soustanovitelj, nazadnje podpredsednik in skrben domačin Kraške hiše v Repnu; ter Drago Gorup v imenu openske sekcije vsedržavnega združenja partizanov VZPI-ANPI, pri kateri je bil kot borec Gradnikove brigade odbornik in aktiven član.

Vsi govorniki so poudarili Felicejeve človeške vrline, ki jih je v svoji osebni skromnosti zvrhano razdajal openski in vsej slovenski zamejski skupnosti. Drago Gorup pa je z občutkom podal tudi presunljivo pesem partizanskega pesnika Sinkovca - Črtomira »Večer ob košnji«.

Na stotine rok je spustilo na Felicejevo krsto prgišče rdeče kraške zemlje, za katero je živel, delal in se žrtvoval v boju za njeno svobodo, in žalostinki moškega pevskega zbora KD »Tabor« sta v zadnji pozdrav izzveneli v turobni megleni popoldan.

REVOLTELLA

Visoka moda včeraj in danes

Konferenca ob 17. uri

V okviru razstave elegantnih oblek modne hiše sester Fontana bo danes popoldne ob 17. uri v avditoriju muzeja Revoltella konferenca o visoki modi med preteklostjo in bodočnostjo. Govorila bosta Raffaella Sgubin in Fabio Feroce, ki sta razstavo uredila, in pa Carla Guidoni, ki bo podala nekaj lastnih izkušenj. Po konferenci bo voden obisk razstave, ki je vzbudila tolikšno zanimanje, da so jo podaljšali do 25. januarja. Raffaella Sgubin bo obiskovalce spremljala na ogledu tudi v nedeljo ob 16.30. Na sliki eden od razstavljenih modelov, in sicer večerna obleka princese Grace.

SLOVENSKI KLUB / V TOREK

Izidorju Predanu Doriču v spomin

S pokroviteljstvom SKGZ bodo predstavili knjigi o povojnem obdobju v Benečiji

Izidorju Predanu - Doriču, enemu od simbolov vztrajnega boja Beneških Slovencev za uveljavitev jezikovne in kulturne identitete, so Benečani namenili dve knjigi. Obe sta izšli po Predanovi smrti, ki je preminil na tradicionalnem beneškem poletnem srečanju na obronkih Matajurja, ko je čakal, da bi stopil k mikrofonu in z njemu priznano toplino in učinkovitostjo nagovoril beneške brate.

Špetrska zadruga Lipa je izpod peresa prof. Pavla Petričiča izdala knjigo »All'ombra del tricolore« (V senci trikolora), kmalu nato pa je zadruga Novi Matajur izdala delo »Piše Peter Matajurac«, psevdonim, s katerim se je Dorič več let oglašal v čedajskem slovenskem tedniku, tudi potem, ko ga ni več urejal..

Knjigi se v bistvu uokvirjata v triptih, ki ga je uvedla zadruga Dom, ki je izdala knjigo »Gli anni bui della Slavia« (Mračna leta Benečije).

V treh knjigah se namreč obravnava polpretekla povojna zgodovina Beneških Slovencev in njihov boj proti asimilaciji, emigraciji in načrtnemu ter učinkovitemu raznarodovanju. Knjige so dokument o načrtnem in za demokratično državo željivem poseganju v življenje in obstoj Slovencev na Videmskem.

Gladio, organizacija O, zaslišanja, ustrahovanja in zapor, ki ga je tudi sam Izidor Predan okusil po krivem, so elementi, ki se prepletajo v teh delih in ki dajejo celovito sliko vztrajnosti dela naše skupnosti, ki je to preizkušnjo prestala z velikimi žrtvami. Zaradi vztrajnosti in bojevitosti nekaterih osebnosti, kot je bil Izidor Predan, ta skupnost ni nikoli klonila. V zadnjem obdobju, ko se je protislovenski pritisk umiril, so Benečani znali postaviti temelje za nadaljnji obstoj in razvoj.

O vsem tem bo tekla beseda na torkovem srečanju z avtorji obeh knjig ter s predstavniki beneškega kulturno-družbenega življenja. Večer, ki ga bo priredil Slovenski klub, bo v torek, 22. januarja, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu. Pokroviteljstvo večeru je dala SKGZ, ker se želi na ta način pokloniti spominu na svojega dolgoletnega člana in eminentnega borca za uveljavitav manjšinskih pravic Izidorja Predana - Doriča.

OPČINE / ZAHTEVNI NAČRT

V Prosvetnem domu začeli z obnavljanjem vseh podov

Kdor gre mimo openskega Prosvetnega doma, bo zaslišal nenavadno šumenje in razbijanje v notranjosti. Začela so se namreč obnovitvena dela vseh podov, ki jih je zob časa močno načel in so potrebni obnove. Odborniki openskega društva želijo, da bi se dela nadaljevala z nezmanjšano hitrostjo.

Zagotovo bo openski kulturni hram po teh delih veliko privlačnejši. Prepričani smo, da bodo k temu vsi radi kaj prispevali. Kulturno delovanje se boljše razvija v lepših in udobnejših prostorih. Ko bo vse nared, se bo treba seveda soočati z računom. Temu se opensko društvo ne bo moglo izogniti. Upati je, da bodo številni društveni člani in zvesti prijatelji, tako kot v preteklosti širokogrudno priskočili na pomoč. Tri četrtine predvidenega skupnega izdatka naj bi krili z deželnimi sredstvi, ostalo pa bo v breme openskega kulturnega društva. Modro upravljenje kulturnih domov narekuje vsakodnevno srkb in popravila, kot nas uči vsakodnevna izkušnja. S tem prepričanjem so se openski kulturni delavci podali na pot obnove prosvetnega doma.

ROJAN / V NEDELJO, 25 JANUARJA

Koncert priznanega zbora AVE

Skupina sodi v sam vrh slovenskih zborov, o čemer pričajo mnoga priznanja

Slovenska župnijska skupnost v Rojanu in Slovenska glasbena šola koncertna pobuda - Rojan prirejata v nedeljo, 25. januarja, ob 16. uri v rojanski župnijski cerkvi koncert Komornega zbora AVE. Skupina AVE, ki je bila ustanovljena leta 1984 v župniji Ljubljana/Vič, spada v sam vrh slovenske in evropske vokalne glasbe. Zborova umetniško - izvajalska pot je zelo bogata. Na mednarodnih tekmovanjih Naša pesem '94 in '96 je osvojil veliko nagrado za najboljši zbor tekmovnja v celoti ter posebno nagrado za najboljšo izvedbo obveznega programa ('94), na zadnjem ('96) pa prvo mesto v kategoriji mešanih zborov, nagrado za najboljšo izvedbo prostega programa ter narado za najboljši slovenski zbor. Maja 1993 se je na mednarodnem tekmovanju v francoskem Toursu uvrstil na prvo in tretje mesto. Na tekmovanju Eisteddfod '95 v Johannesburgu v JAR so pevke in pevci zbora AVE osvojili prvo mesto v polifoniji in drugo mesto v folklori. Zadnji dosedanji največji uspeh je zbor dosegel na 35. mednarodnem tekmovanju C. A. Segizzi v Gorici julija 1996, kjer je osvojil kar sedem najžlahtnejših odličij, ki so bila hkrati vstopnica za tekmovanje za Veliko nagrado Evrope, ki je bilo meseca maja 1997 v Toursu (nagrade za najboljšo izvedbo religiozne skladbe, za najboljšo izvedbo klasičnega dela in za najboljšo izvedbo dela XIX. staoletja). Na tekmovanju v Atenah, novembra 1996, je osvojil prvo mesto v kategoriji komornih zasedb in Grand prix na najboljši zbor tekmovanja in s tem laskavi naslov »zbor sveta« (The Choir of the world). Doslej so pevci koncertirali v Sloveniji in zamejstvu, v Nemčiji, Avstriji, Italiji, Franciji, Belgiji, Makedoniji, Spaniji, Egiptu, Grčiji, Južnoafriški republiki, ZDA, Kanadi in na Danskem. Sodelovali so tudi kot predstavniki Slovenije na prireditvi Evropska prestolnica kulture '96 v København. Lani je zbor AVE, kot predstavnik Evope, nastopil na vseameriškem kongresu zborovske glasbe v San Diegu v Kaliforniji.

Izdal je vrsto video kaset in CD plasč in je dobitnik nagrade Prešernovega sklada 1994.

Vrline zbora so pravgotovo zagnanost, trdo delo, pristna ljubezen do glasbe, še najbolj na mladostna svežina v petju.

V nedeljo, 25. januarja bo vokalna skupina AVE, kar ves dan v Rojanu. Dopoldne bo ob 9. uri pela pri slovenski maši, ki jo prenaša slovenska radijska postaja. Zbor bo izvajal Lojzeta Mava »Pastoralna maša« ter nekaj slovenskih božičnih pesmi ob orgelski spremljavi Toneta Potočnika. Popoldne pa bo ob 16. uri v cerkvi v Rojanu predstavil spored sakralnih skladb raznih avtorjev ter vrsto slovenskih božičnih pesmi. Zbor vseskozi vodi mladi dirigent Andrej Haptman, ki je študij klavirja in dirigrianja končal na Akademiji za glasbo iz Ljubljane.

Humbert Mamolo

PRIREDITVE

SLOVENSKI KULTURNI KLUB in MOSP (Ul. Donizetti 3) vabita danes, v soboto, 17. januarja ob 19. uri na VII. SLOVENIJA PARTY (slovesen sprejem s kulturnim programom, šampanjcem in družabnostjo ob obletnici mednarodnega priznanja samostojne Slovenije). Nastopili bodo: recitatorji gledališkega krožka Slovenskega kulturnega kluba, ŽPZ Vesna iz Križa, mladi glasbeniki, uvodni pozdrav - predsednica SKK Jasna Simčič, slavnostna govornica - Lučka Kremžar De Luisa. Častni gost bo pisatelj Zorko Simčič.

PD SLOVENEC Borst-Zabrežec vabi ob priliki vaškega patrona sv. Antona danes, v soboto, 17. t. m. ob 20.30 v Srenjsko hišo v Borst na ogled glasbene veseloigre v domačem narečju »Nemalo smjeha, nemalo joka in dueste konfežjuona«. Nastopa dramska skupina PD Slovenec in MePZ Slovenec-Slavec. Ponovitev bo jutri, v nedeljo, 18. t. m., ob 18. uri.

NAGRAJEVANJE NAJLEPSIH JASLIC in NASTOP VSEH ŽUPNIJSKIH ZBOROV bo v cerkvi v Bazovici jutri, 18. januarja ob 18. uri. Nastopili bodo: otroški zbor Slomšek, mladinski zbor Bazovica, MePZ Lipa, MePZ Slovan in MePZ Skala. Ob koncu družabno srečanje v bazovskem Domu. Vabljeni.

OBČINA REPENTABOR organizira kulturni večer pod geslom »Promocija kulture, miru in sodelovanja med narodi« jutri, 18. januarja ob 17. uri v Kulturnem domu na Colu. Sodeluje beneško gledališče z Molierovo komedijo JUR, ZANIČAN MOŽ. Vabljeni!

MEDNARODNA AKADEMIJA MUSICI ARTIS iz Devina prireja v sodelovanju z Ljubljanskim festivalom koncert, na katerem bo nastopil kvartet flavt Mačke. V repertoarju so skladbe iz baroka do sodobne glasbe. Koncert bo na akademiji Musici Artis, Devin 74 (zraven vojašnice orožnikov) v ponedeljek, 19. januarja ob 20.50. Prost vstop. Vabljeni!

KONCERT KOMORNEGA ZBORA AVE iz Ljubljane - nedelja, 25. januarja ob 16. uri v župnijski cerkvi v Rojanu. Na sporedu bodo sakralne skladbe raznih avtorjev ter vrsto slovenskih božičnih pesmi. Zbor bo istega dne ob 9. uri pel Lojzeta Mava pastoralno mašo pri slovenskem bogoslužju v Rojanu, ki ga prenaša slovenska radijska postaja. Zborovodja Andraž Hauptman, organist Tone Potočnik. Prirejata Slovenska župnijska skupnost v Rojanu in slovenska glasbena šola Koncertna pobuda - Rojan.

OBVESTILA

ROD MODREGA VALA - Družina strmega brega vabi danes, 17. januarja na sestanek v občinski telovadnici v Dolini, in sicer od 15. do 16. ure za srednješolce in od 16.30 do 17.30 za osnovnošolce.

ŽUPNIJA IZ BORŠTA vabi danes, 17. januarja ob prazniku patrona sv. Antona k jutranji sveti maši, ki bo ob 10.30, in popoldne k slovesni sveti maši ob 15. uri.

KD JOŽE RAPOTEC iz Prebenega prireja danes, 17. t. m. in v nedeljo, 18. t. m. praznovanje vaškega zavetnika sv. Antona. Program: v soboto ob 17. uri otvoritev pokušnje domačih vin v društvenih prostorih; ob 19. uri slovesna sveta maša - bogoslužje bo vodil g. Dušan Jakomin, somaševal bo g. Rafael Slejko. Sodelovali bodo skavti ter pevci dolinske in mačkoljanske župnije. Sledila bo družabnost v društveni dvorani; jutri, 18. t. m. od 15. ure dalje pokušnja domačih vin; ob 19. uri nastop narodnozabavnega ansambla Istrski vinogradniki in nagrajevanje najboljših vin.

TRŽAŠKA KNJIGARNA obvešča abonente, da je na razpolago 11. zvezek Enciklopedije Slovenije. Abonenti enciklopedije lahko knjigo dvignejo v Tržaški knjigarni.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV in KNJIŽNICA DUŠANA ČERNETA vabita v ponedeljek, 19. januarja ob 20.30 v Peterlinovo dvorano na predstavitev študije Prvih sto let slovenskega zavrovalništva v ZDA. Pri predstavitvi bodo sodelovali akademik dr. Vasilij Melik, dr. Andrej Vovko, dr. Darko Friš in dr. Bogdan Kolar.

KRUT prireja drugi ciklus vaj proti bolečinam v hrbtenici, osteoporozi in vaj za sprostitev. Dejavnost, namenjena članstvu, bo potekala pod strokovnim vodstvom. Informacije na sedežu krožka do ponedeljka, 19. januarja v uradnih urah, tel. 360072.

SLOVENSKI KLUB pod pokroviteljstvom SLOVENSKE KULTURNO-GOSPODARSKE ZVEZE vabi na predstavitev knjig Pavla Petriciga V senci Trikolore in Izidorja Predana Piše Petar Matajurac v torek, 20. januarja ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. Sv. Frančiška 20/II. Knjigi bodo predstavili Jole Namor, Renzo Goriup in Pavel Petricig.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE vabi člane in simpatizerje na praznik včlanjevanja, ki bo v sredo, 21. januarja ob 18. uri v gostilni Gruden Klop v Nabrežini.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV v Trstu prireja 22. t. m. ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20, predavanje na temo Tibet - dežela na strehi sveta. Predavala bo prof. Sonja Gregori. Vljudno vabljeni!

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR P. TOMAŽIČ sporoča, da bo prva vaja celotnega ansambla v petek, 23. t. m. ob 20.30.

UPRAVNI ODBOR GLASBENE MATICE sklicuje redni občni zbor v petek, 23. januarja '98 ob 18. uri v prvem sklicanju in ob 19. uri v drugem sklicanju v Razstavni dvorani Zadružne Kraške Banke na Opčinah, Ul. Ricreatorio 2. Dnevni red: otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva, poročila, razprava, razrešitev starega odbora, volitve novega odbora in razno.

OB 130-LETNICI ustanovitve šole v Trebčah zbira celodnevna osnovna šola Pinka Tomažiča pričevanja in predmete (fotografije, potrebščine, listine, ročna dela in drugo) nekdanjih učencev. Vse zbiramo na šoli v Trebčah 33, vsak dan od 8.15 do 16.15, tel. 214300. Že vnaprej hvala za sodelovanje.

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO MAGNET prireja v prostorih srednje šole Igo Gruden v Nabrežini nov sklop tečajev likovnega izražanja za odrasle. Tečaj bo vodila umetnica Ani Tretjak. Primeren je predvsem za tiste odrasle, ki se želijo ponovno približati likovnemu ustvarjanju. Tisti, ki ga tečaj zanima, naj pokliče na telefonsko številko 220680. Stevilo mest je omejeno.

KMETIJSKA ZADRUGA v Trstu obvešča spoštovane odjemalce, da je bila prisijena zapreti trgovino v Ulici Flavia št. 62. Prosimo vas, da se za vse potrebe obrnete na center v Ul. Travnik 10. Hvala.

TPK SIRENA vabi na ples! Učili se bomo plesati mambo, boogie, cha-cha-cha in skupinske plese. Vabljeni ste na informativni sestanek v torek, 27. januarja ob 20. uri na pomorski sedež, Miramarski drevored 32 - Tel. št. 422696.

MOSP vabi vse mlade na PLESNI TEČAJ za popolne začetnike in nadaljevalni plesni tečaj. Tečaj (10 srečanj), na katerem se bomo učili osnovnih korakov in figur plesov boogie-wooggie, tango, fox trot, cha-cha-cha, počasni valček, merengue in mambo triestino bo vsak torek (prvo srečanje bo 27. t. m.) ob 20. uri v Marijinem domu pri Sv. Ivanu (Ul. Brandesia). Informacije in prijave: urad Slovenske prosvete, Ul. Donizetti 3, tel. št. 370846 (od 9. do 17. ure - vprašati po Alenki).

CELODNEVNA OSNOVNA ŠOLA PINKA TOMAŽIČA v Trebčah sporoča, da je na razpolago zbirka kolednic Bog vas živi, na šoli v Trebčah št. 33, tel. št. 214300 od 8.15 do 16.15 ali na sedežu ZSKD, v Ul. sv. Frančiška 20 v Trstu, od 9. do 17. ure.

ODBOR KRAŠKEGA PUSTA obvešča vse, ki bi radi sodelovali na 31. sprevodu Kraškega pusta v soboto, 21. februarja, da lahko dvignejo prijavnice v baru KD Tabor na Opčinah v opoldanskih in večernih urah. Vse sodelujoče tudi opozarja, da morajo k tehnični prijavi dodati tudi točno število oseb, ki bodo prisotne na vozu.

ZSKD obvešča lastnike umetniških del (akvarelov, perorisb, karikatur) mojstra Roberta Hlavatyja, da so v teku priprave za razstavo ob dnevu slovenske kulture (otvoritev bo 5. februarja). Če želite sodelovati in nam vljudno posredovati omenjena dela, nas čimprej pokličite na telefonsko št. 040/635626 ob delovnem urniku. Hvala.

KRIŠKA SEKCIJA VZPI Evald Antončič - Stojan sporoča, da bo na sedežu v Ljudskem domu, do konca januarja, vsako soboto od 16. do 17. ure na razpolago vaščanom, ki žele doseči vrnitev priimka v izvirno obliko.

KD S. SKAMPERLE vabi vse ljubitelje plesa na tečaj salse-merengue in tečaj boogie-woogie, mamba in cha-cha-cha, ki bosta potekala v društvenih prostorih na Stadionu 1. maj. Za informacije in vpisovanja poklicati na tel. št. 350008 (od 14. do 15. ure) ali na 213153 (od 19. ure dalje). Toplo vabljeni!

SLOVENSKI KULTURNI KLUB razpisuje LITERARNI, LIKOVNI IN FOTOGRAFSKI NATEČAJ za mlade. Tema in tehnika sta prosti. Svoja dela lahko oddate najkasneje

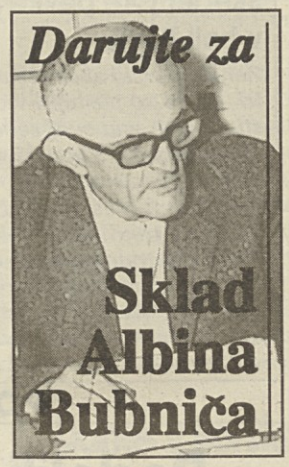

do 2. februarja referentom SKK na slovenskih višjih šolah ali na sedežu SKK, Ul. Donizetti 3 Trst (tel. 370846, fax: 633307), vsak dan od 9. do 17. ure. Nagrajevanje najboljših del bo 7. februarja, ob dnevu slovenske kulture.

SK BRDINA organizira januarja in februarja brezplačne nedeljske tečaje smučanja za otroke do 14. leta starosti. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ulica 131 na Opčinah vsak ponedeljek, od 19. do 21. ure. Informacije na tel. št. 212859.

KD FRAN VENTURINI obvešča cenjene člane, da se začenja akcija včlanjevanja za leto 1998 z naslednjim urnikom: torek od 16.30 do 18.30, četrtek od 19.30 do 20.30 in sobota od 14.30 do 16.30.

KNJIŽNICA Pinko Tomažič in tovarisi bo do nadaljnjega zaprta zaradi popravil v Prosvetnem domu.

SKLAD MITJA ČUK obvešča, da je vsak torek, petek in soboto na razpolago posvetovalnica za vzgojo in razvoj. Informacije od ponedeljka do petka na tel. št. 212289 v dopoldanskem času.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
J. IN W. GRIMM - M. KOSUTA
PALČEK
Režija MARKO SOSIČ
Jutri, 18. t. m. ob 11. uri
OTROŠKA MATINEJA

PD SLOVENEC Boršt-Zabrežec
vabi ob priliki vaškega patrona sv. Antona
danes, 17. t. m. ob 20.30 v Srenjsko hišo v Boršt
na ogled glasbene veseloigre v domačem narečju
»Nemalo smjeha, nemalo joka in dueste konfežjuona«
Nastopa dramska skupina PD Slovenec
in MePZ Slovenec-Slavec
Ponovitev bo jutri, 18. t. m., ob 18. uri

ALPE ADRIA CINEMA
Srečanja s filmom srednje in vzhodne Evrope
GLEDALIŠČE MIELA,
18. - 25. januarja 1998
Vstop prost

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA, 17. januarja 1998
ANTON

Sonce vzide ob 7.41 in zatone ob 16.50 - Dolžina dneva 9.11 - Luna vzide ob 21.51 in zatone ob 10.01

Jutri, NEDELJA, 18. januarja 1998
MARJETA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 9,3 stopinje, zračni tlak 1019 mb pada, piha jugovzhodnik z 6 km/h, vlaga 86-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 11 stopinj C.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Giada Genovese, Valeria Carmignano, Tommaso Salerno.

UMRLI SO: 63-letni Sergio Sbrocchi, 86-letna Amelia Duimovich, 62-letni Mario Furlan, 82-letna Caterina Sferco, 74-letna Bruna Pamis, 76-letna Fedora Linda, 77-letni Stellio Moncalvo, 91-letna Pasqua Brunello Zanitti, 92-letna Maria Fonda, 87-letna Gea Stefani, 80-letni Giovanni Vascotto.

OKLICI: delavec Paolo Zugan in oskrbnica za ostarele Graziella Trojer, mizar Gianpaolo Bortoli in frizerka Silvia Obad, inženir Michele Zecchin in uradnica Manuela Zuffi, poklicni bolničar Dušan Križmančič in uradnica Rita Pugliese, fizioterapevt Roberto Tommasini in fizioterapevtka Cristina Verrone, električar Renato Coronica in uradnica Patrizia Lenisa, pomorščak Calogero Vito Bono in prodajalka Antonella Venier, prodajalec Alessandro Michelini in uradnica Milena Zerial, delavec Pejo Pavić in gospodinja Živanka Ivić.

LEKARNE

Od ponedeljka, 12. do sobote, 17. januarja 1998
Normalen urnik lekarn **od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30**
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Roma 15 (tel 639042), Ul. Tiziano Vecellio 24 (tel. 633050), Milje - Lungomare Venezia 3 (274998).

OBVESTILO NAROČNIKOM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Prosimo vse ***NOVE NAROČNIKE*** Primorskega dnevnika, ki so plačali naročnino na bančnih zavodih, da čimprej sporočijo svoj naslov tajništvu Primorskega dnevnika, tel. št. 7796600, da ne bo prišlo do zamud pri dostavljanju dnevnika na dom.

Obenem prosimo vse naročnike, da ob vplačevanju naročnine navedejo točno ime in naslov naročnika.

Uprava Primorskega dnevnika

OBČINA REPENTABOR
organizira kulturni večer pod geslom
Promocija kulture, miru in sodelovanja med narodi
jutri, 18. januarja ob 17. uri
v Kulturnem domu na Colu
Sodeluje
BENEŠKO GLEDALIŠČE z Molierovo komedijo
JUR, ZANIČAN MOŽ
Vabljeni!

Nabrežina (tel. 200466) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Roma 15, Ul. Tiziano Vecellio 24, Ul. S. Giusto 1, Milje - Lungomare Venezia 3.

Nabrežina (tel. 200466) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. S. Giusto 1 (tel.308982).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Dežurna zdravstvena služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 15.00, 17.30, 20.00, 22.30 »Sette anni in Tibet«, r. Jean-Jacques Annaud, i. Brad Pitt.

EXCELSIOR AZZURRA - 15.30, 17.50, 20.10, 22.00 »La vita é bella«, r. Roberto Benigni.

EXCELSIOR - 15.00, 18.30, 22.00 »Titanic«, i. Leonardo Di Caprio.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Il matrimonio del mio migliore amico«, i. Julia Roberts.

NAZIONALE 1 - 15.20, 18.40, 22.00 »Titanic«, i. Leonardo Di Caprio.

NAZIONALE 2 - 15.00, 16.30 »Spice Girls«; 18.00, 20.15, 22.35 »L'avvocato del diavolo, i. Keanu Reeves, Al Pacino.

NAZIONALE 3 - 15.40, 17.50, 20.10, 22.20, 0.30 »La vita é bella«, r. Roberto Benigni.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15, 0.15 »Wilde«, i. Vanessa Redgrave.

MIGNON - 15.00, 16.30 »Hercules; 18.15, 20.15, 22.15, 22.15 »007 - il domani non muore mai«, i. Pierce Brosnan.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.15, 22.10 »Tre uomini e una gamba«, i. Aldo, Giovanni, Giacomo.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Chinese Box«, r. Wayne Wang, i. Jeremy Irons, Gong Li.

IZLETI

SLOVENSKO NUMIZMATIČNO DRUŠTVO J. V. Valvasorja vabi jutri, 18. t. m. vse člane in ljubitelje umetnosti na voden obisk razstave Sakralna znamenja, ki je na ogled na Goriškem gradu. Zbiranje bo ob 15. uri pred vhodom v grad (pod beneškim levom sv. Marka). Ogled bo vodil dr. Saša Quinzi, ki je sodeloval pri postavitvi razstave. Cena vstopnice 7.000 lir. Informacije Andrej Štekar, tel. 213280 (v večernih urah).

ČE SI ŽELIŠ privoščiti štiri nedelje na snegu in v dobri družbi, pridruži se izletnikom KD Valentin Vodnik: v nedeljah 18. in 25. januarja ter 1. februarja gremo na Kanzel. Odhodi bodo iz Šance ob 6. uri, vpisovanja zbirajo v trgovini pri Martini Mauri (tel. št. 8327121) v Dolini, informacije dobite na tel. 0338-5032176.

SK BRDINA organizira v nedeljo, 25. januarja avtobusni izlet na Zoncolan. Vpisovanje bo na sedežu kluba, Proseška 131 na Opčinah, v ponedeljek, 19. januarja in v sredo, 21. januarja od 19. do 21. ure. Informacije na tel. št. 212859 in 299573.

SK DEVIN organizira smučarski izlet v nedeljo, 25. januarja na Civetto Alleghe. Informacije in vpisovanje ob torkih zvečer na sedežu društva v Cerovljah od 20.30 do 21.30 na tel. 2916004 ali vsak dan na tel. 200782.

ŠOLSKE VESTI

UČITELJICE CELODNEVNE OSNOVNE ŠOLE PINKA TOMAŽIČA v Trebčah vabimo starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali I. razred, na informativni sestanek, ki bo v ponedeljek, 19. januarja ob 16.30 v šolskih prostorih.

UČITELJICE OSNOVNE ŠOLE FRANCETA BEVKA na Opčinah sporočajo, da bo informativni sestanek za vpis otrok v I. razred v ponedeljek, 19. januarja ob 15. uri v prostorih otroškega vrtca.

OSNOVNA ŠOLA BAZOVIŠKI JUNAKI v Rojanu obvešča starše otrok, ki so rojeni leta 1992, da je čas vpisa v prvi razred.

OSNOVNA ŠOLA BAZOVIŠKI JUNAKI v Rojanu, Ul. Montorsino 2 (tel. št. 414579), bo v šolskem letu 1998/99 delovala od ponedeljka do petka z vsakdanjim podaljškom, v katerem se bodo razvrstile glasbene in športne dejavnosti ter informatika. Sobote so proste. V primeru določenih potreb staršev sodeluje šola z vzgojnimi ustanovami. V isti stavbi deluje tudi podružnica sr. šole I. Cankar. Informativni sestanek na šoli Bazoviški junaki bo v ponedeljek, 19. t. m. ob 16.15.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO PRI SV. IVANU obvešča starše otrok letnika 1992, ki jih nameravajo vpisati v prve razrede naših šol: OŠ O. Župančiča pri Sv. Ivanu (tel. 567459), OŠ F. Milčinskega na Katinari (tel. 910302), OŠ Bazoviških junakov v Rojanu (tel. 414579) in OŠ F.S. Finžgarja v Barkovljah (tel. 43015) in v prvi letnik vrtcev v Barkovljah in v Lonjerju, da sprejemamo vpisovanja do 26. januarja. Informacije nudimo tudi telefonsko na št. 567459.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO V NABREŽINI sporoča, da je rok za vpisovanje v I. razred osnovne šole in v I. letnik otroškega vrtca do vključno 26. januarja. Vpise sprejemamo v tajništvu, Nabrežina kamnolomi 85, vsak dan od 8. do 14. ure, ob sredah od 8. do 15.30. Vse potrebne informacije nudimo tudi telefonsko na št. 200136.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO V DOLINI obvešča, da sprejema vpise v 1. RAZRED OSNOVNE ŠOLE in v 1. LETNIK OTROŠKEGA VRTCA do 26. t.m. po naslednjem urniku: ob ponedeljkih in sredah od 8.30 do 16.30; ob torkih, četrtkih in petkih od 8.30 do 13.30; ob sobotah od 8. do 13. ure. Informacije nudijo tudi telefonsko na št. 228282. Naslov ravnateljstva: osnovna šola P. Voranca - Dolina, 419.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO NA OPČINAH sprejema vpise v I. razred osnovne šole in I. letnik vrtca do vključno 26. januarja 1998 - vsak dan od 9. do 11. ure. Informacije na tel. št. 211119.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO PRI SV. JAKOBU sporoča, da je rok za vpisovanje v I. razred osnovne šole in I. letnik otroškega vrtca do vključno 26. januarja 1998. Vpise sprejemajo v tajništvu - Ul. Fráusin, 12 - vsak dan od 9. do 11. ure. Informacije na tel. št. 773411.

ZGONIŠKA OBČINSKA UPRAVA obvešča, da je v teku vpisovanje otrok v občinski otroški vrtec v Gabrovcu za šolsko leto 1998/99. Zainteresirani starši se lahko obrnejo na osebje občinskega vrtca v Gabrovcu do vključno 31. januarja t. l. Za vpis sta potrebna rojstni list in potrdilo o cepljenju.

URAD SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE, Ul. Carducci 8, tel./fax 370301, posluje vsak torek in četrtek, od 16. do 17.30.

MALI OGLASI
tel. 040-7796333

IŠČEMO VAJENKO za uradniško delo, ki še ni dopolnila 24 let starosti. Zahtevamo dobro pisno in ustno znanje slovenščine in italijanščine. Pisne ponudbe s kratkim curriculum vitae poslati na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »Tajnica«.

PSIČKE SAMOJEDE z rodovnikom prodam. Tel. št. 040/228006.

NA RAFUTU, v ulici Pinka Tomažiča, je na prodaj dvonadstropna hiša, 125 kv. m. z 656 kv. m. zemljišča. Za informacije klicati v večernih urah na tel. št. 0481/390238.

IŠČEMO OSEBO z znanjem srbohrvaščine, slovenščine in italijanščine ter strojepisja za part-time pomoč v uradu. Tel. št. 251333.

GOLF 1600, letnik '90, 5 vrat v odličnem stanju prodam. Cena po dogovoru. Tel. št. 040/220495 ali 040/945191.

PRODAM ELEKTRIČNO ŽAGO cirkularko, premer 45 cm, malo rabljeno. Tel. 228262.

TRGOVINA išče blagajničarja/ko, po možnosti z nekaj prakse. Javite se pod šifro »trgovina«.

PODJETJE IMPORT-EXPORT zaposli part-time izkušeno uradnico, ki je pripravljena na potovanja po Italiji in v tujino. Zahtevamo dobro pisno in ustno znanje slovenščine in italijanščine. Pisne ponudbe s kratkim curriculum vitae poslati na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »Uradnica«.

38-LETNA, vešča uradniškega dela in dela z občinstvom, išče v dopoldanskih urah honorarno ali part time zaposlitev, tudi občasno ali samo nekaj dni tedensko. Resnost in dinamičnost. Klicati od 8. do 10. na št. 327091.

PRED DNEVI se je v Repnu izgubil družaben, rdeč mucek, z modro ovratnico. Najditelja iz srca prosimo, naj kliče na številko 567876.

PRENOSNI TELEFON Startac Gold Motorola by TIM prodam po ugodni ceni. Dvojna garancija Motorola in TIM. Tel. 0335-8045700 ali 040/232151 v večernih urah.

V CENTRU NABREŽINE oddamo v najem vpeljan bar-tobakarno-prodajalno časopisov. Za informacije tel. na št. 200278 ali 200219.

OSMICO ima v Ricmanjih Berto Pregarc. Toči belo in črno vino.

PAHOR MARIO ima v Jamljah odprto osmico. Toči belo in črno vino ter nudi domač prigrizek.

OSMICO je v Dolini odprl Pepi Sancin (Šarnek). Toči belo in črno vino.

OSMICO sta v Saležu odprla Silva in Maurizio.

OSMICO sta odprla Danila in Mirko, Zabrežec št. 4.

OSMICO je odprl Emil Purič, Repen 15.

OSMICO ima odprto Mario Milič, Zgonik 71.

OSMICO ima odprto Radovan Šemec v Prečniku.

OSMICO sta odprla Cvetka in Mirko Briščak, Brišče 3.

PRI KUKUKOVIH v Doberdobu so odprli agroturistično dejavnost. Zaprto ob torkih in sredah. Tel. 0481-78140.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Feliceja Ostrouške darujejo Ladi in Bojana Jazbec, Irma in Egon Kraus, Anica in Marčelo Malalan, Majda in Srečko Sedmak, Anica in Marčelo Švagelj ter Irma in Stojan Udovič 460.000 lir za SD Polet.

Ob priliki sv. Antona daruje Nada (Boršt 26) 100.000 lir za cerkvene pevke v Borštu.

V spomin na očeta Antona Štoke daruje hči Stefanija 100.000 lir za Skupnost Družina Občine.

V spomin na nepozabnega moža Marja Gabrovca daruje žena Nada 200.000 lir za Slovenski Dijaški dom Srečka Kosovela v Trstu.

Ob priliki praznikov darujeta Zmaga Malalan 100.000 lir in N.N. 50.000 lir za Dvojezično šolsko središče v Špetru.

V spomin na Albina Pečarja daruje družina Pečar 300.000 lir za MPZ Valentin Vodnik.

V spomin na Feliceja Ostrouške daruje Malka Kosmina 50.000 lir za Stadion 1. maj.

Namesto cvetja na grob Pinota Pertota daruje Lidija Rupel 50.000 lir za Primorski dnevnik.

Ob 30. obletnici smrti drage mame Gizele Zagar daruje hči Marija 30.000 lir za KD Slovan - Padriče.

V spomin na Antona Stoparja darujejo Ana, Marta in Mitja z družinami 100.000 lir za Združenje starši skupaj.

V počastitev spomina prijatelja Feliceja Ostrouške daruje Justi Race 50.000 lir za SD Polet.

Namesto cvetja na grob Nina Štefančiča darujejo Marija, Marina, Adelina, Zora in Luči z družinami 100.000 lir za SD Vesna.

V spomin na prijatelja in tovariša Feliceja Ostrouške daruje Jadranka Šuligoj Granier z družino 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

V spomin na Feliceja Ostrouške darujeta Vladimir in Livija Wilhelm 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

V počastitev spomina prijatelja in tovariša Feliceja Ostrouške daruje Stanka Hrovatin 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

V spomin na Nina Štefančiča daruje sestrična Danila 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Tončko Kapun, Nina Stefanija in Marijo Žužek daruje družina Operti-Sosič 70.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Nina Stefančiča darujejo soletniki 40.000 lir za MPZ Vesna.

FRAN/04
KRZNARSTVO
FRANCETICH
TRADICIONALNA SEZONSKA RAZPRODAJA S POPUSTI DO 40%

Nerc	*od*	*3.300.000 lir*
Lisica	*od*	*1.890.000 lir*
Petit gris	*od*	*3.000.000 lir*
Rat	*od*	*800.000 lir*
Svizec	*od*	*1.200.000 lir*
Jopiči	*od*	*390.000 lir*
Tričetrtinski plašči iz mikrovlaken (notranjost zajec)	*od*	*400.000 lir*
Usnjeni plašči obrobljeni z veverico	*od*	*1.500.000 lir*

Klobuki iz nerca, veverice, ovčke.
omejena zaloga *TAX - FREE*
TRST, ul. Mazzini 22 - Tel 0039-040-639259

ALEN/03
SEZONSKI POPUSTI
v trgovini obutve in usnjenih izdelkov
ALENKA
Prosek 111

OBVESTILO BRALCEM IN NAROČNIKOM
Obveščamo Vas, da sprejemamo
OSMRTNICE, OKVIRJENE OGLASE, MALE OGLASE, ČESTITKE
in nasplošno vsa obvestila v uredništvu Primorskega dnevnika
v Ul. Montecchi 6 ali po telefonu 040/7796333
Z URNIKOM:
od ponedeljka do sobote od 10. do 15. ure

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi krožek KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje) tel. 360072, s sledečim urnikom: od 9. do 13. ure ter od 14.30 do 17.30, od ponedeljka do petka.

NOVICE

Srečanje s kabaretistom Monijem Ovadio

Združenje prijateljev Izraela bo jutri popoldne priredilo srečanje z judovskim gledališčnikom in kabaretistom Monijem Ovadio. Igralec bo jutri ob 20.30 nastopil v deželnem avditoriju v Ul. Roma s predstavo »Perché no?«, ki temelji na značilnem humorju srednjeevropske judovske kulture. Njegovo prisotnost v Gorici bodo izkoristili za srečanje in pogovor z njim, ki bo ob 17. uri v sinagogi v Ascolijevi ulici.

Izteka se rok za predloge za priznanje za zvestobo delu

Trgovinska zbornica je razpisala natečaj za podelitev priznanj za zvestobo delu in gospodarski razvoj. Priznanje podeljujejo odvisnim delavcem in upokojencem kakor tudi industrijskim, obrtniškim in kmetijskim podjetjem. Predloge za podelitev priznanja z utemeljitvijo je treba dostaviti v tajništvu Trgovinske zbornice do 31. t.m. V tajništvu nudijo podrobnejša pojasnila, sicer pa je razpis razgrnjen na oglasni deski zbornice in na sedežih poklicnih organizacij v Gorici, Tržiču in Gradežu.

V prodaji Dugove jedkanice

V prodajalni knjig in raznih publikacij na gradu so od včeraj v prodaji grafike znanega goriškega slikarja Franca Duga. Na grafičnih listih je upodobljen grad in sicer v tehniki jedkanice. Grafični listi so oštevilčeni in izdelani v seriji z omejenim številom (sto). Franco Dugo velja v likovnem svetu za odličnega grafika in mojstra jedkanice. Poznajo ga v naši deželi pa tudi drugod v Italiji in v srednjeevrospkem prostoru, saj je že dolgo let stalno prisoten na različnih mednarodnih razstavah s področja grafike.

Dario Drufuca predsednik pokrajinskega odbora CRI

Dario Drufuca je novi predsednik pokrajinskega odbora Rdečega križa (CRI), naloge podpredsednika pa bo opravljal dr. Francesco Bratina. Drugi člani upravnega sveta so Maria Caterina Barba, Piero Bontich, Alessandro De Florio, Adriana Fumani, Paolo Lazzeri, Roberto Paronitti, Francesco Squarcina in Laura Stanta Murgia. Dario Drufuca je star 53 let, zaposlen je pri deželni upravi. Rdeči križ je v zadnjih dveh letih vodil dr. Dario Mulitsch, v vlogi komisarja.

Zlati jubilej društva Juventina

Športno društvo Juventina v Štandrežu je bilo ustanovljeno pred petdesetimi leti. Zlati jubilej bodo obeležili z različnimi pobudami. Tako bo v soboto, 7. februarja v domu Andrej Budal v Štandrežu proslava ob 50-letnici ustanovitve. Pripravljajo pa tudi obsežno publikacijo.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV
GLASBENA MATICA TRST
GLASBENA ŠOLA SEŽANA
KULTURNI CENTER SREČKA KOSOVELA-SEŽANA
ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ SEŽANA
vljudno vabijo na
4. REVIJO KRAŠKIH PIHALNIH GODB
Kulturni dom Gorica
danes, 17. januarja 1998, ob 20.30 uri.
KONCERT OMOGOČAJO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA
ZADRUŽNA KREDITNA BANKA DOBERDOB
ZADRUŽNA KREDITNA BANKA SOVODNJE

KRZNARSTVO Elka
POPUSTI DO 80%
Nerc, lisica, nutrija, svizec in druga krzna.
GORICA
ul. Garibaldi 3, tel. 0481/32363
obv. občini

KARABINJERJI / STANJE KRIMINALA NA GORIŠKEM

Skrb za prevencijo se hitro obrestuje

V porastu število tatvin, vendar odkrijejo tudi več storilcev - Bomo ostali srečni otok?

Razmerje med številom kaznivih dejanj in številom prebivalstva je na Goriškem med najnižjimi v državnem merilu. Nizko je število hudih kaznivih dejanj, po drugi strani pa dosegajo sile javnega reda zmeraj boljše rezultate pri odkrivanju storilcev manjših prekrškov. Vidne rezultate daje tudi okrepljena preventivna dejavnost. Globalna ocena stanja javnega reda v pokrajini je zato dobra. Tako stanje je rezultat prizadevanj organov javne varnosti, v znatni meri pa tudi sodelovanja prebivalstva.

To so ocene pokrajinskega poveljstva karabinjerjev na Goriškem, ki jih je kapetan Bruno Sabeddu včeraj podal novinarjem. Ob tem velja takoj poudariti, da ni šlo za običajno "knjigovodsko" naštevanje števila kaznivih dejanj in podatkov o drugih opravljenih nalogah karabinjerjev, ampak za globalno oceno dejavnosti pri zagotavljanju reda in drugih nalog.

Z organizacijskega vidika so karabinjerji prav ob koncu lanskega leta opravili nekaj sprememb s ciljem večje prisotnosti na terenu, kar zagotavljajo preko treh območnih karabinjerskih postaj v Gorici, Tržiču in Gradišču ter 26 manjših karabinjerskih postaj na celotnem območju pokrajine.

Prerazporeditev dejavnosti ob upoštevanju specifike drugih policijskih korpusov - tako so nadzorovanje prometa ter evidentiranje prometnih nesreč v glavnem prepustili prometni policiji - je omogočila doseganje dobrih rezultatov na področju preventive in represije kriminala. Zgovoren dokaz je dejstvo, da so lani (1997) v primerjavi z letom poprej prijavili sodstvu za skoraj 60 odstotkov več oseb (leta 1996 800 oseb, lani preko 1300). Odkrili so tudi znantno več avtorjev tatvin, odkrili storilce v dveh primerih ropa (od skupnih 4) itd.

Kapetan Sabeddu je poudaril, da skušajo dejavnost karabinjerjev uravnavati ob upoštevanju trenutnih potreb in kriterija nujnosti, ne pa nekih ustaljenih navad. Največ dela dajejo drobne tatvine, vlomi v avtomobile itd. Vsa dejavnost pa je še zmeraj neprimerljiva s stanjem v drugih krajih države. Posebni oddelki za nadzor nad hrano in higieno so v zadnjem času kar aktivni. Med kontrolo 738 javnih lokalov so odkrili 21 nepravilnosti. Uspešna so bila v lanskem letu prizadevanja proti širjenju mamil in nadzorstvo glede izvajanja norm o urejanju delovnih razmerij.

Na vprašanje, če se bodo napovedi o skorajšnji selitvi poveljstva iz središčne lege pri sodišču v vojašnico v Ul. d' Aosta kaj kmalu uresničile, je kapetan Sabeddu dejal, da kaj takega v prihodnjih štirih, petih letih ne predvideva.

RAZSTAVA / OD ČETRTKA

Sto akvarelov Andreja Kosiča v centru Bratuž

Na ogled so novejša dela

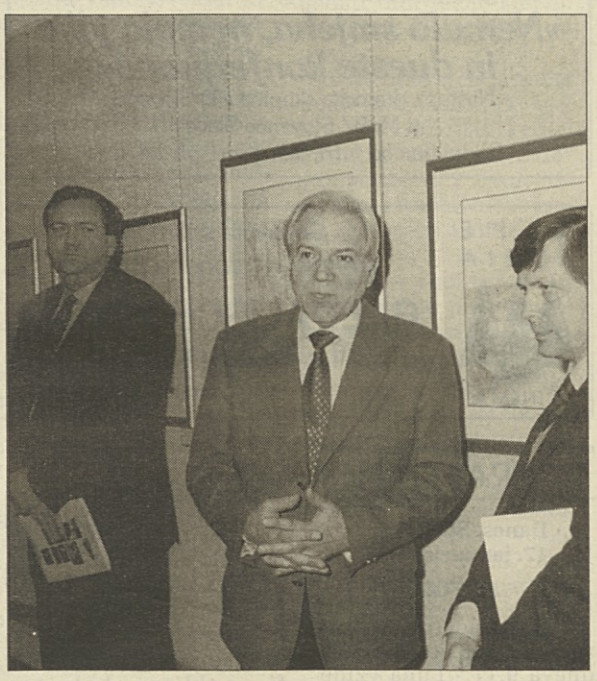

Umetnik (v sredi) ob odprtju razstave (foto Bumbaca)

Predsinoči so v galeriji Kulturnega centra Lojzeta Bratuža v Gorici odprli zelo bogato razstava akvarelov goriškega slikarja Andreja Kosiča. Razstava je nenavadno obsežna. Na ogled je namreč sto en akvarel, kar je za samostojno razstavo pravzaprav že zelo veliko.

Že naslov razstave (Moja zemlja) zelo popolno predstavlja tematiko. Andrej Kosič ponuja obiskovalcem podobe kraške pokrajine, Gorico in njeno okolico, motive z Gorenjske in drugih slovenskih pokrajin. Gre za izbor slik iz novejšega obdobja umetnikovega ustvarjanja, ki segajo največ pet ali šest let nazaj in ki nedvomno potrjujejo izreden ustvarjalni elan.

Na četrtkovi otvoritveni slovesnosti v Kulturnem centru Lojzeta Bratuža je najprej spregovoril v imenu prireditelj Franko Žerjal, ki je tudi uredil zelo lep katalog. Slikarski opus Andreja Kosiča je številnim zbranim obiskovalcem predstavil novinar Jurij Paljk (v italijanščini Valentina Pahor), medtem ko je mešani pevski zbor Rupa - Peč pod vodstvom Zdravka Klanjščka poskrbel za primerno glasbeno oziroma vokalno kuliso.

Ob koncu se je slikar Andrej Kosič zahvalil za izredno pozornost, topel sprejem in množičen obisk. Dejansko se je slovesnosti ob odprtju razstave udeležilo zelo veliko ljubiteljev likovne umetnosti.

Razstava bo na ogled do 20. februarja ob delavnikih (razen sobote) med 17. in 19. uro, ob nedeljah od 10. do 12. ure in med prireditvami v Bratuževem centru.

PROSTA CONA

Bencin na kartici: treba bo počakati nekaj dni

Jutri zapade veljavnost lanskih bencinskih bonov, na nov kontingent bencina proste cone, ki ga bodo "naložili" na magnetne kartice za deželni bencin, pa bo treba počakati še nekaj dni. Trgovinska zbornica sporoča, da bo urad za prosto cono v ponedeljek in torek zaprt zaradi nameščanja novih računalniških programov. Če ne bo zapletov, naj bi takoj zatem odprli izpostavi na sejmišču in v pristaniški ustanovi v Tržiču za usposabljanja kartic za bencin proste cone. Dan začetka poslovanja bodo pravočasno javili.

GASILCI / SIMULACIJA PROMETNE NESREČE NA MOSTU

Reševanje "ranjenca" iz Soče

Goriški gasilci so včeraj dopoldne uprizorili spektakularno simulacijo reševalne akcije na Soči. Preizkusili so se v reševanju ponesrečenca iz avtomobila, ki naj bi z mostu zgrmel v rečno strugo. Akcijo so izvedli na mostu državne ceste 56-bis, ki pelje od industrijske cone med Štandrežem in Sovodnjami proti Majnicam. Poleg petnajstih gasilcev z vsemi potrebnimi reševalnimi vozili in opremo so pri akciji sodelovali tudi ekipa zdravstvene reševalne službe 118, prometna policija in goriški mestni redarji, ki so skrbeli za urejanje prometa.

Simulacija je predvidevala dokaj realistično uprizoritev prometne nesreče na mostu, pri čemer naj bi po trčenju eden od soudeleženih avtomobilov prebil ograjo in zgrmel v reko. S pomočjo žerjava so res spustili z mostu volkswagen polo v vodo. Nato se je začelo reševanje "ranjenca", ki so ga najprej potegnili iz avtomobila, ga nato s čolnom prenesli sredi reke (s tem so hoteli povečati težavnostno stopnjo, kot če bi avto padel v globljo vodo sredi Soče), odtod pa so ga primerno zavarovanega z jekleno vrvjo potegnili na most. Kasneje so na podoben način iz struge potegnili tudi avto.

Povedati gre, da je med akcijo nepredviden zaplet zares povečal težavnost reševanja: pri solkanskem jezu so namreč dvignili zapornice, tako da je voda naenkrat začela naglo naraščati. Kljub temu so bili vsi možje kos nalogam in je akcija povsem uspela.

Na sliki (foto Bumbaca) **gasilci dvigajo "ranjenca" in rečne struge**

ZDRAVSTVO / NA GORIŠKI OBČINI

Vsi za bolnišnico, a z nekaj razlikami

Uprava še verjame v gradnjo nove, opozicija išče druge poti - V ponedeljek javna tribuna

Skupno stališče strank v goriškem občinskem svetu o bodočnosti bolnišnice je nedvomno pomembna poteza. Prvič je v njem uradno nakazana perspektiva čezmejnega sodelovanja med goriško in šempetrsko bolnišnico. Prvič je tudi, da vse stranke tako enotno nastopijo v obrambo bolnišnice in zahtevajo od deželne uprave jamstva, da se glavnem mestu pokrajine zagotovi primerna raven zdravstvene oskrbe.

Pogledi kako to doseči, so seveda različni. Na predstavitvi skupne izjave so prišli močno do izraza dvomi, če je gradnja nove bolnišnice realistična, ali ni bolje popraviti sedanje in denar investirati raje v tehnološko opremo.

Od tega stališča, ki ga zagovarja zlasti levosredinska opozicija, se delno ograjuje občinska uprava. Odbornica Francioso piše v pojasnilu na poročanje medijev o skupni izjavi strank občinskega sveta, da je načrt nove gradnje še vedno aktualen in da občina zahteva od dežele predvsem jamstva za njegovo uresničitev. Odbornica spominja, da je Zdravstvena ustanova svojčas predložila tri hipoteze: prva je bila preselitev v bolnišnico Janeza od Boga; druga obnovitev splošne bolnišnice z dograditvijo poslopja za operacijske sobe in druge storitve; tretja, ki jo je osvojila konferenca županov z Valentijem vred, pa je ti. "tretja pot". Ta vmesna rešitev predvideva zidanje nove, sicer precej manjše bolnišnice na parkirišču v Ul. Tuscolano in selitev nekaterih služb ter uradov v poslopje Janeza od Boga.

Franciosova meni, da je ta izbira še vedno aktualna. Deželni odbornik Fasola, ki je bil za prvo varianto, je sicer svojčas odrekel financiranje novih gradenj v Gorici oziroma zadevo podredil (morebitnim) financiranjem iz Rima. Dežela je nato oktobra lani uvrstila Gorico skupaj z Vidmom na prioritetno mesto za črpanje državnih financiranj.

Problem je prav v tem: občinska uprava zagovarja svoje izbire in še verjame, da bo denar za novo bolnišnico prišel. Če tega ne bo, svari Franciosova, bo goriška javnost reagirala ostro, z množičnimi protesti in odločno politično akcijo. V vrstah opozicije pa je zaznati stvarnejše poglede, ki že računajo na (zelo verjetno) možnost, da denarja za novo gradnjo ne bo. Odtod zavzemanje za popravilo sedanje bolnišnice, za investiranje v tehnologijo in za čezmejno sodelovanje, ki bi utegnilo odpreti nove, tudi mednarodne kanale financiranja.

Zanimiva priložnost za soočenje bo v ponedeljek ob 17. uri na Pokrajini na javni tribuni Ljudske stranke. Napovedana je udeležba parlamentarcev Volčiča in Prestamburga, deželnega odbornika Degana, predstavnikov občine, pokrajine in družbenih sil.

GORICA / ZA SOMATOSTATIN

Še en bolnik na preturi

Sodnik naj bi o prizivih odločil danes

Zahteva, ki jo je sprožila pacientka iz Tržiča, naj ji Zdravstvena ustanova na Goriškem omogoči zdravljenje po metodi Di Bella in da ji brezplačno dodeli vse potrebne preparate, kot jih predlaga ekipa zdravnikov, ki sodeluje z znanim zdravnikom iz Modene ni več edini primer na Goriškem. Odvetnika Peter in Samo Sanzin sta včeraj pretorju v Gorici predstavila podobno zahtevo bolnika, ki je že dalj časa na zdravljenju v goriški bolnišnici. Pred hospitalizacijo je pacient na lastno iniciativo stopil v stik z ekipo dr. Di Belle in poskrbel za nabavo spornega somatostatina.

Ob hospitalizaciji je bil pacient prisiljen prekiniti postopek zdravljenja po metodi Di Bella, ker Zdravstvena ustanova doslej te metode zdravljenja ni upoštevala. Razprava, ki se te dni odvija na vsedržavni ravni, je pacienta in njegove sorodnike spodbudila, da poskušajo preko sodišča doseči, da se bolniku predpiše in omogoči zdravljenje po zgoraj omenjeni metodi. Včeraj sta odvetnika vložila zahtevo v tem smislu. Sodnik naj bi o obeh primerih odločil danes.

RAZSTAVA / V KULTURNEM DOMU NA POBUDO ZSKD

Zanimiva informacija o desetih manjšinah v "italijanskih" Alpah

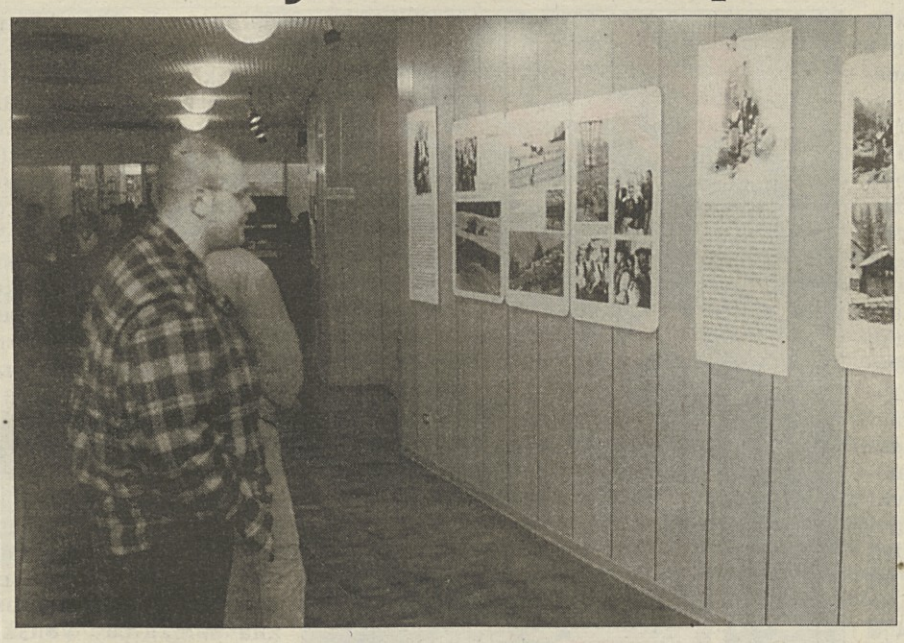

V galeriji goriškega Kulturnega doma je že od ponedeljka na ogled zelo zanimiva fotografska in dokumentarna razstava o narodnostnih manjšinah v severni Italiji. Razstavo z naslovom »Gli altri delle Alpi - Drugi v Alpah« je pripravila občina Pergine Valsugana iz pokrajine Trento pod pokroviteljstvom Evropske skupnosti in Avtonomne dežele Tridentinska - Gornje Poadižje. Gostovala je že marsikje po Italiji, v Gorici pa si jo lahko ogledamo na pobudo Zveze slovenskih kulturnih društev in uprave Kulturnega doma, ki sta poskrbeli za njeno postavitev.

Gradivo za razstavo in za katalog je zbrala in uredila dr. Wolftraud de Concini na osnovi zahtevnega raziskovalnega dela. Obiskovalcu predstavlja osnovne informacije o desetih jezikovnih skupnostih, ki živijo na italijanski strani Alp. To so Korošci, Cimbri, Frankoprovansalci, Furlani, Ladinci, Mokeni, Okcitanci, Slovenci, Južni Tirolci in Walser.

Kratki opisi in fotografski posnetki omogočajo neposredno informacijo in hiter vpogled v privlačni svet manjšin, ki je marsikomu nepoznan. Tudi za slovenske obiskovalce, čeprav smo sami manjšinci, bo najbrž zanimivo odkriti, da živi skupaj z nami na italijanskem območju Alp še milijon drugih manjšincev, prav tako zanimivo pa bo odkriti raznolikost teh skupnosti, njihovo organiziranost, kulturno življenje in tradicije.

Časa za ogled je še deset dni, do 27. januarja, ob delavnikih med 9. in 13. ter 16. in 19. uro. Še posebej so na ogled razstave vabljene skupine in šole, ki se za informacije lahko obrnejo na ZSKD (tel. 531495) ali Kulturnega doma (tel. 33288).

KINO

GORICA

VITTORIA 1 17.30-21.00 »Titanic«. Rež. James Cameron, igrata Leonardo Di Caprio in Kate Winslet.

VITTORIA 3 17.30-20.00-22.30»Sette anni in Tibet«. Rež. Jean Jacques Annaud. I. Brad Pitt.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Il matrimonio del mio migliore amico«. Julia Roberts.

TRŽIČ

COMUNALE 18.00-20.00-22.00 »Il matrimonio del mio migliore amico«. Rež. P.J. Hogan, igra J. Roberts.

EXCELSIOR 17.30-21.00 »Titanic«. Rež. James Cameron, igrata Leonardo Di Caprio in Kate Winslet.

PRIREDITVE

SKPD »F.B. SEDEJ« IZ ŠTEVERJANA vabi na koncert zbora alpinske brigade»Julia«jutri, 18. t.m., ob 16. uri v Sedejevem domu.

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE vabi v torek, 20. t.m., ob 19. uri v občinsko sejno dvorano v Števerjanu na predavanje komercialista Sergia Mogorovicha o fiskalnih novostih, ki jih proračunski zakon za leto 1998 in povezani zakoni prinašajo za kmetovalce.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO vabi člane, da se v maskah udeležijo pustovanja, ki bo v petek, 20. februarja, ob 17. uri v znanem gostišču "Al fogolar" v Gaglianu pri Čedadu. Zagotovljen bo avtobusni prevoz, okusna večerja, pustno rajanje, nagrajevanje mask. Vpisovanje do srede, 11. februarja, pri poverjenikih in na sedežu društva.

Sezonsko znižanje s popusti od 30%
mauro laris
moška oblačila
ul. Carducci 24
tel. 537561

ČESTITKE

KATJI in DAVIDU želijo na novi skupni življenjski poti veliko sreče in medsebojnega razumevanja: družina Bandelj, PD Podgora, MePZ Podgora in MoPS Akord.

ŠOLSKE VESTI

OSNOVNA ŠOLA »JOSIP ABRAM« IZ PEVME vabi starše otrok zadnjega letnika otroškega vrtca na hospitacijo v prvi razred šole v dneh 22. in 23. t.m. Urnik: 8.10 - 12.00.

OBVESTILA

SPDG - SMUČARSKI ODSEK obvešča, da bo avtobus jutri odpeljal točno ob 7. uri s parkirišča pred gospodarskim razstaviščem. Udeležencem tečaja smučanja, ki se bodo v Podkloster pripeljali z osebnimi avtomobili, društvo priporoča, naj bodo prisotni do 9.15. Povratek je predviden med 19. in 19.30 prav tako na parkirišču gospodarskega razstavišča.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV obvešča, da interesenti lahko na sedežu ob sredah od 10. do 11. naročijo fotografije s silvestrovanja. Poskrbite čimprej!

OBČINA SOVODNJE obvešča, da je tehnični urad od 1.1.1998 odprt za stranke s sledečim urnikom: torek, sreda in petek od 17. do 18.30.

ČRPALKE

Danes popoldne in jutri bodo na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Aquileia
MONTESHELL - Trg Municipio
AGIP - Ul. Lungo Isonzo
IP - Ul. Di Manzano
ESSO - Ul. Trieste
GRADIŠČE
ESSO - Trg Unità
MEDEA
ESSO - Most na Birsi
TRŽIČ
AGIP - Ul. Valentinis
MONTESHELL - Drevored S. Marco
IP - Ul. IV Novembra
ROMANS
AGIP - Ul. Aquileia
ŠKOCJAN
ESSO - Trg Libertà
ŠTARANCAN
ERG - Trg Repubblica
KRMIN
AGIP - Drevored Ven. Giulia
FARA
ERG - Ul. Gorizia
FOLJAN- SREDIPOLJE
IP - Ul. III Armata

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 94, tel. 790338.

POGREBI

Danes: 10.30, Mario Capizzi iz splošne bolnišnice v Gradišče; 10.30, Giorgio Gabrijelčič iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče; 11.15, Riccardo Argentini iz bolnišnice sv. Justa v Tržič.

GORICA / IGRE NA SREČO

Vse večja igralska strast za milijarde "superenalotta"

Tudi v Gorici se je te dni razvnela pravcata igralska strast za novo stavo "superenalotto", za katero se je nagradni sklad povzpel že na 10 milijard. Stave se namreč kopičijo, vse dokler eden ali več srečnežev ne pravilno napove 6 prvih izžrebanih številk na raznih kolih tradicionalnega "lotta". Po enajstih žrebanjih ni še nihče zadel v črno, nagradni sklad pa iz tedna v teden raste. Po barih vedo povedati, da se je število igralcev močno povečalo. V posameznih primerih se je celo potrojilo, tako da je pri nekaterih okencih celo zmanjkalo listkov za igranje. Danes bomo izvedeli, ali se je komu na široko nasmehnila sreča.

SREČANJE / ALPINIST, UMETNIK IN PISATELJ

Corona očaral občinstvo

Nabito poln Kulturni dom na večeru s to nenavadno osebnostjo

Ljubitelji planinskega sveta so predsinoči množično prihiteli v goriški Kulturni dom na srečanje z Maurom Corono. V veliki dvorani Kulturnega doma dobesedno ni bilo prostega sedeža za srečanje z znanim furlanskim alpinistom, obenem pa tudi uveljavljenim umetnikom in pisateljem doma iz Erta, kraja, ki je žalostno zaslovel ob tragediji Vajonta.

Corona je prav gotovo precej ekstravagantna vendar nadvse pristna in odkrita osebnost, ki zna pritegniti pozornost poslušalca in usmeriti njegovo razmišljanje še posebej na vprašanja vezana na pravo vsebino človekovega obstoja. In ravno v tem je bil srž večera prepleten s predstavitvijo Coronovega knjižnega dela »Il volo della martora«, obenem pa z življenjem v planinskem svetu in tudi s umetnostjo, s katero se gost uspešno ukvarja kot lesni kipar.

Nedvomno je Corona nenavadna vendar fantastična figura, ki s svojim svojstvenim načinom izražanja (in nekonvencionalnega oblačenja) ustvari pri sogovorniku posebno razpoloženje, ki išče poglobitev človeškega odnosa v iskanju sotovarištva in vzajemne solidarnosti.

Večer je priredila goriška sekcija alpinističnega kluba CAI, ki ji gre zasluga, da je tudi v naš goriški prostor znala privabiti osebnost, ki je gotovo zapustila v poslušalcih globok vtis.

Na sliki (foto Bumbaca) **Mauro Corona (levo) na srečanju v Kulturnem domu**

KRAS / 24. ŠTEVILKA REVIJE

Bogata vsebina, kljub prostorski omejenosti

Glavna pozornost namenjena dejavnostim kraškega območja

Štiriindvajseta številka revije Kras, ki je dopolnila letnik 1997, s svojimi prispevki nadaljuje svojo običajno "visoko informacijsko, izobraževalno in motivacijsko raven, " kot je to zapisano v novoletnem voščilu uredništva bralcem publikacije. Edino "kontaminacijo, " ki reviji ne dopušča, da bi v svojih prostorsko nekoliko omejenih možnostih (50 strani) razvila v celoti svojo vsebino na ravni "nosilnih" prispevkov, predstavlja dejstvo, da mora iz vzrokov, ki so očitni, nekatere strani posvetiti tudi svojim sponsorjem. Te strani, seveda, ne morejo biti enakovredne osnovni vsebini publikacije, kljub temu pa moramo reči, da so zanimivo dopolnilo ostale vsebine, saj obravnavajo dejavnosti, ki se večinoma odvijajo na področju Krasa.

Med take članke vsekakor sodi že uvodni prispevek, ki obravnava jubilejno petdesetletnico gradbenega podjetja Kraški zidar iz Sežane, v katerem je nanizana vrsta podatkov o njegovem nastanku, razvoju in načrtih.

Pet desetletij raziskovanja naših primorskih krajinskih značilnosti s strani Zavoda za raziskovanje Krasa opisuje tudi poročilo, iz katerega je mogoče razbrati izredno bogat prispevek, ki ga je ta inštitucija dala slovenskemu znanstvenemu vedenju o krasoslovju, pa ne le njemu, ampak tej vedi tudi na svetovni ravni. V isti vsebinski blok pa bi, morda, lahko prišteli še članka, ki obravnavata zamisel o kraškem parku vzdolž slovensko-italijanske meje in posvet v Matavunu, na katerem je tekla razprava o upravnih in razvojnih problemih turističnih jam. Ta sklop dopolnjuje še rubrika Kmetijstvo na Krasu, v kateri avtorica ugotavlja, da je dohodkovni položaj slovenskih kmetij izjemno neugoden.

Za širši krog bralcev je gotovo najbolj zanimiv memoarski del te revije, ki zajema, kot spomenik prvovrstne arhitekture, avstrijsko vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne v Štanjelu, nadalje kaštelir za varovanje stare rimske ceste na Debeli griži pri Volčjem gradu, predvsem pa (v dveh izčrpnih in dokumentiranih člankih avtorja Karola Rustje) veliki gradbeni podvig, ki ga je predstavljala južna železnica od Ljubljane do Trsta . Revija se ni mogla izogniti recenziji druge Pertotove knjige o kamniti dediščini Krasa, katere pomen je podčrtala z mislijo, da "bi moral (to) knjigo imeti pri sebi in jo skrbno prebrati vsakdo, ki se kakor koli loteva obnove stavbnih in drugih objektov na Krasu."

Ljubitelji osmic in kmečkega turizma na slovenski strani meje se bodo razveselili seznama vseh tistih kraških domačij, kjer si je mogoče v preprostem, a gostoljubnem okolju privezati dušo (in želodec).

Spoznavanje Krasa je tokrat zajeto v poročilu o študentskem taboru Vilenica 97, ki je potekal v Trnovskem gozdu, Brkinih in nas Krasu. V ta sklop moramo uvrstiti tudi opis malo poznane kraške ptice puščavca ali modrega drozga.

Kraških geomorfoloških značilnosti ne poznamo le na našem Krasu, saj jih najdemo tudi drugod. Tričlanska slovenska znanstvena odprava se je lani oktobra udeležila terenske raziskave v kitajski pokrajini Yunnan in si tam ogledala "kamniti gozd, " ki je pustil svoje sledove tudi v tej številki revije Kras.

Kraška terminologija, povzetek o drugih revijah, ki obravnavajo to krajinsko tako značilno področje, kraški delež na slovenskem šolskem natečaju "Otroški exlibris" in še kaj dopolnjuje tokratno vsebino te v Komnu izhajajoče publikacije, ki pa ima skromni dve strani podeljeni tudi "literarnim, " spominsko obarvanim prispevkom. Škoda, da sta le dve, saj bi večji delež takih in podobnih prispevkov gotovo močno pritegnil tudi tiste domače bralce, za katere je sicer visoko kakovostna, a v marsičem preveč strokovno vsebinjena revija prezahtevna.

Kako vse to doseči na skromnih petdesetih straneh je pa drugo vprašanje.

Bojan Pavletič

LJUBLJANA

Znana prešernova nagrajenca in nagrajenci sklada za '98

Letošnja Prešernova nagrajenca sta scenografka Meta Hočevar (na sliki) in pisatelj Saša Vuga, dobitniki nagrad Prešernovega sklada pa kipar Jakov Brdar, koreograf Matjaž Farič, pisatelj Uroš Kalčič, igralka Milada Kalezić, oblikovalka Eta Sadar Breznik in filmski režiser Igor Šterk, je sporočil upravni odbor Prešernovega sklada.

Upravni odbor Prešernovega sklada pod predsednikovanjem dr. Jožeta Kušarja je odločitev o nagrajencih sprejel na seji 13. januarja, imena nagrajencev pa je sporočil včeraj. Podelili jih bodo na osrednji prešernovi proslavi v Ljubljani. (STA)

LIKOVNA UMETNOST

V koprski galeriji Loža razstava Terrae Motus

V Galeriji Loža v Kopru so sinoči odprli razstavo z naslovom Terrae Motus, ki predstavlja vodilne sodobne evropske in ameriške likovne umetnike. Gre za razstavo, ki so jo Obalne galerije (Mestna galerija Piran in Galerija Loža Koper) pripravile v sodelovanju s Fundacijo Amelio, ki je nastala v začetku 80. let v neaplju. V koprski galeriji so na ogled reprezentativna dela ameriških in evropskih umetnikov (Kiefer, Richter, Beuys, Barcelo, Warhol, Schnabel, Haring).

Kot meni kustosinja razstave Aurora Fonda, je za razumevanje duha zbirke Terrae Motus treba dodobra spoznati pomen besede "terremoto" (v italijanščini pomeni potres), ki se navezuje na 23. november 1980, dan, ko je deželo Campania prizadel potres. Ob nesreči je galerist Lucio Amelio pozval umetnike, ki so sodelovali z njegovo galerijo, naj razmišljajo o delih, ki bi se ukvarjala s to temo. Ker je zbirka obsežna, je bil nujen izbor, kar zaradi kakovosti ni bilo preprosto. Z izborom je oblikovana vzporednica, ki se osredotoča na razvoj nekaterih vidikov evropske umetnosti (zastopajo jih Beuys, Kiefer, Richter in Barcelo) in se postavlja ob razvoj nekaterih ameriških avtorjev (- Andyja Warhola, Juliana Schnabla in Keitha Haringa).

Soočenje dveh mojstrov umetnosti našega stoletja kot sta Joseph Beuys in Andy Warhol že samo po sebi sprozi razmišljanje o različnosti odnosa teh dveh umetnikov do resničnosti, v katerem se zrcalijo pogledi in stališča dveh kultur, ameriške in evropske. V 80. letih smo bili priče pojavu ponovnega privzemanja nacionalnih in teritorialnih govoric. Posledica je, da ameriška kultura črpa iz svoje bližnje preteklosti, ponovno se pojavljajo dela, prepredena z živahnim utripom metropole, ki so izražene v delih Keitha Haringa. Dela Juliana Schnabla so povsem drugačna, označuje jih mešanica jezikov, od abstraktnih do figurativnih. Podobno ne moremo reči za dela, ki so nastala v Evropi (Kiefer, Richter, Barcelo). (STA)

STOCKHOLM / EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE '98

Ogenj in led, rdeča nit nad tisoč prireditev

Veliko pozornost so prireditelji posvetili otrokom - Prireditve so razvrstili preko dvanajst mesecev

Stockholm, kulturna prestolnica Evrope '98, je odprla svoja vrata; tisoč in več prireditev, razpetih med Ogenj in led; sedem izstopajočih projektov; najbolj pomembno občinstvo so otroci. V Stockholmu se je včeraj z uradnim sprejemom in predstavitvijo, danes pa z odprtjem t.i. ledene palače - atrakcijo, zanimivo predvsem za najširše občinstvo in medije -, začelo zgoščeno kulturno dogajanje v mestu, ki je letos evropska kulturna prestolnica. Prihodnjih dvanajst mesecev bodo Stockholm in nekateri drugi kraji države prizorišča več kot tisoč različnih kulturnih dogodkov s področij arhitekture, oblikovanja, ekologije, umetniške fotografije, filma, zgodovine, književnosti, gledališča, plesa, opere. Njihovi vodilni temi oz. rdeča nit doslej najbogatejšega kulturnega dogajanja v zgodovini Svedske sta "ogenj in led".

Med približno 200 večjimi projekti je po mnenju pripravljalcev sporeda prestolnice kulture najpomembnejših sedem. Najobsežnejši med njimi je Arhipelag (Arkipelag), kar je skupno ime za sto individualnih razstav prav toliko svetovno znanih umetnikov. Razstave bodo pripravili v številnih muzejih in ustanovah, katerih funkcija običajno ni povezana z umetnostjo.

Otrokom, ki so glavno ciljno občinstvo letošnje kulturne prestolnice, bo namenjena kar četrtina programa oz. približno 250 najrazličnejših dogodkov z gledališkega, lutkovnega, cirkuškega in drugih področij. Pripravljajo jih najboljša otroška gledališča iz Svedske in njenih nordijskih sosed. Predstave so razvrstili prek celega leta, pogovori in delavnice po predstavah pa so namenjene staršem malih gledalcev. V letošnjem letu bo v Stockholmu tudi mednarodni lutkovni festival. Vodstvo kulturne prestolnice je posebej skrbno pripravilo prav delež kulture, namenjen otrokom; pripravljalci tega dela programa, ki jih vodi Susanna Freund Widman, so te dogodke zasnovali "z njimi in ne le zanje", so STA povedali pred začetkom letošnjih prireditev v Stockholmu.

Od aprila do novembra odprta razstava z naslovom Oblikovanje - zrcalo našega časa (Design as the Mirror of our Century) bo skušala podobo iz naslova predstaviti s pomočjo oz. kombinacijo predmetov, fotografij, zvočnega gradiva, glasov ter različnih tehničnih in drugih iznajdb, od vakumskega čistilca do športnega avtomobila.

Ljubitelje glasbe, gibanja in ekstravagantnih umetnosti naj bi pritegnil t.i. Festival Diva '98; avgusta bo v Stockholmu nastopilo večje število pop osebnosti in div iz Srednjega Vzhoda, Evrope, Latinske Amerike, Afrike in Azije. Kraljevi park Djurgarden - v okolici palače Rosendal in gradiča Waldemarsudde - pa bo mesto srečevanja oblikovalcev krajine ter veščih rokodelcev in obrtnikov. Zamisel je, da bi v skupnem, interdisciplinarnem ustvarjanju ob sodelovanju z arhitekti in umetniki oblikovali tako nove objekte kot tudi kulturne ambiente in okolje.

Prestolnica je vključila v svoje programe tudi informacijsko tehnologijo ter jo zavestno povezala s kulturo. Središče tega dogajanja bo medijski laboratorij IT na stockholmskem otoku Skeppsholmen. V njem bodo z roko v roki sodelovali umetniki, izkušeni ustvarjalci info-tehnologije ter eksperimentatorji; k delu laboratorija pa bodo pritegnili tudi dijake višjih razredov srednjih šol in nekatere druge ustanove. V posebnem prostoru, t.i. jami, bodo obiskovalci lahko - z vseh strani obkroženi s "podobami" - izkusili tudi virtualno resničnost, prek spleta (internet) bodo laboratoriju "razstavljali" svoja dela tudi nekateri povabljeni umetniki. Vsem, ki jih delo laboratorija zanima, pa niso na Svedskem oz. v Stockholmu, prestolnica prek spleta (internet) omogoča tudi neposreden vpogled v delo laboratorija IT.

Ljubitelji operne umetnosti bodo prišli na svoj račun večkrat med letom. Poudarek prestolnice na tem umetniškem področju je želja prirediteljev, predstaviti "pomembne novosti in elemente, ki so jo v operi in glasbenem gledališču prispevali švedski ustvarjalci". Pripravljajo večje število gostujočih predstav opernih hiš in glasbenih gledališč iz različnih švedskih mest ter nekaj iz drugih držav, med slednjimi pričakujejo predstave režiserjev Petra Brooka in Roberta Wilsona. Domača opera o Mariji Antoinetti, ki je premiero doživela na silvestrovo lani, bo letos gostovala po Evropi in tako vabila k obisku kulturne prestolnice. Jonas Forsell pripravlja premiero nove otroške opere, v Kraljevi operi pa pripravljajo novo delo z naslovom Mesto (Staden). Jeseni, točneje 19. septembra, bodo slovesno praznovali stoletnico ustanovitve Stockholmske opere. Ob vrsti musicalov pričakujejo v Stockholmu tudi premiero domačega tovrstnega dela z naslovom Kristina fraon Duvemaola, ki ga je napisal Benny Andersson (nekdanji član slavne pop skupine ABBA).

Stockholm je po Atenah, Firencah, Amsterdamu, Berlinu, Parizu, Glasgowu, Dublinu, Madridu, Antwerpnu, Lisboni, Luxemburgu, Koebenhavnu in Solunu štirinajsta kulturna prestolnica Evrope. Pobudo nekdanje igralke in grške ministrice za kulturo Meline Mercouri so začeli udejanjati leta 1985, ko so bile za prvo enoletno kulturno prestolnico Evrope imenovane Atene, odtlej ministrstva za kulturo držav Evropske unije vsako leto izberejo novo mesto - kulturno prestolnico Evrope.

Projekt imenovanja kulturnih prestolnic naj bi v čimvečji meri prispeval k srečevanju in ustvarjanju možnosti za dialog, spoznavanje in zbliževanje med evropskimi kulturami, s tem pa naj bi prispeval svoj delež k spoštovanju kulturnih razlik in strpnosti. Vsebina mozaika kulturnih prireditev posamezne evropske prestolnice pa je predvsem rezultat odločitev tega mesta. Tako projekt prerašča oznako festivala ter postaja priložnost za srečanja, izmenjave zamisli in njihovo uresničevanje.

Prihodnje leto (1999) bo kulturna prestolnica Evrope Weimar, leta 2000 pa bo imela Evropa kar devet kulturnih prestolnic: Avignon, Bergen, Bologna, Bruselj, Krakow, Helsinki, Praga, Reykjavik in Santiago de Compostela. (STA)

TURČIJA / VOJSKA JE DOSEGLA SVOJ CILJ

Islamistična stranka Refah protizakonita

Vodstvu prepovedali nadaljnje politično delovanje

ANKARA - Turško ustavno sodišče je včeraj prepovedalo delovanje islamistične Stranke blaginje (Refah), zaplenilo vse njeno premoženje, voditelju stranke in bivšemu premieru Necmettinu Erbakanu **(na sliki AP)** ter drugim petim strankarskim veljakom pa je za obdobje petih let prepovedalo vsako politično delovanje. Devet od enajstih ustavnih sodnikov je osvojilo tezo, da je Refah protiustavna stranka, ker je postala zgled za vse državi sovražne islamske fundamentalistične sile.

Prepoved Refaha pomeni konec večmesečne kampanje turške vojske proti tej islamistični stranki ki se je najprej uveljavila na upravnih volitvah leta 1994, na političnih volitvah leta 1996 pa postala s svojimi 21 odstotki stranka relativne večine. Njen voditelj Erbakan je postal tako prvi premier kake islamistične vlade v turški zgodovini. Ker pa je Refah ob podpori Stranke prave poti (DYP) Tansu Cillerjeve začela s postopno islamizacijo države, so na politično prizorišče stopili turški generali, kot garant laičnega izročila očeta domovine Mustafa Kemal paše-Atatürka. Junija je turški vojski uspelo zrušiti Erbakanovo vlado, tako da je bilo le vprašanje časa, kdaj bodo stranko prepovedali.

Refah je že tretja islamistična stranka, ki so jo prepovedali. Najprej so po vojaškem udaru leta 1971 prepovedali prav tako Erbakanov Narodni red, po letu 1980 so prav tako po vojaškem udaru prepovedali Erbakanovo Stranko narodne rešitve (MSP). V pričakovanju prepovedi so predstavniki Refaha v prejšnjih tednih ustanovili novo politično grupacijo Stranko kreposti. Ustavni sodniki pa so včeraj s svojo razsodbo preprečili, da bi tej novi islamistični stranki načeloval Necmettin Erbakan.

Ta je včeraj svoje privržence pozival, naj ohranijo mirnost in naj ne nasedajo provokacijam. Njegova desna roka Abdullah Gul je razsodbo ocenil kot »sramoto za demokracijo«, a takoj dodal, da bodo spoštovali sklep ustavnega sodišča. Islamistom je namreč popolnoma jasno, da bi turška vojska takoj v krvi zadušila vsak poulični protest.

Sklep ustavnega sodišča so v turških gospodarskih krogih sprejeli z zaskrbljenostjo, a ne na borzi, kjer je indeks poskočil za 2, 7 odstotka. V političnih krogih so bili previdnejši, sklep je obsodila predvsem Cillerjeva, drugi so raje molčali.

Britansko predsedstvo EU je priznalo, da so Refah prepovedali v skladu s turško ustavo, a je izrazilo zaskrbljenost za posledice, ki jih bo sklep imel za demokratični pluralizem in za politično svobodo v Turčiji, tako da se bo London posvetoval z drugimi članicami EU.

SARAJEVO / ZAPLET

Izvoljeni Muslimani ne morejo v Srebrenico

SARAJEVO - Niso bili krivi preroki tisti, ki so napovedovali, da bodo rezultati bosansko-hercegovskih upravnih volitev 13. in 14. septembra ostali mrtva črka na kosu papirja, ker so za posamezne volilne enote lahko volili vsi, ki so imeli stalno bivališče pred vojno. Srbi in Hrvati, ki so na ozemljih pod svojim nadzorstvom izvedli etnično čiščenje, se namreč ne morejo sprijazniti z dejstvom, da so na volitvah zmagali tisti, ki so jih s silo izgnali iz osvojenih krajev.

Tako je včeraj prišlo do zapletov v Srebrenici, kjer so bili pred vojno Muslimani v večini. Srebrenico so namreč srbske sile po dolgem obleganju zasedle julija 1995. Po osvojitvi je prišlo do množičnih pokolov, muslimansko prebivalstvo pa so izgnali. Kakih 600 Srbov je s protestno manifestacijo preprečilo izvoljenim Muslimanom prihod v Srebrenico. Policijske sile OZN namreč Muslimanom niso mogle zajamčiti varnosti. Med protestom je tudi strmoglavil ameriški helikopter, k sreči pa je bil od obeh pilotov le eden lažje ranjen.

DUNAJ / SLOVENSKO-AVSTRIJSKI ODNOSI

Frlec in Schüssel: Odnosi so odlični

Avstrija bo Sloveniji pomagala pri vstopu v EU - Frlec izpostavil vprašanje manjšine

DUNAJ - Vodja slovenske diplomacije Boris Frlec se je včeraj na Dunaju srečal z avstrijskim kolegom Wolfgangom Schuesslom. Schuessel je odnose med državama označil kot odlične, ministra pa sta se strinjala, da med Ljubljano in Dunajem obstajajo zaupanje, toleranca in želja, da se dobrososedski odnosi nadaljujejo.

Ministra sta se v pogovorih, ki so obsegali cel spekter dvostranskih in večstranskih zadev, med drugim dotaknila vprašanj denacionalizacije in študij zgodovinarjev Dušana Nečaka in Stefana Karnerja o obstoju nemško govoreče manjšine v Sloveniji, za katera menijo, da bi jih bilo dobro rešiti kot posamezne primere, saj bi to utrdilo zaupanje, o katerem sta ministra govorila. Tako Frlec kot Schuessel sta včerajšnje srečanje ocenila kot napredek. Slovenski minister je v pogovorih jasno povedal, da v Sloveniji obstajajo ostanki nemške manjšine. Slovenska stran je sogovornikom tudi pojasnila, da bodo morali predstavniki te manjšine jasno artikulirati svoje interese, da bi lahko Slovenija začela reševati njihove zadeve.

Avstrijska stran je Sloveniji na današnjem srečanju zagotovila vso podporo pri vključevanju v Evropsko unijo, pri čemer pa je opozorila, da mora veliko postoriti tudi Slovenija sama in »več kot bo naredila, lažje ji bo Avstrija pomagala v njenih prizadevanjih«. Avstrija tudi »popolnoma podpira« slovensko željo po vstopu v zvezo NATO, saj meni, da je NATO pomemben element varnosti v tem delu Evrope. Minister Schuessel je pozdravil ponudbo Slovenije kot nove nestalne članice Varnostnega sveta ZN, da se o nekaterih vprašanjih posvetuje z Dunajem. Avstrija meni, da je vprašanje zastopanosti območja srednje Evrope v VS izredno pomembno in ceni poznavanje, ki ga ima Slovenija na tem področju.

Slovenska in avstrijska delegacija sta se pogovarjali tudi o tristranskem sodelovanju med Slovenijo, Avstrijo in Hrvaško, za katero avstrijska stran kaže poseben interes. Strinjali sta se, da je treba trilateralo pospešiti, saj je pomemben korak za utrjevanje sodelovanja med državami.

Vodja slovenske diplomacije je v pogovoru s Schuesslom izpostavil vprašanje položaja koroških Slovencev in uresničevanja sedmega člena Avstrijske državne pogodbe, še posebej pa vprašanje dvojezičnih napisov, vrtcev in šol, torej obveznosti do slovenske manjšine, ki jih mora Avstrija izpolnjevati. Frlec je poudaril, da bi okrepitev gospodarskega položaja južne Koroške, ki je gospodarsko ena od šibkejših avstrijskih regij, predstavljala najboljši način reševanja problemov koroških Slovencev.

Ministra Frlec in Schuessel sta se pogovarjala tudi o migracijskih procesih na mejnem območju med državama in številu delavcev, ki migrirajo iz ene države v drugo. Delavcev, ki prihajajo v Slovenijo iz Avstrije, je kar precej in minister Frlec je opozoril, da bo potrebno njihov status delovnopravno legalizirati v okviru evropskih standardov o gibanju delovne sile. Vodja slovenske diplomacije je avstrijskemu kolegu omenil tudi vprašanje dostopnosti do arhivov in zahteval pospešitev njegovega reševanja. Slovenska stran je izrazila tudi vso podporo pobudi za organizacijo Zimskih olimpijskih iger treh dežel.

Avstrijsko stran je zanimalo, kakšne so možnosti za financiranje zasebne šole v nemškem jeziku v Sloveniji. Minister Frlec je odgovoril, da načeloma takšni zamisli ne nasprotuje. V Sloveniji so tudi druge tuje šole in kulturni centri, ki pomenijo kulturno obogatitev glavnega mesta, z naraščanjem tujih diplomatskih predstavništev pa postajajo tudi potreba. (STA)

IMIGRACIJA / NOVA OBLIKA PREBEGOV IZ TURČIJE

Zaradi strožjega nadzorstva Kurdi prihajajo v Italijo po poletu v Tirano

Skupaj z lažnim potnim listom stane prebeg proti Italiji 3.000 dolarjev

ISTANBUL - Strožje nadzorstvo turške policije, ki skoraj vsak dan aretira nove in nove ilegalne iraške kurdske priseljence **(na sliki AP)** , je za sedaj zaustavila množične prebege z ladjami proti Italiji, omejila prebege proti Grčiji, a ni zaustavila poletov v Tirano. Dopisnica italijanske tiskovne agencije Ansa Aytul Gurtas se je na lastne oči prepričala, kako poteka ta trgovina z belim blagom. Pod lažnim imenom se je v neki istanbulski kavarni sestala z nekim kurdskim posrednikom po imenu Remzi in mu povedala, da bi hotela zbežati v Italijo. Posrednik ji je takoj povedal, da ji dela uslugo, ker je prosilcev ogromno, a bo napravil izjemo, ker jo je predstavil znanec. Zahteval je takojšnje plačilo 500 dolarjev in sliko, tako da bi ji takoj naredili lažni potni list. Drugih 2.500 dolarjev pa naj bi plačala pred vkrcanjem v letalo, ki bi jo v roku enega tedna popeljalo v Tirano. Na vprašanje, ali je nevarno, da bi jo policija prestregla, ji je posrednik odgovoril, naj ne skrbi, ker bodo že oni poskrbeli za vse. Posrednik je bil nezadovoljen, ker ženska ni imela ne denarja in ne slike, pristal pa je na kasnejši zmenek. Povedal je tudi, da po prihodu v Albanijo lahko priseljenci odpotujejo v Italijo že istega dne, bolj verjetno pa je, da je treba počakati kak dan, da se zbere zadostno število priseljencev. Posrednik je tudi navedel, da obstajata dva načina prehoda iz Albanije v Italijo, in sicer za manjšimi plovili, ki odplujejo direktno z albanske obale in z ladjami, na robu italijanskih ozemeljskih voda nato begunce premestijo na manjša plovila, ki dosežejo obalo.

Kako se tako potovanje dejansko lahko konča, pa najbolje pričajo vesti, da so včeraj v morju pri Pantellerii rešili 33 tujcev, ki so najbrž z neko ladjo, ki se je potopila, hoteli naskrivaj priti v Italijo.

Letalonosilka Invincible bo odplula proti Zalivu

LONDON - Britansko obrambno ministrstvo je sporočilo, da se je Velika Britanija zaradi povečanja napetosti z Irakom včeraj odločila, da bo v bližino Zaliva poslala letalonosilko HMS Invincible. Pred 2 dnevoma je Varnostni svet OZN soglasno sprejel izjavo, v kateri obžaluje zavrnitev Iraka, da bi ekipi inšpektorjev pod vodstvom Američana omogočil delo, češ da je v njenih vrstah preveč Američanov in Britancev. Vodja Posebne komisije Združenih narodov za nadzor razoroževanja Iraka (UNSCOM) Richard Butler pa je v Parizu včeraj napovedal, da se bo komisiji na sedežu v New Yorku pridružil francoski strokovnjak za razorožitev Eric Fournier. Butler je po pogovoru s francoskim zunanjim ministrom Hubertom Vedrinom med postankom v Parizu na poti v Bagdad dodal, da bodo visokega francoskega diplomata, strokovnjaka za preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje, v New Yorku v prihodnjih tednih zaposlili kot političnega svetovalca komisije.

Washington in Bonn za dialog na Kosovo

BEOGRAD - Washington in Bonn sta v skupnem sporočilu, ki so ga včeraj objavili v Beogradu, jugoslovanske oblasti in kosovske Albance vnovič pozvala k strpnosti in dialogu. Ameriški posrednik za Balkan Robert Gelbard in politični direktor v nemškem zunanjem ministrstvu Wolfgang Ischinger, ki sta morala zaradi goste megle odpovedati včerajšnji obisk na Kosovu, sta v telefonskem pogovoru z vodjo kosovskih Albancev Ibrahimom Rugovo hkrati ostro obsodila tako nasilno zatiranje miroljubnih manifestacij kot teroristična dejanja v politične namene, so še zapisali v ameriško-nemškem sporočilu.

RAZMIŠLJANJE OB OBLETNICI

Deportiranim v trajen spomin

Vrsto pomembnih obletnic smo v tem času proslavili, ali pa jih še bomo. Ob vseh teh proslavah in svečanostih pa ne smemo pozabiti ene - tiste namreč, da so bili prav v tem času zažgani v nacističnih taboriščih Mauthausen in Ravensbrück ljudje iz teh krajev, ki so jih nacisti v velikem številu konec novembra 1944. leta odpeljali, nato umorili in zažgali. Od skupine okrog 400 zapornikov se je vrnilo le nekaj posameznikov, ostali so končali v krematorijskih pečeh Mauthausna, njegovih podružnic v Gusnu in Melku, ženske pa v taborišču Ravensbrück.

Podatke o njihovi pretresljivi smrti je takoj po končani vojni posredoval mednarodni Rdeči križ. V zadnjih letih so bili odprti tudi nemški in avstrijski arhivi, v katerih so zabeležene številke, s katerimi so bili interniranci zaznamovali, ob njih pa še točni podatki dneva smrti z lakonično pripombo, da so podlegli raznim boleznim.

Za mojega brata Ervina Laha, ki so ga, skupno s 360 drugimi odpeljali konec novembra v taborišče Mauthausem, sem vedno bila prepričana, da je umrl in bil sežgan 20. januarja 1945. Po novih podatkih je bil zažgan že 9. januarja istega leta. V normalnih razmerah bi moralo biti svojcu hodo pri srcu, ker je umrl še toliko prej. Osebno sem ob tej vesti pomislila samo na to - nekaj dni trpljenja in muk mu je bilo prihranjenih - na smrt je bil tako in tako že obsojen.

Res je, da smo o nacističnih taboriščih že veliko pisali, da je veliko ljudi iz naših krajev obiskalo razna taborišča, se poklonilo spominu žrtev, med temi likom Zorka Werka, Zore Perello in drugih. V glavnem pa so na teh obiskih bili tisti, ki so grozote k sreči preživeli, ali pa sorodniki umrlih. Le malokdaj so se tem skupinam pridružili tudi mladi.

So za to krivi? Ne, krivi smo mi, ki smo veliko let po vojni vse premalo govorili o tem, kaj so bila taborišča smrti; veliko večjo pozornost so tem spominom namenjali Židje.

Za nas lahko rečemo, da nas je bilo morda celo strah povedati vse, kar smo o taboriščih smrti vedeli, in tudi sram, da je lahko človek človeku prizadejal toliko zla, da je moril, uničeval, zažigal. In med velikimi narodi verskimi skupinami in narodnostmi, ki so jih nacifašisti zapisali smrti, smo bili tudi mi Slovenci, majhen narod, ki pa ga je hotel nacifašizem zbrisati s sveta.

Morda bi bili morali našim mladim več povedati, jih tudi same popeljati na kraje teh množičnih morij? In če že to nismo v celoti opravili, je naša dolžnost, da se jih v tem času, ko jih je v teh dveh taboriščih smrti umrlo največ, spomnimo in tako prispevamo, da na to obdobje druge svetovne vojne ne bodo pozabili, da bodo sami napravili vse, da bo svet boljši in da se grozote uničevalnih taborišč ne bodo ponovile.

Neva Lukeš

PISMA UREDNIŠTVU

Pahor in Sancin vendarle nista tako osamljena

Cenjeno uredništvo prosim za objavo nekaj kritičnih misli, ki so se mi porodile ob obranju članka pod naslovom »Zahteva po zakonu je utemeljena«, ki ste ga objavili dne 13.1.1998.

Novinar poroča, kako je glavni pravdnik Pasquariello med slavnostno otvoritvijo sodnega leta »med drugim dejal, da je potreben zakon, ki bi urejeval vprašanja slovenske manjšine.« V nadaljevanju pa članek postane nekoliko nejasen saj izgleda, da nuja po zakonu izhaja iz posebnosti naše dežele, ki je vezana na prisotnost etnično-jezikovnih manjšin in na dejstvo, da gre za obmejno območje, ne pa zaradi dejanske potrebe manjšine. Ta posebnost naj ne bi ustvarjala težav pri delovanju sodstva »z izjemo dveh gospodov, ki vsak drugi dan pošiljata dopise, v katerih se pritožujeta, da nista dovolj zaščitena.« Novinar je prepoznal v omenjenih gospodih prof. Sama Pahorja in Primoža Sancina. Glavni pravdnik je nadalje priznal, da imata gospoda v bistvu prav!

Iz zgoraj navedenega, bi se dalo zaključiti, da zakon za zaščito slovenske manjšine sploh ni potreben, saj njegovo pomanjkanje ne predstavlja nikakršne težave. Še več, edine težave ustvarjata dva gospoda, ki se dosledno, trmasto in vztrajno hočeta posluževati materinščine v odnosih z javno upravo in sodstvom. Očitno je, da ta gospoda nista bila dovoljno obdarjena z značilno slovensko vrlino, to je s potrpežljivostjo. Ta namreč omogoča ostalim pripadnikom etnično-jezikovne slovenske manjšine nemo čakanje na osnovne pravice že stoletja in vsaj petdeset let od začetka veljavnosti ustave, ki v 6. členu to pravico neizpodbitno proglaša in potrjuje.

Omenjena gospoda v svojih zahtevah po uporabi slovenščine v odnosu z javno upravo in sodstvom nista tako osamljena, kot bi to hotel prikazati glavni pravdnik Pasquariello in novinar Primorskega dnevnika, ki si najbrž zaradi te namišljene osamljenosti in posledične izjemnosti dovoli tvegati imensko opredelitev ne natančneje določenih gospodov. Res vsi lahko priznamo, da take doslednosti in vztrajnosti ni sposoben vsakdo, a občasne »težave« povzročajo tudi drugi, med njimi tudi pisec tega pisma.

Čeprav lahko razumem stisko glavnega pravdnika, ki mu omenjena gospoda povzročata težave, gospodov brez dvoma ne moremo odpraviti kot nadležnih nergačev, temveč z njima lahko le solidariziramo in občudujemo njuno vnemo in vztrajnost za stvar italijanskih državljanov slovenske narodnosti. Zanimivo je, da mnogo italijanskih državljanov italijanske narodnosti priznava utemeljenost zahtev gospodov, a ravno tako mnogo italijanskih državljanov slovenske narodnosti označuje gospoda kot provokatorja, ki sta skregana z realnostjo ali v najboljšem primeru kot posebneža. Razlog, da je do tega prišlo, je treba po mojem mnenju iskati v medli opredeljenosti slovenske zamejske politike, ki je, razen načelnih izjav, do problema uporabe slovenščine z javno upravo zavzela zelo mlačno stališče in to točko potisnila globoko proti dnu svoje programske lestvice.

Tudi v teh domnevno Slovencem naklonjenih časih, ko naj bi bile, po uvodnikih Primorskega dnevnika sodeč, na oblasti Slovencem prijazne politične sile, prav te sile zanikajo osnovno in temeljno pravico vsakega pripadnika manjšine do uporabe materinščine in s smešnimi utemeljitvami kratijo Slovencem pravico do zajamčenega predstavništva.

Pri vsem tem se pojavljajo med Slovenci nove politične kategorije kot so dosegljive in nedosegljive zahteve. Sprašujem se torej, če uporaba slovenščine v odnosih z javnostjo in zahteva po zajamčenem predstavništvu v deželnem svetu spadata med dosegljive ali med nedosegljive zahteve. Tiste, ki so si izmislili ta nova pojma dosegljivosti in nedosegljivosti, bi prosil, da bi sestavili seznam enih in drugih in ga posredovali javnosti, tako da bi se končno zavedli pri čem smo in kaj naš še čaka. Pri tem pa bi veljalo pripomniti, da sta ravno gospoda, ki ju je omenil glavni pravdnik Pasquariello, poskrbela, da je marsikatera nedosegljiva zahteva postala dosegljiva in se nato uresničila.

Po vsem tem zaključujem s prepričanjem da gospoda in vsi tisti, ki sledijo njunemu vzgledu, stopajo po pravi poti, številčnost, ali bolje maloštevilčnost le teh seveda predstavlja problem, a najhujše je dejstvo, da tudi med Slovenci ni malo tistih, ki omalovažujejo dosleden boj za uveljavitev slovenskega jezika in celo takih, ki spletkarijo proti tem gospodom in ostalim, ki jim status materinščine ni deveta briga.

Davor Pečenko

Vaš bančni partner v poslovanju s Slovenijo in drugimi državami.

ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Milano
Tel.: 02/806 9191
Faks: 02/8646 5358

Vse zunanje trgovinske in bančne storitve. Finansiranje domačih in tujih partnerjev.

ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Milano
Tel.: 02/806 9191
Faks: 02/8646 5358

TRGOVINA / VLADA ODOBRILA REFORMO

Odslej nobenih omejitev več za tiste, ki se želijo ukvarjati s trgovino

Reforma predvideva debirokratizacijo in odpravo licenc za trgovine z manj kot 300 kv.m površine - Močno nasprotovanje združenj

RIM - Ministrski svet je včeraj med drugimi ukrepi odobril reformo trgovskega sektorja, do katere prihaja po dvajsetih letih dobrih namenov in takih ali drugačnih načrtov. Reforma prinaša sprostitev trgovinske dejavnosti in torej odpira vrata konkurenci, sektor pa rešuje pretiranega birokratskega in administrativnega bremena. Kot je po seji vlade pojasnil premier Prodi, reforma odpravlja licence za trgovske obrate z manj kot 300 kv. metri površine, kar pomeni, da bo lahko trgovino odprl kdorkoli in v njej prodajal karkoli. Odpravljene so tudi blagovne tabele, ki jih je bilo kar 14, ostajata pa le dva ločena sektorja: živilski in neživilski. S tem se torej Italija prilagaja drugim evropskim partnerkam, državljani pa so po Prodijevih besedah končno dobili možnost, da trgujejo na enako prost način kot drugod po Evropi.

Za prodajalne z več kot 300 kv. metri površine so predvidena strožja pravila, kajti v tem primeru je potrebno dovoljenje občine, če pa njihova površina presega 2.000 kv. metrov, morajo za pristanek zaprositi deželno upravo. Za olajšanje vstopa v sektor reforma ukinja tudi seznam REC, v katerega je moral doslej biti vpisan vsak naslovnik te dejavnosti. Za individualne podjetnike, ki prenehajo z dejavnostjo, je z reformo predvidena ustrezna odškodnina.

Kljub zagotovilom premiera Prodija in ministra za industrijo Bersanija, da gre za kolosalno debirokratizacijo in sprostitev, ki bo relansirala trgovski sektor, so stanovske organizacije, v prvi vrsti Confcommercio in Confesercenti, reformo zavrnile, in zahtevajo od vlade, naj jo spremeni. Štiri pokrajinske organizacije Confcommercia v FJK se posebno bojijo škode, ki naj bi jo reforma povzročila malim trgovskim obratom, hkrati pa se sklicujejo na zakonodajno pristojnost Dežele FJK na tem področju, kjer je prišlo v zadnjih letih do dogovorjenega urejanja problemov sektorja.

Tržaški trgovci se mobilizirajo

Tržaška stanovska organizacija CTS, ki sodi v okvir Confcommercia, je takoj po sprejetju odloka o reformi sektorja razglasila sindikalno pripravljenost svojega članstva, še posebno nekaterih kategorij, kot so npr. peki. Deželni predsednik te kategorije, Edvin Jerian, je podpisal tiskovno sporočilo, v katerem opozarja na škodo, ki bi jo ukinitev pooblastil za obratovanje pekarn povzročila obstoječim podjetjem in tudi odjemalcem, saj bi preprečila racionalen in urejen razvoj panoge. Deželna zveza pekov je zato razglasila stanje pripravljenosti in sklicala sestanek vodstva za določitev nadaljnjih oblik boja, medtem ko bo skupščina vseh članov CTS 21. januarja ob 19.30 v prodajnem centru Il Giulia.

JAVNE FINANCE / ITALIJANSKI PRORAČUN V BRUSLJU

Finančni zakon 1998 je »globalno zadovoljiv«

V ponedeljek še podrobna ocena ekonomskih ministrov EU - Milanska borza ne kaže utrujenosti

RIM, MILAN - Globalno zadovoljiv - takšna je ocena, ki jo je italijanskemu finančnemu zakonu za leto 1998 namenila Evropska komisija, čeprav ga podrobnejše preverjanje čaka v ponedeljek, ko bodo proračunske dokumente vzeli v pretres gospodarski in finančni ministri petnajsterice. Posebno pozornost bodo pri tem posvetili tistim poglavjem finančnega zakona, ki so bila že označena kot kritična, zadevajo pa v prvi vrsti pokojninsko reformo in visoke pasivne ostanke v državni blagajni.

Prav o teh ostankih, zaradi katerih je zakladni minister prejel več pripomb iz Bruslja, je Ciampi včeraj poročal na ministrskem svetu. Računski strokovnjaki zakladništva so namreč ugotovili, da bi bilo mogoče letos sprostiti kar 45 tisoč milijard lir zamrznjenih sredstev; sprostitev 30 tisoč milijard lir je že predvidena v zakonskem osnutku, ki je povezan s finančnim zakonom, zadeva pa zastarele dolgove države, za katere ni pravih kreditorjev, medtem ko bi lahko ostalih 15 tisoč milijard lir odmrznili s selekcijo zneskov, ki lahko ostanejo v proračunu kot ostanki leta 1998.

Če so javnoproračunska in makroekonomska gibanja za Italijo v tem obdobju več kot zadovoljiva, se začenja vlada v teh dneh spoprijemati s problemom metode skrajšanja delovnega časa in predvsem z nezaposlenostjo, ki ne kaže znakov zmanjševanja. V zameno pa se na finančnih trgih uspehi kar vrstijo. Milanska borza je včeraj doživela nov rekorden dvig kapitalizacijskega izkupička, saj je vrednost poslov presegla 4.000 milijard lir vrednosti. Poleg domačih vlagateljev, ki pridno selijo svoje prihranke iz državnih obveznic na delnice (predvsem privatiziranih družb in bank), prihaja veliko svežega denarja iz tujine, kjer investitorji iščejo nove možnosti za kapitale, ki zapuščajo azijske trge.

MEJHNI PREHOD ŠTANDREŽ-VRTOJBA / TOVORNI PROMET

Lani čez mejo rekordnih 273.179 tovornjakov

V primerjavi z letom 1996 je porast prometa 7,36-odstoten - Nujnost izgradnje avtoceste do Razdrtega

GORICA - Na mejnem prehodu Štandrež - Vrtojba so lani dosegli nov rekord. Čez mejo je šlo v obe smeri 273.179 tovorjnakov, kar pomeni 7, 36-ostotni porast v primerjavi z letom prej, ko je bilo tovornjakov »le« 254.000. To je svojevrsten rekord, še zlati če vemo, da je onkraj meje v Sloveniji od tega mejnega prehod le nekaj nad 11 kilometrov avtoceste do Sela in da morajo tovornjaki prevoziti nato še več kot 30 kilometrov do Razdrtega po navadni cesti, da pridejo spet na avtocesto. Tovorni promet čez goriški mejni prehod ostaja na prvem mestu in utrjuje to svoje prvenstvo, pa čeprav je osrednja Slovenija sedaj neposredno že povezana z Italijo z avtocesto, ki pelje skozi Fernetiče. V gornjem podatku so všteti le tovornjaki natovorjeni z blagom. Praznih kamionov namreč ne štejejo.

Če pogledamo nekoliko nazaj, na leto 1983, torej v čas pred petnajstimi leti, ko je skozi goriški mejni prehod šlo le 82.200 tovornjakov, zlahka ugotovimo, da je bila izgradnja mejnega prehoda pri Gorici gospodarsko upravičena.

Lani je tovorni promet narasel v obe smeri, pa čeprav je bil v odstotkih večji porast v izvozu. V Italijo je iz Slovenije prišlo 140.095 tovornjakov - leta 1996 134.709 - kar pomeni, da je bil porast 4-odstoten. Iz Italije v Slovenijo pa je šlo lani 133.084 tovornjakov (predlanskim 119.753), kar pomeni 11, 13-odstotni porast. Medtem ko so v odhodih zabeležili precejšnja mesečna nihanja v primerjavi z letom 1996, je bil prihod naloženih tovornjakov v Italijo v vseh mesecih, razen v aprilu, večji kot v odgovarjajočem mesecu v prejšnjem letu.

Na družbi SDAG, ki upravlja goriško mejno postajališče in tudi skladišča na avtoportu, so nam včeraj postregli le s tem podatkom o tovornjakih. Druge podatke še obdelujejo, ker jih morajo šele dobiti od carinske uprave. V lanskem prvem polletju je bila vrednost uvoženega blaga 1.538 milijard lir. Na prvem mestu (364 milijard lir) so bili obutev in usnjarski izdelki, na drugem oblačila (274 milijard), na tretjem pa les in podobno blago (250 milijard). Žive živali so bile na četrtem mestu v skupni vrednosti 140 milijard lir. Na prvem mestu v izvozu so v lanskem prvem polletju bili razni stroji v skupni vrednosti 263 milijard lir, na drugem (156 milijard) pa dragoceni predmeti in druge kovine. Vrednost izvoženega blaga je znašala 927 milijard lir.

Upoštevaje uvoženo in izvoženo blago je bila Slovenija v lanskem prvem polletju na prvem mestu. Iz Italije je šlo v Slovenijo blaga za 444 milijard lir. Sledila je Hrvaška s 194 milijardami, Madžarska s 107 milijardami, Rusija z 51 milijardami, itd. Zanimivo je tudi, da je skozi Gorico šlo v Slovenijo tudi blago namenjeno v Indijo (97 milijonov) in v Estonijo (71 milijonov). Iz Slovenije je dospelo blago vredno 361 milijard, blago iz Rusije je bilo vredno 222 milijonov, iz Hrvaške 209 milijonov, iz Madžarske 141 milijonov. Skozi goriški mejni prehod je v Italijo prišlo tudi blago iz Albanije (37 milijonov) in Egipta (7 milijonov lir).

Na obeh straneh mejnega prehoda Štandrež - Vrtojba so cariniki zelo hitri, zaradi česar gre skozi ta prehod več tovornjakov kot skozi druge na italijansko - slovenski meji. V Gorici pa niso preveč zadovoljni s počasnim, prepočasnim tempom izgradnje avtocestne povezave po Vipavski dolini. Po nekajtedenskem zastoju se dela na raznih objektih od Sela do Vipave nadaljujejo, a žal le do Vipave. Ta 11, 5 kilometra dolg odsek bo dograjen šele v juliju 1999. Ta četrtek je slovenska vlada sprejela načrt za finansiranje avtocest v tem letu. Financirali bodo kar 12 odsekov, med temi tudi že omenjenega Selo - Vipava. Niti besedice pa ni bilo o nadaljevanju te avtoceste od Vipave do Razdrtega.

Sicer pa je tudi hitra cesta od Gorice do Vileša v zelo slabem stanju. Uničujejo jo vedno bolj številni tovornjaki, po njej prehitro drvijo tisti, ki si želijo v novogoriške igralnice. Družba ANAS je pred kratkim sporočila, da vsaj še nekaj let ne misli - nima namreč denarja - na razširitev in posodobitev te ceste.

Marko Waltritsch

NOVICE

Sicilija in Sardinija lani najbolj povečali izvoz

RIM - V prvih devetih mesecih lanskega leta se je italijanski izvoz v primerjavi z enakim obdojem leta 1996 povečal za 2, 9 odstotka, najvišjo stoponjo rasti pa sta presenetljivo dosegla oba otoka. Po podatkih, ki jih je včeraj objavil zavod Istat, je Sardinija v obravnavanem obdobju izvozila za 23, 1 odstotka več kot leto prej, Sicilija pa za 16, 3 odstotka več. Na tretjem mestu je Furlanija - Julijska krajina (+13, 2%), na četrtem Molize (+12, 1%) in na petem mestu Abruci (+9%). Manj so v prvih devetih mesecih lanskega leta izvozile Dolina Aosta (-26, 1%), Kalabrija (-13%) in Bazilikata (-9, 2%).

FJK vidno povečala uporabo evropskih skladov

TRST - Obseg uporabe skladov Evropske unije se je v Furlaniji - Julijski krajini, ki je bila še do nedavnega na repu nacionalne lestvice, lani močno povečal. Stevilke gredo od 95% za sklade programa Objektiv 2 (Trst, Gorica in Furlanska nižina) in 37% na račun programa Objektiv 3 (usposabljanje) do 20% za posege, ki so namenjeni višinskim območjem. Kot je zapisano v tiskovnem sporočilu deželnega sindikata CISL, pa obstaja nevarnost, da bi imela reforma strukturnih skladov EU negativne posledice za našo deželo, saj je za prihodnja tri leta v programu za kar 540 milijard lir posegov. CISL meni, da je zato potrebna večja načrtnost, da bi se med drugim zaščitili pred negativnimi posledicami, ki jih bo dežela utrpela po vključitvi Slovenije in drugih srednjeevropskih držav v EU. To je stališče, ki ga je zastopal deželni tajnik CISL Lucio Gregoretti na posvetu z naslovom Evropa proti letu 2000, na katerem so govorili tudi evropski poslanec Livio Filippi, direktor deželnega odborništva za odnose z EU Giorgio Tessarolo in član nacionalnega vodstva CISL Massimo Sabatini.

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA
Zadruga z o.z.
TRST

16. JANUAR 1998	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1788,00	1823,00
nemška marka	973,00	993,00
funt šterling	2811,00	2966,00
švicarski frank	1185,00	1215,00
belgijski frank	46,70	48,70
francoski frank	288,00	298,00
danska krona	253,00	263,00
norveška krona	233,00	243,00
švedska krona	219,00	229,00
kanadski dolar	1237,00	1277,00
portugalski eskudo	9,10	10,00
nizozemski gulden	858,00	883,00
avstrjski šiling	137,20	141,70
španska pezeta	11,10	12,20
grška drahma	5,93	6,73
irski šterling	2428,00	2508,00
japonski jen	13,46	14,36
avstralski dolar	1113,00	1200,00
madžarski florint	7,00	9,00
hrvaška kuna	255,00	275,00
slovenski tolar	10,20	10,45

KMEČKA BANKA - GORICA

16. JANUAR 1998	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1784,00	1814,00
nemška marka	975,00	993,00
francoski frank	289,00	299,00
nizozemski gulden	858,00	883,00
belgijski frank	46,84	48,64
funt šterling	2887,00	2967,00
irski šterling	2414,00	2509,00
danska krona	254,00	264,00
grška drahma	6,05	6,65
kanadski dolar	1235,00	1270,00
švicarski frank	1188,00	1213,00
avstrijski šiling	137,49	141,99
slovenski tolar	10,15	10,40

MILANSKI DEVIZNI TRG

16. JANUAR 1998	v LIRAH
valuta	povprečni
ameriški dolar	1802,670
EKU	1945,980
nemška marka	984,260
francoski frank	293,770
funt šterling	2939,250
nizozemski gulden	873,510
belgijski frank	47,709
španska pezeta	11,614
danska krona	258,450
irski šterling	2486,961
grška drahma	6,245
portugalski eskudo	9,626
kanadski dolar	1258,230
japonski jen	14,015
švicarski frank	1203,790
avstrijski šiling	139,900
norveška krona	238,640
švedska krona	224,060
finska marka	325,270

MILANSKI BORZNI TRG

16. JANUAR 1998			INDEKS MIB 30: +1,45		
delnica	cena	var. %	delnica	cena	var. %
Alleanza Ass.	22.330	+2,72	Mediaset	9.028	+1,66
Bca di Roma	2.428	+6,86	Mediobanca	15.598	+4,11
Bca Fideuram	8.930	+1,89	Montedison	1.676	+1,63
Bca Pop.MI	13.154	+7,95	Olivetti	1.528	+5,52
Benetton	31.431	+0,30	Parmalat	2.591	+3,64
Comit	7.106	+1,99	Pirelli Spa	4.732	+2,95
Credit	6.127	+1,30	Ras	19.069	+2,09
Edison	11.930	+3,25	Rolo	29.111	+1,82
Eni	10.110	+1,77	Saipem	9.114	+1,31
Fiat	5.291	+2,10	San Paolo To	19.033	+0,56
Generali	48.683	+1,14	TIM	8.416	+0,44
Imi	23.082	+2,29	Telecom Ita	12.386	+1,14
Ina	3.897	+4,39			
Italgas	7.499	+2,83			
La Fondiaria	9.566	-0,49			

Od jutri 9. festival Alpe Adria Cinema

Jutri popoldne se v Trstu začenja 9. filmski festival Alpe Adria Cinema. Objavljamo program prvih dveh dni.

Nedelja, 18. januarja velika dvorana.

Ob 15. uri - Črni Val

»Cukrarna«, Jože Pogačnik (Yu '72); »Kako to boli«, Jože Pogačnik (Yu '61); »Akcija«, Jane Kavčič (Yu '60).

Ob 17. uri- Podobe

»Passagen«, Lisl Ponger (A '96); »13 Storie d'amore - Storia n. 1«, A. Lo Giudice (It. '97); »Dogs«, M. Di Flaiano (I '97); »Moja domovina«, Miloš Radović (Yu '97); »Tango Berlin«, F. Gallenberger in G. Kral (D '97); »136 colpi«, F. Scamoni (It. '97); »-Wiederholung«, N. Swiczinsky (A '97); »La sentence«, M. Losa (CH); »Baci tra batraci«, C. Pignato (It); »Marko at Work«, Jophi Ries (D '97); »Speak easy«, M. Unger (A '96).

Ob 19.30 - Podobe

»I paladini della santa provvidenza«, G. Sodaro (It '97);

Posebni dogodek

»Nejasna zprava o konci sveta«, J. Jukubisko (CS '97);

Ob 22. uri - Črni val

»19.000.000«, Vuk Babić in Dejan Durković (Yu '63); »Nije ptica sve što leti«, Borislav Šajtinac (Yu '70); »Vrane«, Ljubiša Kozomara in Gordan Mihić (Yu '69); »Izvor života«, Nikola Majdak in Borislav Šajtinac (Yu '69).

Nedelja, 18. januarja mala dvorana.

Ob 15. uri - Podobe

»Erntezeit«, S. Schneider (D '97); »Semmi, semmi, semmi«, C. Laszlo (H '96); »Madarperspektiva«, I. Kotnyek (H '96).

Ob 17. uri - Črni val

»Deveti krug«, France Štiglic (Yu '60); »X 25 javlja«, F. Čap (Yu '60).

Ob 20. uri - Črni val

»Veselica«, Jože Babič (Yu '60).

Ob 22. uri - Podobe

»The Laundrette«, S. Marangoni (It/GB '96); »Superzero«, M. Castiglioni (It. '97); »Sul quarantacinquesimo parallelo«, D. Ferrario (It. '97).

Ponedeljek, 19. januarja velika dvorana.

Ob 10. uri - Črni val

»Jutrišnje »Delo«, Jože Pogačnik (Yu '67); »Na stranskem nebu«, Jože Pogačnik (Yu '64); »Po isti poti se ne vračaj«, Jože Babič (Yu '65); »Črni film«, Želimir Žilnik (Yu '71); »70 - te sezonci«, Prvoslav Marić (Yu '71).

Ob 15. uri - Črni val

»Parada«, Dušan Makavejev (Yu '62); »-Osmeh 61«, Dušan Makavejev (Yu '61); »Človek nije tica. Ljubavni film«, Dušan Makavejev (Yu '65).

Ob 17. uri - Črni val

»Ples u dežju«, Boštjan Hladnik (Yu '61).

Ob 20. uri Podobe

»Tango Berlin«, F. Gallenberger in G. Kral (D '97); »I racconti di Baldassarre, Eros Puglielli (It. '97).

Ob 20.30 - Tekmovalni del

»Ekspres-Ekspres, Igor Škerk (Slo '96).

Ob 22. uri - Podobe

»Moja domovina«, Miloš Radović (Rep. Yu '97); »Wiederholung«, Nana Swiczinsky (A '97); »Dogs«, M. Di Flaiano (It. '97).

Ob 22. uri - Tekmovalni del

»Mondo Bobo«, Goran Rušinović (Cro '97).

Ponedeljek, 19. januarja - mala dvorana.

Ob 17. uri - Podobe

»Mila 23«, I. Barnabò Micheli (It. '97).

Ob 22. uri - Črni val

»Črni film«, M. Širca (Slo. '96); »Slike iz života udarnika«, B. Cengić (Yu '72).

Ponedeljek, 19. januarja Cappella Underground.

Ob 20. uri -

Črni val

»Dani«, A. Petrović (Yu '63).

GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Slovensko stalno gledališče - otroška matineja

Jutri, 18. t. m., ob 11. uri pravljica J. in W. Grimm - M. Košuta »Palček«.

V petek, 23. t. m., ob 20.30 (red A) gostuje SLG iz Celja s komedijo Raya Cooneya »Minister v škripcih« v režiji Dušana Mlakarja.

Ponovitvi v soboto, 24. t. m., ob 20.30 (red B, E in F) in v nedeljo, 25. t. m., ob 16. uri (red C).

Slovensko stalno gledališče gostuje po šolah s pravljico »Palček«: v četrtek, 22. t. m., ob 10.30 na Opčinah.

Gregorčičeva dvorana

Ul. Sv. Frančiška 20/II

V torek, 20. t. m., ob 20.30 predstavitev knjig »V senci trikolore« Pavla Peztriciga in »Piše Petar Matajurac« Izidorja Predana. Knjigi bodo predstavili Jole Namor, Renzo Gariup in Pavel Petricig.

Gledališče Rossetti

Stalno gledališče FJK - Gledališka sezona 1997/98

Danes, 17. t. m., ob 20.30 (reda C/F(17): L. Pirandello »L'uomo, la bestia e la virtù«. Režija Giuseppe Emiliani. Nastopata Giuseppe Pambieri in Lia Tanzi. Predstava v abonmaju: odrezek 6 rumen.

Zadnja predstava jutri, 18. t. m., ob 16. uri (reda D/G(17).

Vstopnice dobite pri blagajni gledališča; v teku je tudi predprodaja vstopnic za predstavo »Le Dame de Chez Maxime« G. Feydeaua, ki bo na sporedu od 23. t. m. do 1. februarja (v abonmaju - odrezek 7 rumen) - (urnik: 8.30-13, 16-19 ob delavnikih), v Pasaži Protti (urnik: 8.30-12.30, 15-19).

Gledališče Verdi

Operna in baletna sezona 1997/98

V torek, 20. t. m. premiera opere »Wozzeck« Albana Berga. Dirigent Wolfgang Bozic. V glavni vlogi nastopa Jurgen Linn. Predprodaja vstopnic je že v teku: torek, 20.1., ob 20.30 (reda A/E), četrtek, 22.1., ob 20.30 (reda F/A), sobota, 24.1., ob 17. uri (reda S/S), nedelja, 25.1., ob 16. uri (reda D/D), torek, 27.1., ob 20.30 (reda B/C), četrtek, 29.1., ob 20.30 (reda E/B), sobotA, 31.1., ob 20.30 (reda C/F), nedelja, 1. februarja, ob 16. uri (reda G/G).

Blagajna gledališča (urnik: 9-12, 15-17 - tel. 6722500 - zaprto ob ponedeljkih)

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 17. t. m., ob 20.30 gostuje gledališka skupina Compagnia della Rancia s predstavo »Brachetti in technicolor« z Arturom Brachettijem.

Zadnja predstava jutri, 18. t. m., ob 16.30.

Jutri, 18 t. m., ob 11.00 »Povem ti pravljico«: gledališka skupina Assemblea Teatro iz Turina predstavlja »Pollicino« (Palček).

Od ponedeljka, 19. t. m. bo pri blagajni gledališča Cristallo (tel. 390613) možna rezervacija za abonente prostega reda in »Invito a Teatro« za predstavo »Plaza suite« Neila Simona. Od 28. t. m. bo v teku predprodaja vstopnic za zgoraj navedeno predstavo le pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti (urnik: 8.30-12.30, 16-19 - tel. 630063/638311).

Vstopnice dobite pri blagajni gledališča Cristallo in pri UTAT v Pasaži Protti, informacije tel. 390613.

Gledališče Miela

Od 18. do 25. t. m. bo na sporedu Filmski festival Alpe Adria Cinema.

Gledališče »Silvio Pellico«

XIII. Sezona tržaškega narečnega gledališča

Danes, 17. t. m., ob 20.30 bo gledališka skupina »I Grembani« predstavila delo G. Gabriellija »Quel giorno in stazion...«.

Zadnja ponovitev jutri, 18. t. m., ob 16.30.

TRŽIČ

Občinsko gledališče - Gledališka sezona 1997/98

V torek, 3. in v sredo, 4. februarja, ob 20.30 gostovanje gledališča Mobydick Teatri della Riviera »Il Milione quaderno veneziano di Marco Paolini«, nastopa Marco Paolini.

Vstopnice dobite pri blagajni gledališča: od ponedeljka do sobote 17-19 (za informacije tel. 0481 - 494368/494365).

GORICA

Slovensko stalno gledališče gostuje po šolah s pravljico »Palček«: v ponedeljek, 19. t. m., ob 10.30 v Sovodnjah; v torek, 20. t. m., ob 10.30 v Doberdobu; v sredo, 21. t. m., ob 10.30 v Romjanu.

Deželni Avditorij

Jutri, 18. t. m., ob 20.45: Moni Ovadia »Perchè no?« - pri bajanu Vladimir Denissenkov.

VIDEM

Nuovo Teatro Giovanni da Udine

V četrtek, 22. t. m., ob 20.45 Heinrich Von Kleist »Caterina di Heilbronn o la prova del fuoco« v izvedbi gledaliških skupin Centro teatrale bresciano in Emilia Romagna Teatro. Režija Cesare Levi.

Ponovitve 23., 24. in 25. t. m.

Teatro Contatto - Avdotorij Zanon

V četrtek, 23. in v petek, 24. t. m., ob 20.30 se bo skupina QP Produzioni Teatro Indipendente predstavila z delom Harolda Pinterja »Ceneri alle ceneri (Ashes to Ashes)«.

ŠPETER SLOVENOV

Slovensko stalno gledališče gostuje s pravljico »Palček« v petek, 23. t. m., ob 11. uri v šoli.

PORDENON

Avditorij Concordia

Danes, 17. t.m., ob 20.45 »Il caso Kafka« R. Andòja in M. Ovadie. Nastopajo Moni Ovadia, Lee Colbert, Olek Mincer.

V ponedeljek, 19. t. m., ob 20.45: Moni Ovadia »Perchè no?« - pri bajanu Vladimir Denissenkov.

SLOVENIJA

PORTOROŽ

Avditorij

Danes, 17. t. m., ob 16. uri lutkovna predstava »Kampa kam, Kozle« v izvedbi Lutkovnega gledališča Zoom iz Ljubljane.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V soboto, 24. t. m. 1998, ob 19. uri v Gallusovi dvorani: W. Shakespeare »Macbeth«. Ponovitve 26., 28., 30. in 31. januarja - razprodano. Informacije (00386-61/222815).

V soboto, 24. t. m., ob 20. uri v Kosovelovi dvorani: Uršula Cetinski »Alma«. Režija Uršula Cetinski in Polona Vetrih. Nastopa Polona Vetrih.

Mestno gledališče ljubljansko

Danes, 17. t.m., ob 19.30 (abonma sobota): Albert Camus »Kaligula«.

Ponovitev v ponedeljek, 19. t. m., ob 19.30 (abonma E).

SNG - Drama

Danes, 17. t. m., ob 19.30: N. V. Gogolj »Revizor« (abonma izven - konto).

Mala drama: danes, 17. t. m., ob 19.30: W. Schwab »Predsednice« - gostovanje v Škofji loki.

KOROŠKA

CELOVEC

Hiša umetnikov

Danes, 17. t. m., ob 19. uri »Gala - gala« - kulturna prireditev ob 11-letnici Unikuma.

ŠMARJETA V ROŽU

Farni dom

Jutri, 18. t. m., ob 14.30 veseloigra »Lepa čevljarka«.

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Farna dvorana

Jutri, 18. t. m., ob 20. uri »Vsiljenka« - nastopa skupina »Gledališče senc«.

GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Glasbena matica

V torek, 27. t. m. ob 20.30 v Goethe Institutu, koncert Tria Lorenz iz Ljubljane.

Gledališče Rossetti

Società dei concerti - Koncertna sezona 1997/98

V ponedeljek, 19. t. m., ob 20.30 koncert kvarteta Olivier Messiaen. Na sporedu Stravinski, Ravel in Messiaen.

Gledališče Rossetti

V soboto, 14. februarja, ob 21. uri koncert Riccarda Coccianteja.

ROJAN

V nedeljo, 25. t. m., ob 16. uri v župnijski cerkvi koncert komornega zbora AVE iz Ljubljane. Na sporedu bodo sakralne skladbe raznih avtorjev ter vrsta slovenskih božičnih pesmi. Zborovodja Andraž Hauptman, organist Tone Potočnik.

TRŽIČ

Občinsko gledališče - Koncertna sezona 1997/98

V torek, 20. t. m., ob 20.30 koncert Quartetto Petersen. Na sporedu Haydn, Haas in van Beethoven.

Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča (urnik: 10-12, 17-19 od ponedeljka do sobote), pri UTAT v Trstu in pri Discotex v Vidmu.

GORICA

Kulturni dom

Danes, 17. t. m., ob 20.30 4. Revija kraških pihalnih godb.

VIDEM

Teatro Nuovo Giovanni da Udine

V sredo, 28. t. m., ob 20.45 nastop Carolyn Carlson »Dall'interno« na glasbo Boba Dylana. Koreografija Carolyn Carlson.

V torek, 3. februarja, ob 20.45 koncert Elvisa Costella, ob klavirju Steve Nieve.

ZOPPOLA (PN)

Rototom

V nedeljo, 25. t. m., ob 21. uri koncert black metal glasbe s skupino Death SS. Za informacije: Franz 0347-4670707 ali Rototom 0434-561285.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Kulturni dom

V ponedeljek, 19. t. m., ob 20.15 koncert Ljubljanskih madrigalistov pod vodstvom Matjaža Sčeka (za abonma in izven).

Hit Hotel Casino Park

V petek, 13. februarja, ob 22.30 koncert Riccarda Coccianteja.

DOBROVO V BRDIH

Grad Dobrovo

V petek, 23. t. m., ob 20. uri bo v Viteški dvorani galerije Zorana Mušiča nastopil Moskovski kvartet (za abonma in izven).

Za informacije tel. 00386-65/21262.

KOPER

Dvorana Palače Gravisi

V četrtek, 22. t. m., ob 18. uri bo nastopil Slovenski kvartet pozavn. Na programu Hassler, Perti, Praetorius, Pezel, Dvorak in Gershwin.

LJUBLJANA

SNG Opera in balet

Danes, 17. t. m., ob 19.30 J. Strauss »Cigan baron« - razprodano.

V četrtek, 29. t. m., ob 20. uri premiera -S. Prokofjev »Romeo in Julija«. Ponovitev 31. t. m., ob 19.30 za abonma sobota, izven in konto.

V torek, 22. t. m., ob 19.30 (abonma torek): D. Božič: »Lizistrata 75«. Predstava za izven in konto.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče (Dvorana 7 na celovškem sejmišču (Wörter See Halle)

Danes, 17. t. m., ob 19.30 musical Jerryja Hermana »Le cage aux folles« (Kletka polna norcev).

Zadnja ponovitev jutri, do 18. t. m.

ŠENTJANŽ V ROŽU

Farni dom

Danes, 17. t. m., ob 20. uri novoletni koncert z New Swing Quartetom.

NONČNA VAS

V cerkvi

Jutri, 18. t. m., ob 15. uri koncert božičnih in prosvetnih pesmi.

RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE -RAZSTAVE - RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad od 8. do 18. ure).

Muzej Revoltella: do 25. t. m. je na ogled razstava »Chersicla. Dall'informale alle muse energetiche«. Urnik ogleda: 10-13, 15-20 - ob praznikih samo zjutraj. Ob torkih zaprto. Danes, 17. t. m., ob 17. uri vodi obisk razstave dr. Luca Geroni.

Muzej Revoltella: do 25. t. m. je v vseh nadstropjih muzeja na ogled zanimiva razstava znamenitih oblek sester Fontana »Car stila (Il fascino dello stile) 1950-1968«. Urnik ogleda: 10-13, 15-20 - ob praznikih samo zjutraj. Ob torkih zaprto.

Galerija Nadia Bassanese: do 13. februarja bo na ogled razstava Federica Rizzija.

Občinska razstavna dvorana na Trgu Unità: do 25. t. m. je na ogled razstava o škedenjski železarni. Urnik: 10-13, 17-20.

Palača Costanzi: do 25. februarja je na ogled razstava »Ljudje in medvedje«. Urnik: vsak dan od 9. do 19. ure.

Razstavna dvorana Turistične ustanove (Ul. S. Nicolò, 20): do 27. t. m. je na ogled razstava »Trieste - Graffiti«. Urnik: od ponedeljka do petka, od 9. do 19. ure; ob sobotah od 9. do 13. ure.

Studio Tommaseo (Ul. del Monte 2/1): danes, 17. t. m., ob 18.30 otvoritev razstave Lorenza Gattija na temo »Edilizia«.

DEVIN

Kmečka hiša: na ogled je razstava Danteja Pisanija »Jadran«.

GORICA

Kulturni dom: na ogled je skupinska fotografska razstava »Skupina 75«.

Do 27. t. m. je na ogled dokumentarna razstava »Drugi v Alpah - jezikovne skupnosti na območju italijanskih Alp«. Razstava bo odprta do 27. t.m.

Katoliška knjigarna - Ars Galerija: do 20. t. m. je na ogled razstava slikarja Pavla Medveščka.

Goriški grad: do 25. t. m. je odprta razstava gotskega kiparstva na Goriškem, ki so jo postavili v sodelovanju z Goriškim muzejem iz Nove Gorice.

Kulturni center Lojze Bratuž (Drevored XX. septembra 85: do 20. februarja razstavlja svoje akvarele Andrej Kosič. Urnik: 17-19, ob nedeljah 10-12, zaprto ob sobotah.

VIDEM

Stamperia d'arte Albicocco: na ogled so dela Tonina Crangnolinija.

SLOVENIJA

DOBROVO V BRDIH

Grad Dobrovo: do aprila 1998 je na ogled razstava grafik Toneta Kralja. Urnik: od 10. do 18. ure - ob ponedeljkih zaprta.

KROMBERK

Goriški muzej Grad Kromberk: do 30. t. m. je na ogled retrospektivna razstava Miloša Volarica. Urnik ogleda: 8-14, ob praznikih 13-17, zaprto ob sobotah.

LJUBLJANA

Galerija CD: do 31. t.m. je ogled razstava slik C. Viallata.

Avla Galerija Nove Ljubljanske Banke: na ogled je razstava Metoda in Ane Zavadlav: »Macbeth«. Razstava fotografij s predstave.

ŠOLSTVO / PUBLIKACIJA

Akti posveta v Bocnu o šolah in manjšinah

Tudi prispevki profesorjev Pahorja, Pečenka in Simčiča

Scuola e minoranze - Šola in manjšine je naslov publikacije, ki jo je pred kratkim izdal Vsedržavni federalni odbor za jezikovne manjšine v Italiji Confemili pod pokroviteljstvom Evropskega urada za manj razširjene jezike, v kateri so zbrani najpomembnejši akti zasedanja o dejavnosti Vsedržavnega šolskega sveta, ki je bil pred enim letom (18. in 19. januarja 1997) v Bocnu. Publikacija je za nas zanimiva tudi zato, ker vsebuje posege treh slovenskih članov Vsedržavnega šolskega sveta, profesorjev Sama Pahorja, Josipa Pečenka in Tomaža Simčiča.

V predstavitvi so najavljeni razlogi, ki so botrovali k organizaciji zasedanja. Omenjene so predvsem volitve v Vsedržavni šolski svet, na katerih so bili novembra 1996 v ta posvetovalni organ ministrstva za šolstvo izvoljeni trije novi predstavniki šol jezikovnih manjšin. Po statutu imajo namreč francoska, nemška in slovenska šola v Italiji pravico do enega predstavnika v 60-članskem organu.

Po volitvah je italijanski manjšinsko odbor Confemili v sodelovanju z avtonomno pokrajino Bocen organiziral posvet na temo: Dejavnost Vsedržavnega šolskega sveta: izkušnje, predlogi, sugestije. Na njem so med drugimi sodelovali predstavniki manjšinskih šol iz Doline Aosta, Južne Tirolske in Furlanije-Julijske krajine, ki so bili v prejšnjih letih člani tega telesa ministrstva za šolstvo in so si med delom v organu nabrali stvarne izkušnje.

Na posvetu je med drugimi sodeloval podpredsednik Evropskega urada za manj razširjene jezike Bojan Brezigar, ki je v svojem posegu orisal namen, vlogo in cilje tega evropskega organa, ki deluje v okviru Evropske skupnosti od leta 1982.

Delo Vsedržavnega šolskega sveta na področju manjšin je predstavila njegova podpredsednica Cesarina Checcacci. Iz njenega poročila izhaja, da svet ni posvetil svojo pozornost izključno trem priznanim jezikovnim manjšinam, pač pa tudi drugim manjšinskim skupnostim in v tej zvezi izdelal vrsto dokumentov. Med temi so omenjeni dokument o medkulturni vzgoji (april 1992), dokument o preventivnih ukrepih proti rasizmu in antisemitizmu (marec 1993), dokument o zaščitah manjšin (junij 1993) in dokument o potrebi po zaščiti jezikovnih otokov (julij 1995). Besedila zadnjih treh dokumentov so tudi zbrana v publikaciji.

Iz poročila prof. Sama Pahorja izhaja, da funkcionarji na ministrstvu in drugi italijanski člani Vsedržavnega šolskega sveta sploh niso bili seznanjeni z obstojem manjšinskih šol. Zato je prisotnost predstavnika teh šol v organu še kako potrebna. Prav tako pa je potrebno delovanje odbora Šola in jezikovne manjšine, ki je v okviru Vsedržavnega sveta že deloval v obdobju 1982-1977.

Tudi iz poročila prof. Josipa Pečenko izhaja, da so ostali člani slabo poznali manjšinsko šolstvo. Zato je bilo potrebno še toliko več truda in kontaktov in sodelovanja, da so se drugi začeli zanimati za manjšinsko šolsko problematiko.

Prof. Tomaž Simčič je poudaril pomen prisotnosti manjšinskih predstavnikov v organu, ki lahko opozorijo ostale člane na aktualna vprašanja manjšinskega šolstva. Poleg tega imajo manjšinski predstavniki možnost, da posežejo na ministrstvu, pri ministrskih funkcionarjih, kar vse koristi manjšinski šoli pri reševanju najbolj akutnih problemov. Članstvo v Vsedržavnem šolskem svetu tudi omogoča sodelovanje med predstavniki manjšinskih šol in skupno nastopanje ob zadevah, ki se nanašajo na manjšinsko šolstvo.

V publikaciji Šola in manjšine so zbrani še prispevki predsednika odbora Confemili Domenica Morellija, predstavnika Južnotirolskega manjšinskega instituta Christopha Pana, predstavnika francoskih šol v Vsedržavnem šolskem svetu Auguste Cerutti, predstavnika nemških šol Luisa Thomasa Praderja in predstavnice odbora CGIL za manjšinske šole Serene Tiella.

MADŽARSKA / VOLILNA ZAKONODAJA

Srbi in Grki želijo poslansko mesto

Protest, ker je premier Gyula Horn sprejel samo predstavnike štirih največjih manjšin

BUDIMPEŠTA - Vodstva samoupravnih območnih enot srbske in grške manjšine na Madžarskem so premieru Gyuli Hornu poslala pismo z zahtevo, da se jim omogoči sodelovanje v pogovorih o spremembi volilnega zakona, ki naj bi tudi predstavnikom narodnih manjšin omogočil, da dobijo svoje poslance v parlamentu.

Po navedbah ponedeljkove izdaje časnika Nepsabadzag so podobno zahtevo ustno izrazili tudi člani bolgarske skupnosti. Povod za protest je bilo nedavno srečanje Horna z voditelji štirih najštevilčnejših manjšin na Madžarskem: romske, nemške, slovaške in hrvaške. Predstavniki ostalih devetih uradno priznanih manjšin v tej državi vabil na srečanje niso dobili.

Horn je ob tej priložnosti dejal, da zakon o manjšinah iz leta 1993 nudi dobre okvire za ohranjanje kulture, jezika in identitete približno milijona tamkajšnjih ne-Madžarov. Zavzel se je za krepitev kulturnih, informativnih in drugih manjšinskih ustanov v državi in izrazil upanje, da bo dosežen dogovor o poslanskih mandatih. Ob neki drugi priložnosti pred tem je Horn izrazil dvom, da bo to vprašanje mogoče rešiti pred majskimi volitvami.

Na zaprti seji z ministri in predstavniki poslanske skupine vladajoče Madžarske socialistične stranke je dejal, da bo ustavni odbor v parlamentu najverjetneje zahteval, da ustavno sodišče poda oceno ustavnosti predloga sprememb in dopolnitev volilnega zakona, kar bi omogočilo pravočasno sprejetje novih odlokov.

Najnovejši vladni predlog predvideva, da bi bilo 13 poslanskih mest potrebno rezervirati za enako število narodnih manjšin pod pogojem, da njihovi kandidati dobijo vsaj 5000 glasov. V tem primeru bi se število poslanskih sedežev povzpelo s 386 na 399. (STA/Tanjug)

1. FEBRUARJA STOPI V VELJAVO OKVIRNA KONVENCIJA O VARSTVU NARODNIH MANJŠIN

Kako bo Svet Evrope preverjal izvajanje konvencije

Zunanji ministri so močno omejili možnosti ekspertne komisije, da sama preveri verodostojnost uradnih poročil

Cez dva tedna, to je 1. februarja 1998, bo stopila v veljavo Okvirna konvencija Sveta Evrope za varstvo narodnih manjšin. S tem dnem bo začela konvencija veljati za države, ki so jo prve ratificirale, medtem ko bo za Italijo stopila v veljavo mesec dni kasneje, to je 1. marca, ker je Italija kljub pravočasni ratifikaciji z zamudo vložila ratifikacijsko listino v generalnem sekretariatu Sveta Evrope.

V pričakovanju začetka veljave konvencije pa se v Strasbourgu vneto pripravljajo na postopek za nadzor nad izvajanjem te pomembne listine. Listina namreč določa, da mora vsaka država najkasneje leto dni po začetku veljave konvencije predložiti pismo poročilo o njenem izvajanju. Ta poročila bo pregledovala posebna ekspertna skupina, ki jo bo sestavljalo 18 strokovnjakov, ki jih bodo imenovale države, ki so listino ratificirale. Ko bo število držav preseglo 18, je predvidena rotacija strokovnjakov po prvih štirih letih delovanja ekspertne skupine.

Pred kratkim so izdelali pravilnik o delovanju te ekspertne skupine. Sestavljali naj bi jo neodvisni strokovnjaki, čeprav je jasno, da bo vsaka vlada imenovala strokovnjaka, ki mu najbolj zaupa, ali, z drugiomi besedami, ki je najbliže njenim stališčem. Pri imenovanju teh strokovnjakov ni predvideno nobeno posvetovanje z manjšinami, kot tudi sicer ni predvideno nobeno posvetovanje z manjšinami pri sestavljanju poročil. Tudi pri delovanju ekspertne skupine obstaja cela vrsta omejitev, ki jso jih vrinili zunanji ministri držav Sveta Evrope in zaradi katerih so bili že deležni ostre kritike s strani parlamentarne skupščine. Glavna omejitev zadeva prav možnost ekspertne skupine, da sama preveri, ali so poročila, ki so jih pripravile posamezne vlade, res verodostojna. Ta skupina ne bo smela samostojno naročati poročil, ne bo smela obiskovati manjšin in ne bo smela sprejemati obiskov, razen če v to ob vsakem primeru posebej ne bo privolil svet ministrov - kaj je, glede na zapletenost postopka in glede na dejstvo, da se mu bo vsaka prizadeta država odločno uprla, praktično mogoče samo v res ekstremnih primerih.

Svet zunanjih ministrov je tako pristal samo na možnost, da ekspertna komisija lahko sprejema poročila, ki bi ji jih kdo - posameznik ali organizacija - samostojno poslal. Gre torej za zajnižjo stopnjo preverjanja, ki pa vendarle omogoča manjšinam, da predložijo Svetu Evrope svojo oceno izvajanja konvencije s strani države, v kateri živijo.

Ekspertno komisijo bodo verjetno imenovali v kratkem in za letošnje leto je predvideno, da se bo sestrala samo trikrat z namenom, da izdela poslovnik, kajti njeno pravo delo se bo začelo šele februarja prihodnje leto, ko bodo prve države predložile svoja poročila. (bbr)

EVROPSKA UNIJA / MANJŠINE V AGENDI 2000

Kako Evropska komisija ocenjuje stanje zaščite manjšin v Sloveniji in v Češki

Ocena je sestavni del stališča o pripravljenosti držav za polnopravno članstvo v EU

Evropska komisija je lansko leto izdelala obširev dokument z naslovom Agenda 2000, ki vsebuje mnenje komisije o vključevanju desetih držav srednje in vzhodne Evrope v EU. Za vsako od teh držav je komisija ocenila tudi stopnjo zaščite manjšin. Danes začenjamo z objavljanjem teh ocen, pri čemer želimo bralce opozoriti, da gre za akritični povzetek stališč komisije. To obvestilo je potrebno, ker se v nekaterih primerih komisija močno oddaljuje od običajnih standardov uaščite manjšin.

Objavo začenjamo s Slovenijo in Češko, v naslednjih tednih pa jo bomo nadaljevali z drugimi državami.

SLOVENIJA

V Sloveniji je pripadnikov manjšin približno 8 odstotkov prebivalstva (2, 8% Hrvatov, 2, 4% Srbov, 1, 4% Bosancev, 0, 43% Madžarov in 0, 16% Italijanov). Samo Madžari in Italijani so priznani kot manjšini, ker ostale skupine niso stalno naseljene v Sloveniji.

Ustava priznava pravice manjšin. Vsako skupino predstavlja poslanec v Državnem zboru, ki lahko prepreči sprejem zakona, ki zadeva izvajanje specifičnih pravic teh manjšin ali njihov status. Manjšini lahko na krajevni ravni ustanavljata svoje avtonomne institucije, da udejanjata pravice, ki so jima priznane na področjih izobrazbe, kulture in informiranja. Italijanska in madžarska skupnost lahko tudi navezujeta stike z Italijo oziroma Madžarsko. 62. člen ustave priznava pripadnikom manjšin pravico do rabe šolstva v odnosih z javno upravo.

65. člen ustave tudi priznava posebno naravo romske skupnosti, ki šteje od 7.000 do 10.000 prebivalcev. V državnem zboru je v teku postopek za odobritev posebnega zakona za zaščito Romov in v letu 1995 je slovenska vlada izvedla program za okrepitev udejanjenja socialnih in političnih pravic Romov. Zastopani so v občinskih svetih krajev, v katerih živijo.

V Sloveniji so pravice manjšin zajamčene.

ČEŠKA

Manjšine v češki republiki predstavljajo približno 7% prebivalstva, predvsem Slovakov (4%) in Romov (2%-3%, glede na različne ocene).

Mednarodne konvencije jamčijo zaščito manjšin.. Republika Češka ni ratificirala okvirne konvencije Sveta Evrope o narodnih manjšinah. Poleg tega, priporočilo 1201 Sveta Evrope o narodnih manjšinah, ki vsebuje določila o kolektivnih pravicah manjšin, pravno ni obvezujoče.

Listina o osnovnih pravicah priznava pravico manjšin do lastne identitete, do pouka v lastnem jeziku in do rabe jezika v odnosih z upravnimi oblastmi. Specifična določila o zastopstvu manjšin v parlamentu ne obstajajo. Vse manjšine so zastopane v svetu manjšin, ki je bil ustanovljen leta 1992 in s katerim se vlada posvetuje o vprašanjih, ki zadevajo manjšine. V vsaki veji partlamenta je odbor za človekove pravice in za pravice manjšin.

Od razdelitve države niso Slovaki, ki so se odločili, da ostanejo v Republiki češki, imeli posebnih težav pri življenju v tej državi.

V zvezi z Romi je stanje videti mnogo težje. Romi so deležni številnih diskriminacij v vsakodnevnem življenju; še zlasti jih fizično napadajo skinheadi, ne da bi jih oblasti in policija ustrezno ščitili. Socialno stanje je pogosto zelo težko (čeprav k temu do neke mere prispevajo sociološki dejavniki): med drugim so v primerjavi z ostalimi prebivalci diskriminirani tudi glede na zaposlitev ali najem stanovanja. Poleg tega so humanitarne organizacije kritizirale način, s katerim so nekatere Rome izločili iz države ob ločitvi od Slovaške. Vsekakor bi boljše pozvanaje socialnega stanja Romov (raven nezaposlenosti, zdravstveno stanje, raven izobrazbe, itd,) olajšala sprejemanje primernih sklepov.

Že znatne napore čeških oblasti na področju kulture (n.pr. tečaji češčine za Rome na javnih radijskih in televizijskih postajah in financiranje raznih publikacij) bo treba v prihodnje še okrepiti.

NOVICE

17-letnik ugnal vse

MILAN - Rus Aleksej Jagudin, ki bo sredi marca dopolnil 18 let, je z blestečo predstavo osvojil naslov evropskega prvaka v umetnostnem drsanju. Sodnike je navdušil s četvornim skokom in sedmimi trojnimi, na drugo mesto se je uvrstil njegov rojak Jevgenij Plušenko, tretji pa je bil še en Rus Aleksander Abt. Izidi: 1. Jagudin (Rus) 1, 5 točk, 2. Plušenko (Rus) 3, 5, 3. Abt (Rus) 5, 0, 4. Vlascenko (Nem) 7, 0, 5. Candeloro (Fra) 7, 5, 6. Cousins (VBr) 9, 5, 7. Zagorodniuk (Ukr) 10, 0, 8. Dimitrenko (Ukr) 10, 5, 9. Tyllesen (Dan) 13, 0, 10. Dinev (Bol) 16, 0

Danes Ortigia - Genertel

ORTIGIA - V nadaljevanju italijanske rokometne A lige bo danes tržaški Genertel igral v Ortigii. Sicilsko moštvo je s 14 točkami na sredini lestvice. Tržačani so sicer favoriti, čaka pa jih nelahka naloga.

Pezzo: »Sem žrtev mahinacij«

RIM - »Žrtev sem prave vojne med mednarodno in italijansko kolesarsko zvezo,« je dejala, skoraj obupana, Paola Pezzo, ki je obtožena, da je jemala nedovoljena poživila.
»Nedolžna sem, toda imam občutek, da sem postala prava talka obeh federacij. S predsednikom italijanske zveze Giancarlom Cerutijem nisem še uspela sploh govoriti.«

Prvaki padli v Philadelphii

NEW YORK - Največje presenečenje na zadnjih tekmah v ameriški NBA ligi so pripravili košarkarji Philadelphije, ki so na domačem parketu dosegli prvo zmago v zadnjih 16 tekmah in to kar proti svetovnim prvakom iz Chicaga.
Biki tokrat niso imeli svojega dne, vsaj ne v zadnji četrtini. Scottie Pippen je sicer dosegel 22 točk, vendar od tega 20 v prvem polčasu, Denis Rodman je zbral 20 skokov, toda le enega v zadnjih 12 minutah, Michael Jordan pa je vsega skupaj dosegel le 20 točk. To so znali nekdanji soigralci Marka Miliča izkoristiti in prekiniti pet let staro tradicijo. 76-ers namreč od 8. decembra 1993 niso uspeli premagati Chicaga, tokrat pa ima največ zaslug za njihovo zmagoslavje Allen Iverson, ki je dosegel 31 točk. Napeti in zanimivi sta bili tudi tekmi v New Jerseyu, kjer so Clippers iz Los Angelesa ugnali domače Nets s 119:116, in Michiganu, kjer je Detroit po podaljšku slavil nad Charlottom. V prvem primeru je Rodney Rogers (29 točk) popeljal svojo ekipo do četrte letošnje zmage v gosteh, dobro pa sta mu asistirala še Lamond Murray (24 točk, 10 skokov) in Darrick Martin (20 točk). V Michiganu je odločilni koš dosegel Brian Williams (15 točk) slabih 20 sekund pred koncem. Domačini so imeli v zadnjem napadu priložnost za zmago, vendar je met Vlade Divca (18 točk) Williams blokiral.

Danes miting v Ljubljani

LJUBLJANA - V atletski dvorani stadiona v Šiški v Ljubljani bo v soboto, 17. januarja, potekal prvi mednarodni atletski dvoranski miting v novi sezoni v Sloveniji. Organizator ŠAK Ljubljana je poleg slovenskih povabil tudi tekmovalce iz Italije, Avstrije in Hrvaške. Dopoldanski program se bo pričel ob 10. uri, popoldanski pa ob 14.20 uri.

PLAVANJE / SVETOVNO PRVENSTVO V PERTHU

Vaterpolo: naslov Italijankam!

Avstralec Klim presenetil tekmeca, dvojna zmaga Kitajk - Slovenci brez malega finala

PERTH - Na svetovnem prvenstvu v plavanju in vodnih športih v Perthu se je končal turnir v ženskem vaterpolu. Svetovne prvakinje so postale vaterpolistke Italije, ki so v finalu premagale reprezentanco Nizozemske s 7:6. Bronasto kolajno so osvojile Avstralke, ki so z 8:5 premagale Rusijo.

Za Italijo je to doslej največji uspeh, odkar ekipo vodi Pierlugi Formiconi. Pod njegovim vodstvom so »azzurre« na prejšdnjem SP v Rimu osovjile bron, zmagale pa so na EP na Dunaju (1995) in v Sevilli (1997).

Junakinji finala z Nizozemsko sta bili vratarja Francesca Corti in strelka štirih golov Giusy Malato.

Avstralec Michael Klim, sicer rojen na Poljskem, je v bazenskem plavanju osvojil že tretjo zlato medaljo. Po zmagi na 200 m prosto in z avstralsko štafeto 4 x 200 m prosto, je dobil še tekmo na 100 m delfin. Razdaljo je preplaval v 52, 25 sekunde, postavil nov rekord prvenstev in se svetovnemu rekordu približal na desetinko sekunde. Srebro je osvojil Šved Lars Froelander, bron pa drugi Avstralec Geoff Huegill, ki je za nov rekord prvenstev poskrbel v kvalifikacijah. Dopoldan je bil od starega rekorda hitrejši tudi Francoz Franc Esposito, ki se je moral zadovoljiti s četrtim mestom.

Najbolj izenačen je bil nastop tekmovalcev na 200 metrov prsno. V cilju je 24-letni Američan Kurt Grote le za dve stotinki sekunde ugnal Francoza Jeana Christopha Sarnina, tretji pa je bil olimpijski in sedaj že bivši svetovni prvak Madžar Norbert Rosza. Grote je v Perthu že osvojil bron na 100 m prsno. Še v predtekmovanju pa so se poslovili favoriti. Srebrni iz Atlante Madžar Guttler, bronasti Rus Kornejev in nosilec medalje na pol krajši razdalji v Perthu Belgijec de Bourghgraeve so ostali izven finala.

Z dvojno zmago se lahko pohvalijo Kitajci, ki so na prvenstvu bolj zasloveli z dopingom, kot s plavalnimi dosežki. Vsaj delno sta čast reprezentance rešili Wu Yanyanova in Chen Yanova, ki sta osvojili prvi mesti na 200 m mešano. Wu Yanyanova, ki je z izidom 2:10, 88 postavila nov rekord prvenstev, je osvojila 3. zlato medaljo za Kitajsko na tem prvenstvu, pred njo pa je bila na 400 m mešano in prosto uspešna Chenova. Kitajka je popravila enega najstarejših rekordov prvenstev, saj je starega držala nemka Nemka Petra Schneider že vse od leta 1982. Bron pa je osvojila Slovakinja Martina Moravcova, srebrna na 100 in 200 m prosto in si polepšala 22. rojstni dan, ki ga praznuje prav danes.

Žensko štafeto na 4 x 100 metrov mešano pa so dobile Američanke. Američanka Jenny Thompson je plavala na 100 m delfin in si zagotovila že četrto zlato medaljo, poleg nje pa so nastopile prvakinj na 100 m prsno Lea Maurer, prvakinja na 100 m prsno Kristy Kowal in Amy van Dyken, 4. na 100 m prosto. Srebro so osvojile Avstralke, bron pa Japonke. Svetovne prvakinje in rekorderke Kitajke, ki so v povezavi z zadnjo doping afero izgubile dve članice štafete, na prvenstvu sploh niso nastopile.

Prvič so v vodo skočili kar trije slovenski plavalci. Nobenemu ni uspelo izboljšati državnega rekorda, zato tudi tokrat ni nikogar v malem finalu. Še najbližja malemu finalu je bila Alenka Kejžar, ki je 200 metrov mešano preplavala v 2:19, 57 minute, za državnim rekordom zaostala za 18 stotink sekunde, za malim finalom, na prejšnjem prvenstvu v Rimu 1993 je že bila 16., pa šest desetink.

Ukrajinki Olena Šupina in Svetlana Serbina (278, 28 točke) pa sta svetovni prvakinji v sinhronih skokih v vodo z 10-metrskega stolpa.

Na sliki: veselje Italijank

Izidi s SP v Perthu

SINHRONI SKOKI

Izidi: 1. Olena Šupina/Svetlana Serbina (Ukr) 278,28 točke, 2. Li Chen/Yuyan Cai (Kit) 276,54, 3. Kristin Link/Lindsay Long (ZDA) 265,47, 4. Julie Danaux/Odile Arboles (Fra) 262,67, 5. Ute Wetzig/Anke Piper (Nem) 261,63, 6. Anisoara Opriea/Clara Ciocan (Rom) 261,21.

PLAVANJE

Ženske, 200 m mešano: 1. Wu Yanyan (Kit) 2:10,88, 2. Chen Yan (Kit) 2:13,66, 3. Moravcova (Slk) 2:14,26, 4. Kločkova (Ukr) 2:15,01, 5. Maddy Crippen (ZDA) 2:16,02, 6. Limpert (Kan) 2:16,02, 7. Caslaru (Rom) 2:16,20, 8. Elli Overton (Avs) 2:16,74, 19. A. Kejžar (Slo) 2:19,57, 25. Kejžar (Slo) 2:21,09. **4x100 m mešano:** 1. ZDA 4:01,93 (Maurer, Kowal, Thompson, Van Dyken), 2. Avstralja 4:05,12, 3. Japonska 4:06,27, 4. Nemčija 4:08,90, 5. Madžarska 4:11,41, 6. Nizozemska 4:11,77, 7. VBR 4:13,33, Belgija diskvalif.
Moški, 100 m delfin: 1. Klim (Avs) 52,25, 2. Frolander (Sve) 52,79, 3. Huegill (Avs) 52,90, 4. Esposito (Fra) 52,94, 5. Keizer (Niz) 53,37, 6. Takashi Yamamoto (Jap) 53,53, 7. Denis Silantjev (Ukr) 53,59, 8. Peter Horvath (Mad) 53,60. **200 m prsno:** 1. Grote (ZDA) 2:13,40, 2. Sarnin (Fra) 2:13,42 , 3. Rozsa (Mad) 2:13,59, 4. Cowley (Avs) 2:13,84, 5. Mitchell (Avs) 2:14,43, 6. Kuipers (Niz) 2:15,3, 7. Wilkens (ZDA) 2:15,41, 8. Aleksander Gukov (Blr) 2:15,51.

VATERPOLO

Ženske, za 1. mesto: Italija - Nizozemska 7:6 (2:2, 2:1, 2:3, 1:0). **Za 3. mesto:** Avstralija - Rusija 8:5.

SMUČANJE / V WENGNU

H. Maier prvi tudi v smuku

WENGEN- Avstrijski novopečeni smučarski zvezdnik Hermann Maier nadaljuje s serijo zmag v svetovnem pokalu. Vodilni v svetovnem pokalu je svojo premoč potrdil tudi na smuku v Wengnu, kjer je drugouvrščenega Francoza Nicolasa Burtina premagal za 68 stotink sekunde, rojaka Andreasa Schiffererja pa za 72 stotink sekunde.

Prireditelji petega letošnjega smuka so po velikih težavah le spravili pod streho prvi od dveh smukov, ki bosta letos na sporedu v tem švicarskem klasičnem prizorišču tekem svetovnega pokala. Gosta megla je bila namreč razlog, da so štart smuka najprej preložili, nato pa progo še skrajšali za dobrih 300 metrov. Po več kot enourni zamudi so tekmo vendarle začeli, a so jo morali po šestih tekmovalcih spet prekiniti. Do takrat je vodil Avstrijec Hans Knauss, toda najboljši so še čakali na improviziranem startu. Gledalci so nestrpno pričakovali nastop Maierja, ki na treningih ni blestel. Na sami tekmi pa je spet pokazal svoje mojstrstvo in brez težav premagal svoje tekmece.

»Na treningih nisem blefiral, saj mi enostavno ni šlo. Prav zaradi tega in pa dejstva, da je bila tekma pod vprašajem, se je bilo težko zbrati. To mi je nekako uspelo, čeprav še dolgo nisem bil prepričan o svoji zmagi. Tekmovalci, ki so bili za menoj, so imeli namreč nekoliko boljše pogoje, tako da bi me lahko kdo še prehitel. Proga v Wengnu mi najbolj ne odgovarja, saj zahteva veliko drsenja, v katerem nisem najboljši. Očitno pa je moja forma dovolj dobra, da zmagujem tudi na progah, ki mi ne ležijo,« je na cilju dejal zmagovalec, ki je tako slavil svojo peto zaporedno zmago v tekmah, na katerih je nastopal, osmo v letošnji sezoni in deveto nasploh, z drugo letošnjo smukaško zmago pa se je vodilnemu v smukaški razvrstitvi svetovnega pokala Schiffererju približal na vsega tri točke.

Na lauberhornski progi je bil Maierju najbližji Francoz Nicolas Burtin, ki je dan pred tekmo proslavil svoj 23. rojstni dan, s svojim največjim uspehom pa si je pripravil lepo darilo. Francoz je Avstrijcem, ki v Wengnu niso zmagali že 13 let, onemogočil, da bi zasedli prvih pet mest. Tretje mesto je namreč zasedel Schifferer, četrto Knauss, peto Stefan Eberharter in šesto Werner Franz.

Svoj največji uspeh na tekmah svetovnega pokala je dosegel tudi Mariborčan Peter Pen, ki se je z zaostankom dveh sekund in 35 stotink uvrstil na 29. mesto. To sta njegovi prvi smukaški točki, pred tem je točko svetovnega pokala osvojil le lani na superveleslalomu v Garmisch Partenkirchnu. Aleš Brezavšček je bil eden štirih tekmovalcev, ki niso prišli do cilja.

Izidi: 1. Maier (Avt) 1:44, 89, 2. Burtin (Fra) +0, 68, 3. Schifferer (Avt) +0, 72, 4. Knauss (Avt) +1, 13, 5. Eberharter (Avt) +1, 2, 6. Franz (Avt) +1, 28, 7. Kernen (Švi) +1, 3, 8. Aamodt (Nor) +1, 35, 9. Perathoner (Ita) in Luca Cattaneo (Ita) +1, 46. **Vrstni red v svetovnem pokalu skupno (20 tekem):** 1. Maier (Avt) 1219, 2. Eberharter (Avt) 693, 3. Schifferer (Avt) 653, 4. Von Gruenigen (Švi) 536, 5. Aamodt (Nor) 442, 6. Knauss (Avt) 436, 7. Mayer (Avt) 394, 8. Tomba (Ita) 366, 9. Lasse Kjus (Nor) 354, 10. Strobl (Avt) 312

ODBOJKA

Dober odpor Kontovelk

Kontovel Nuova kreditna - Sant'Andrea 1:3 (10:15, 15:10, 13:15, 15:17)

KONTOVEL: Černe, Bogatec, Sossa, J. in N. Milič, Švara, Štoka, Bukavec, Battigelli, Gollia, Vitez, Starc.

Le malo je manjkalo, da bi Kontovelke v zaostali tekmi 1. ženske divizije pripravile prvovrstno presenečenje. Vodilni ekipi Sant'Andrea so se odlično upirale in bi si v bistvu tudi zaslužile zmago. V Kontovelovi ekipi je vse delovalo dobro, se zlasti uspešna pa je bila tokrat igra v obrambi. Srečanje je bilo tako vseskozi napeto in izenačeno in mirno lahko zapišemo, da so nasprotnice prevladale samo zaradi večje izkušenosti. Za potrditev te trditve naj navedemo zanimiv podatek: nastarejša igralka Kontovela pripada letniku 1980, najmlaša igralka S.Andree pa letniku 1979.

NAMIZNI TENIS / TOP 12

Skupaj z Vanjo Milič tudi Kitajka Wangova

Vanja Milič si je kot dvakratna zmagovalka kvalifikacijskih turnirjev za drugokategornice septembra v Coccagliu in novembra v Novari pridobila vstopnico za nastop na turnirju najboljših igralk Italije, ki se odvija danes in jutri v Molfetti. Po letošnjem pravilniku sta predvidena le dva turnirja top 12, za katerega pa sta predvidena po dva kvalifikacijska turnirja. Odlična Krasova drugokategornica je trikrat že nosila številko 9 na jakostnih lestvicah in je obe preizkušnji opravila »z odliko«. Tretjega turnirja pa se je ni bilo več treba udeležiti, ker je na lestvici napredovala za mesto navzgor, s čimer je že direktno uvrščena tudi na drugi top 12, ki bo sredi maja v Bergamu. V Molfetti bosta nastopili dve Krasovi predstavnici. Zaradi odsotnosti ene od opravičenk je zveza ad hoc povabila še Krasovo Kitajko Wang Xuelan, ki je številka ena med tujkami.

Deželni turnir

Deželni odbor namiznoteniške zveze je zaupal organizacijo tretjega in hkrati zadnjega deželnega kvalifikacijskega turnirja za mladinske in 3./4. kategorijo ŠK Kras. Turnir je veljaven za pristop na državno prvenstvo in je alternativa državnim. Številčno močno predstavništvo mladinske vrste Krasa Telital in članov bo imelo zato priložnost, da si kvalifikacijske točke nabira kar v domači telovadnici v Zgoniku. Tekmovanja se bodo pričela danes ob 15. uri, jutri pa ob 8.30. Na predhodnih dveh kvalifikacijskih turnirjih so se Krasovi pingpongaši odrezali odlično.

(J. J.)

SMUČANJE / TEŽAVE S SNEGOM

Najmlajši so se pogumno spustili po ledeni progi

V smučarskem centru Forni di Sopra je bil kvalifikacijski veleslalom za deželno prvenstvo v najmlajših kategorijah. Zaradi pomanjkanja snega se je tekma odvijala popoldan na ledeni in senčni progi, kar je že zadosten razlog, da vse nastopajoče pohvalimo, ne glede na dosežen rezultat. Med temi je bilo seveda tudi nekaj članov naših društev.

V kategoriji baby miške je tako nastopala tudi Iva Pertot (Mladina) in pristala na 9. mestu s časom 142, 74, zmagala pa je Francesca Messi (62, 51). Med enako starimi fanti je bil Danjel Simonettig (Brdina) prav taklo zelo dober deveti (68, 00) s slabimi šestimi sekundami zaostanka za zmagovalcem. Ivan Kerpan (Mladina) je pristal na 20. mestu (78, 38), Marko Gantar (Devin) pa je padel, a se pogumno pobral in končal 22. s časom 88, 80.

Med miškami je Mateja Piccini (Brdina) zasedla 8. mesto, med miški pa so naši fantje v številčni konkurenci dosegli sledeče uvrstitve: 17. Alessio Sibilla (Devin) 58, 63, Andrej Marušič (Brdina) 61, 16, 31. Olaf Simonettig (Brdfina) 64, 06.

Na Piancavallu so tekmovali dečki in naraščajniki. Tudi tu so bile snežne razmere zelo slabe, tako da mnogo tekmovalcev ni dokončalo obeh spustov. Med naraščajniki je MatejKrižmančič (Devin) pristal na 16. mestu, Erik Piccini (Brdina) pa je bil 16. Med naraščajnicami je Žaneta Švara v konkvurenci 28 tkemovalk zasedla 13. mesto ob polovičnem osipu zaradi odstopov. Med eklicami je Rooerta Purič žal v drugem spustu zajahala količek pet vratc pred ciljem.

Jutrišnjo tekmo na Zoncolanu za najmlajše so odpovedali, naraščajniki in dečki pa se bodo jutri spet pomerili na Piancavallu.

ODBOJKA / MOŠKA B1 LIGA

Na poti Vala »čeri« Pascucci in Lombardi

Bivša prvoligaša v moštvu Viserbe obetata spektakel v goriški športni palači (20.30)

Valove odbojkarje čakata dva zaporedna domača nastopa. Drevi se bodo pomerili z Viserbo, prihodnjo soboto pa še z Mirandolo. Oba nasprotnika sta po lestvici sodeč enakovredna Goričanom, obetata se torej izredno zanimiva dvoboja, ki sta po mnenju trenerja De Marchija tudi izredno pomembna.

»V teh dveh kolih bo veliko neposrednih dvobojev. Med sabo se bodo srečala tako močnejša, kot tudi šibkejša moštva. Z dvema zmagama bi zato na lestvici bistveno napredovali in si pred koncem prvega dela zagotovili lepo prednost pred zasledovalci. Ne smemo pozabiti, da nas čaka težek povratni del, v katerem bo več gostovanj kot domačih nastopov,« meni Valov trener.

Viserba, ki ima na lestvici dve točki manj od Goričanov, kar sama od sebe vabi k ogledu. Zanjo namreč igrata dva igralca, ki sta bila dva leta med protagonisti v A ligi. To sta 35-letni center Stefano Pascucci (celo večnost pri Padovi v A1 ligi) in pa leto dni mlajši podajač Francesco Lombardi (prej Falconara). De Marchi o njem pravi, da je bil v mladih letih bržkone eden najbolj perspektivnih italijanskih organizatorjev igre. »Ima krasne prste in je zelo natančen, če dobi uporabno žogo, a ni dovolj hiter in je bil premalo delaven, da bi se povzpel v reprezentanco, v katero bi sicer sodil.« Kaže vsekakor, da bo Viserba nastopila v Gorici brez svojega korektorja Luca Ermetija, ki je baje poškodovan. Kljub temu morajo valovci zaigrati na vso moč, če hočejo zmagati. Njihova glavna naloga bo v tem, da z močnim servisom onemogočijo kobinatorno igro nasprotnikov. Ker je Viserba sorazmerno nizka ekipa, bi si valovci na na način zelo olajšali pot do sedmega para prvenstvenih točk.

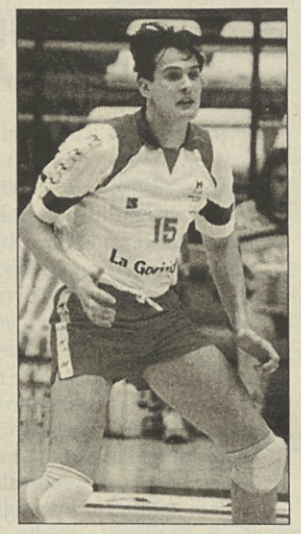

Paolo Cola

ODBOJKA / MOŠKA B2 LIGA

Za Koimpex je zmaga drevi res potrebna

V Repnu proti Pontelongu

V drevišnjem srečanju v Repnu proti ekipi Teconaccessori Pontelongo si Koimpexovi odbojkarji v nobenem primeru ne smejo privoščiti poraza. Nasprotnik ni tak, da bi moral slogašem pognati strah v kosti: deli namreč zadnje mesto z Moglianom. Toda položaj domače šesterke je po nekaj nerodnih porazih (Sisley, Noventa) že dovolj kritičen, da postane tudi taka tekma, kot je današnja, izredno zahtevna. Še posebej zato, kot opozarja trener slogašev Mario Čač, ker se bo Koimpex v naslednjih štirih kolih pomeril s četverico vodilnih moštev. Drug za drugim se bodo na drugi strani mreže namreč zvrstili Oderzo, Laguna Light Paese, videmski VBU in Chioggia.

Po informacijah, s katerimi razpolagajo v Koimpexvem taboru, je najnevarnejši mož v nasprotnikovem moštvu devetindvajsetletni in 195 cm visoki Andrea Patella. On je glavni katalizator igre Pontelonga v napadu. Ekipa iz bližine Padove pa ima baje nekoliko slabše podajače, predvsem naj ne bi bili dovolj hitri, kar pomeni, da bo Slogin servis odigral drevi še posebej pomembno vlogo. Slogaši so v tem tednu normalno trenirali, pod vprašajem pa je samo nastop Walterja Principa, ki se je otepal z mrzlico.

»Letos ni v ligi nobeno moštvo res šibko, zato je vsaka tekma težka. Jaz sem vsekakor optimist. Verjamem v fante, v njihovo željo in tudi sposobnost, da se izvlečejo iz nevarnega položaja. Edino, česar morda še niso razumeli je to, da v ekipi zdaj nimamo več igralca, kot je bil De Cecco, to pa pomeni, da morajo vsi vedno igrati na višku svojih sposobnosti. Svoj cilj bomo dosegli samo z dobro kolektivno igro,« pred tekmo meni Čač.

ODBOJKA / ŽENSKA B2 LIGA

Razpoloženi novinec za slogašice

Cordenons je na lestvici bližji vrhu kot dnu - Zmaga je možna

Po zmagi v tržaškem derbiju čaka igralke Koimpexa Nuove Kreditne še en dvoboj s tekmecem iz naše dežele. Igralke trenerja Drasiča se bodo podale v Cordenons. Tamkajšnja Ottica Tomasini je kot novinec (oziroma povratnik) v ligi prijetno presenetila. V dosedanjih desetih tekmah je dosegla šest zmag in na lestvici deli 5. mesto z Granarolom ter je v bistvu bližja vrhu (ob nepremagani Vignoli ima drugouvrščeni Camst le štiri točke več, v B1 ligo pa napreduejta dve ekipi) kot dnu. Igra uspešneje kot Dolo, ki je bil lani na končni lestvici C1 lige za dve točki pred Ottico. V 5. kolu bi furlanska šesterka skoraj premagala Vignolo, proti kateri je doma klonila po petih setih, v zadnjih štirih nastopih pa je zmagala trikrat, sicer proti slabše uvrščenim nasprotnicam.

Koimpex Nuovo Kreditno čaka torej zahtevna naloga, ki pa ni nemogoča, če verjamemo, da položaj na lestvici ne odraža njene prave moči. V Sloginem taboru upajo, da so bo ekipi končno odprlo tudi glede rezultatov. V tako izenačenem prvenstvu skoraj ni nepremagljivih tekmic. Trener Drasič bo lahko računal na vse svoje igralke z izjemo Grudnove, ki je počasi začela ločeno vaditi in še nekaj časa ne bo mogla igrati.

KOŠARKA / V C2 LIGI

Domovci drevi proti Manzanu

D liga: danes tudi Bor in Cicibona

Po lepi sobotni ztmagi proti Aiellu čaka drevi Dom Rob Roy Agorest v 14. kolu C2 lige zelo težko gostovanje v Manzanu, kjer bo igral proti četrtouvrščeni ekipi Centro Sedia. Moštvo iz Manzana je začelo odlično, nato je malo popustilo in tako zdrsnilo na 4. mesto lestvice. Drevi je v srečanju z domovci nesporen favorit. Semoličeva ekipa, ki bo nastopila brez Dušana Košute, ki je zaposlen s študijem v Sloveniji, počasi izboljšuje svojo formo. Med tednom je igrala trening tekmo s tržiško ekipo POM in bila v prvih dveh časih (igrali so 4 dele) povsem enakovreden tekmec. V zadnjih dveh so zaradi utrujenostui in pomanjkanja enakovrednih menajv popustili. Vsekakor pa je bila ta tekma odlična priprava za drevišnje srečanje v Manzanu in še bolj za pripravo na odločilni del prvenstva, ko bodo domovci igrali tekme za obstanek v ligi.

D liga

Borovci, ki so si s sobotno zmago proti Chiarboli že zagotovili nastop v končnici prvenstva, bodo drevi igrali še eno pomembno srečanje proti moštvu iz Gradeža. Pomembno zato, ker bodo odslej skušali doseči čimboljšo uvrstitev, da bi v končnici prvenstva startali iz najugodnejšega položaja. V tem kolu bo Borov neposredni tekmec za 2. mesto Chiarbola doma igrala proti Legi Nazionale. Moštvo iz Carbole je favorizirano.

Doma bo drevi igrala tudi Cicibona Pref. Marisch, ki je že odrezana od uvrstitve med prve štiri ekipe. Varovance trenerja Battilane čaka drevi izjemno težka preizkušnja. Igrali bodo proti vodilni Goriziani, ki vodi srdit boj z Interjem 1904 za končno 1. mesto na lestvici. Cicibonaši pa so sposobni vsakršnega podviga in tudi zmaga proti Goriziani bi ne bila pretirano presenečenje.

Kontovelci so tekmo proti Arteju preložili na prihodnji teden.

Jadranovci prosti

Jdran Nuova Kreditna bi moral drevi v 1. povratnem kolu C lige igrati proti ekipi Sacile, ki pa je tik pred prvenstvom odstopil. C liga je tako ostala s 15 ekipami.

ODBOJKA / DEŽELNA PRVENSTVA

V tem kolu tudi derbija v Sovodnjah in na Opčinah

Soča Unitecno - Bor ter Sloga Sava - Bor Friulexport

V drevišnjem kolu v deželnih odbojkarskih ligah bosta na sporedu dva derbija. V moški C ligi se bosta v Sovodnjah pomerili šesterki Soče Unitecno in Bora, na Opčinah pa bo ženski četrtoligaški derbi med slogašicami in borovkami.

Sodeč po dosedanjih rezultatih je zmagovalec moškega derbija že vnaprej znan. Soča Unitecno je v desetih nastpih zbrala štiri zmage, borovci pa nobene in so trenutno najslabša ekipa v ligi, saj tudi v dvobojih s šibkima Mosso in Riguttijem nikoli niso bili realno v igri za zmago. Serijski porazi sicer niso dotolkli morale borovcev, ki so zaradi oslabljene postave že pred pričetkom sezone natančno vedeli, čemu gredo naproti, gotovo pa ne prispevajo k rasti njihovbe samozavesti. Tudi Soča Sobema je nekoliko v težavah, saj je za več časa izgubila Mitjo Ferija, ki je nesporno najboljši napadalec moštva. Kljub temu pa je igralski kader sočanov le toliko bolj izkušen od Borovega, da bi se moral uveljaviti.

Bržkone bolj zanimivo bo na Opčinah. V pokalnih nastopih pred prvenstvom so bile borovke dvakrat boljše, na prvenstveni lestvici pa imata ekipi enako število točk. Glede na to, da iz vsake skupine direktno izpadejo v 1. divizijo kar tri ekipe (prihodnje leto bodo namreč zmanjšali število četrtoligašev) sodi tekma v boj za obstanek, kar še veča njen pomen. Lahko si torej obetamo zanimiv dvoboj med šesterkama, v katerih je poleg nekaj izkušenih igralk tudi več perspektivnih mladih posameznic. Med zanimivejše tekme tega kola nedvomno spada tudi goriški derbi ženske C lige v Gradišču med Torriano in Imso Zadružno kreditno banko. Ekipi sta lani igrali v C1 ligi, letos pa so se valovke doslej odrezale mnogo bolje.

Lahka naloga pa čaka igralke Olympie Kmečke banke v Bagnarii Arsi. Tam so imeli še lani zelo dobro ekipo, a so jo povsem razformirali in posledica tega je, da ni Juvenilia doslej v desetih nastopih osovjila niti seta. Tudi fante Olympie čaka razmeroma lahka ovira, vendar pa bo to držalo samo, če Itelyja iz Fojde ne bodo podcenjevali.

V moški D ligi bo Naš prapor gostil Travesio, ki ima na lestvici le dve točki. Za Brice je to priložnost, da spet pridejo do važne zmage v boju za obstanek. Mlada ekipa Vala Kimpex se bo v Trstu pomerila z izkušenim San Sergiomm ki na lestvici zaseda 2. mesto. Za mlade Goričane je to priložnost, da se dokopljejo do odmevne zmage, njihova naloga pa ne bo lahka.

Na slliki: Diego Petejan

domači šport

Danes

Sobota, 17. januarja 1998

ODBOJKA

MOŠKA B1 LIGA
20.30 v goriški športni palači: La Goriziana Kmečka banka - Viserba

MOŠKA B2 LIGA
20.30 v Repnu: Koimpex - Tecnoacessori Padova

ŽENSKA B2 LIGA
20.45 v Cordenonsu: Ottica Tomasini - Koimpex

MOŠKA C LIGA
20.00 v Sovodnjah: Soča Unitecno - Bor; 20.30 v Gorici, Slovenski športni center: Olympia Agraria Terpin - Itely Fojda

ŽENSKA C LIGA
18.00 v Bagrarii Arsi: Juvenilia - Olympia Kmečka banka; 18.00 v Gradišču: Torriana - Imsa Zadružna kreditna banka

MOŠKA D LIGA
20.00 v Gorici, Kulturni dom: Naš prapor - Travesio; 20.30 v Trstu, Suvich: Buffet Toni - Val Koimpex

ŽENSKA D LIGA
20.30 na Opčinah: Sava - Bor Friulexport

1. MOŠKA DIVIZIJA
17.30 v Repnu: Mima Eurospin B - Kar Koala

1. ŽENSKA DIVIZIJA
15.15 v Trstu, Ul. Forti: Virtus - Breg Altra Trade20.30 v Trstu, Visintini: Julia - Kontovel Nuova Kreditna

2. ŽENSKA DIVIZIJA
20.00 v Starancanu: Staranzano - Olympia Multiservice

MLADINCI
18.00 v Trstu, šola Rossetti: Volley club - Koimpex

MLADINKE
15.30 v Trstu, Rossetti: Oma - Breg; 18.00 na Opčinah: Koimpex - Sgt

NARAŠČAJNICE
17.00 v Gorici, Slovenski športni center: Olympia - Val

KOŠARKA

MOŠKA C2 LIGA
20.30 v Cornu di Rosazzo: Centro sedia - Dom Rob Roy Agorest

MOŠKA D LIGA
18.45 v Trstu, 1. maj: Cicibona Pref. Marsich - Goriziana; 20.00 v Briščkih, Ervatti: Kontovel Nuova Edile - Arte; 21.00 v Trstu, 1. maj: Bor Radenska - La Gradese

DRŽAVNI KADETI
17.00 v Pozzuolu: Pozzuolo - Bor Friulexport

NARAŠČAJNIKI
16.00 v Trstu, Caprin: Santos B - Dom Kmečka banka; 18.00 v Briščikih, Ervatti: Kontovel - Ferroviario

DEČKI
16.00 v Dolini: Breg - Genertel

NOGOMET

DEŽELNI MLADINCI
14.30 v Gorici: San Luigi - Juventina

POKRAJINSKI MLADINCI
14.30 na Padričah: Zarja Gaja - Costalunga; 15.30 na Proseku: Primorje - Edile

NAMIZNI TENIS

DEŽELNI TURNIR
15.00 v Zgoniku: nastopa Kras Telital

Jutri

Nedelja, 18. januarja 1998

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA
11.00 v Trstu, šola Caprin: Mediterranea - Breg

DRŽAVNI KADETI
11.30 v Briščikih, Ervatti: Kontovel - Amici del Basket

DEČKI
11.00 v Trstu, Ul. Calvola: Sgt A - Bor Friulexport

PROPAGANDA
10.00 v Trstu, Istrska ulica: Azzurra - Bor

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA
14.30 v Manzanu: Manzano - Juventina; 14.30 v Koprvinem: Capriva - Zarja; 14.30 v Ogleju: Aquileia - Primorje

1. AMATERSKA LIGA
14.30 v Križu: Vesna - Castionese; 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Ruda

2. AMATERSKA LIGA
14.30 v Dolini: Breg - Isonzo, 14.30 v Žavljah: Zaule Rabuiese - Primorec, 14.30 v Villanovi Judrio: Villanova - Mladost

3. AMATERSKA LIGA
10.30 v Bazovici: Zarja Gaja - Servola; 14.30 v Repnu: Kras - San Vito

NARAŠČAJNIKI
10.00 v Repnu: Primorje - Esperia; 10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Gradese

NAJMLAJŠI
10.30 na Padričah: Zarja Gaja - Ponziana B

ODBOJKA

MLADINKE
11.30 v Trstu, Visintini: Virtus - Kontovel

DEKLICE
11.00 na Opčinah: Sloga Pizzeria Veto B - Breg; 11.00 v Trstu, Petrarca: Nuova Pallavolo TS - Kontovel A

NAMIZNI TENIS

DEŽELNI TURNIR
15.00 v Zgoniku: nastopa Kras Telital

Marko Kravos

Kratki časi

Trst iz žabje perspektive

črtice

V KOROMANDIJO

Samo najmlajšemu sinu, tistemu, ki je najbolj šibek in kratke pameti, je dano, da pride v kristalni grad, v Deveto deželo ali v Indijo Koromandijo.

Tako sem se nekega dne odpravil tja, kjer sem s hriba videl, da se začenja morje.

Najprej je treba skozi mesto, ki ima nešteto ulic in velike hiše. Nič strahu, do obale ne more biti daleč. Na uho mi prihaja lajanje sosedovega Bobija in tako se mi zdi, da sem še vedno na dosegu domačega Klanca.

Ko se pri Rotondi ozrem, je krajček svetivanskega zvonika še lepo tam, kjer mora biti. Na malem trgu je ogromna platana. V njeni senci kuri pod črnim kotlom ženica, ki prodaja mušole. Do tu sem že bil z očetom, ki mi je razložil, da se iz kotla ne kadi od kostanjev, ampak od poparjenih školjk, ki jih lahko kar tam poješ.

Ženski z mušoli pada zamaščen pramen las prek očesa, z drugim pa gleda mrko kot kak gusar...

Grem naprej. Ulica je širša in tlakovana z velikimi kamnitimi kvadri. Po njej so speljani tiri, po katerih peljejo tramvaji. Vem, da je njihova končna postaja pri Sv. Ivanu. Zgubil se torej ne bom, samo lepo ob strani je treba, po pločniku. Tudi če so mi zdaj hiše in ceste neznane, si je treba samo zapomniti tisto veliko drevje: od daleč ga je mogoče videti. Tudi tale spomenik z dolgolasim možem, ki ga obdaja nekaj nagih žensk, mi bo pokazal pot, ko se bom obrnil nazaj iz Devete dežele.

Malo me stisne pri srcu: nič ni več slišati Bobija in tudi domačega zvonika ni videti nikjer. Hrupa je vedno več in hiše so vedno višje.

Ampak če sem že tako daleč, je do morja gotovo samo še dva koraka.

Potem se znajdem na robu gromozanske ceste. Stoji poprek na smer, iz katere prihajam. Na njej je šele pravi vrvež: tramvaji zavijajo na eno in drugo roko, z obeh strani tudi prihajajo in se zlivajo spet v drevored, od koder - aha! - sem prišel. Po ulici velikanki drvijo avti, vmes par vozov s konjsko vprego, kolesarji, tudi kak ročni voziček. Ljudje postavajo na robu ulice, potem pohitijo čez. Pritaknem se ženskemu krilu in sem kmalu na oni strani...

Tu je izložba z igračami, ne, to so glasbila. Kmalu ob njej še ena z znamkami, potem ponuja slaščičarna na ogled torte, piškote in kandirano sadje. Tik zraven je izložba s svetlečim se orodjem: orodje je zelo lépo, najraje bi imel prav takega... To bo gostilna, ker močno diši po kislem. Spet pekarna. Ob vratih dviguje nogo mali pések, ki se ne zmeni dosti, ko ga pobožam. Zgleda, da ima veliko opravkov.

Dobro je, če gre človek kdaj po svetu. Koliko vsega je v mestu. Oče je rekel, da veliko teh stvari pritovorijo parniki.

Ah, kdaj bo že ob morje! Noge bi najraje stekle, ko bi vedele, kam.

Orjaške hiše v vrstah in na vse strani. Spet bo treba ali na sem ali na tja. Grem na sém. Obračam glavo. kako je vse veliko in na daleč. Prislonim se k izložbi s krvavimi stegni: očitno mesnica. Ne, ne bo me strah!

To je narobe, da se ne znam odločit, kam. Stečem čez ulico, do vogala. Se okrog njega pogledam. Nič. Same ulice naprej in naprej.

"Do morja moram, potem, z barke, bom imel lep razgled!" skušam ohraniti v svoji glavi trden sklep in cilj. Srce pa je iz najtežjega svinca.

"Lahko bi povedal mami. Morda bi šla z mano tudi čez morje." Tako razmišljam, čeprav vem, kako težko je prepričat starše, da bi šli kam na kakšno res imenitno reč.

Niti sanja se mi ne, kje sem. Nič ne pomaga jokati. Je, kar je!

Stečem v smer, iz katere se mi zdi, da sem prišel. Ne daleč. Tu gotovo še nisem bil. Neka drevesa so tu, a nobenega kipa z golimi gospodičnami. To sploh ni to.

Stečem nazaj. Tod bom gotovo prišel do morja. Tam, ob morju, se bom odločil: ali nazaj k hribom nad Sv. Ivanom ali pa...

Zdaj mi že gori pod nogami, srce mi bije kot lokomotiva in okrog oči se mi nabira mokrota.

"Vien qua, picio. Te se ga perso, povareto?"(1) se je oglasila strašno okrogla, rdečelična žerjoska.

Naj bežim? Kaj se vtika zdaj tale vame! Do morja grem in basta! - se še trmasto držim svojega cilja.

Nisem se dovolj hitro odločil za smer, to je bilo. Ženica me je prijela za roko: "Dove xe tua mama?"(2)

Molčim, ker imam cmok v grlu. Ne, ne bom zajokal.

"Come te se ciami, bel mio?"(3) mi prigovarja šjora in oči se ji bleščijo, kot bi ona ugledala Indijo Koromandijo. Razumel sem jo že toliko, da bi mi rada pomagala, a kako naj ji razložim, da bi rad samo do morja? Ali pa nazaj, domov.

Njene oči so žarele, kot bi v njej gorel ogenj. Kdo od otrok ne pozna takih materinskih čustev, ki se razvnamejo v ženskah ob pogledu na tuji drobiž na cesti. Potem te božajo, poljubljajo, te stiskajo v objem. Oh, jej, ubogi jaz!

- Kje si, mama - se je zdaj vdrlo v meni. Naglas pa sem zahlipal samo: "Mama..." Tihe solze so mi kapale po licih.

Okrog mene se je nabralo še nekaj odraslih: "Dime, cocolo, chi xe tua mama? Dove te sta...?"(4)

Moja mama je moja mama, ne?! Kaj tako sprašujejo. Tudi če bi se takrat spomnil, da ji je ime Eufrazija, kaj bi jim to pomagalo? In kako naj jim povem, kje je moj dom?

"Stago vicin de Claudio..."(5) sem spravil iz sebe. Zdelo se mi je zelo pametno, da sem jim povedal, da stanuje Klaudio blizu mene. On je Talijan kot oni, torej bodo vedeli, kje je stanuje. Če me peljejo do njega, jim - frc - utečem in sem v minuti doma.

Eden od odraslih se zareži, drugi pa zine: "Bisonia ciamar una guardia..."(6)

Čisto k tlom sem zlezel. In debela matrona me je že stiskala, me poljubljala in se mi spakovala z materinskim nasmeškom. Za umret.

- Ma kaj bojo rekli doma, če se zdaj vrnem z vso to gručo ljudi, ali še huje, z guardio! Saj se guardio pokliče samo za tiste, ki kradejo ali ki tepejo svoje ženske. -

Obupano se oziram okrog. In nenadoma zagledam v daljavi zeleno pobočje in v njem srčasto belino kamnoloma nad Sv. Ivanom. Nikjer ne more biti še kaj podobnega temu, kar vidiš samo, ko greš od trgovine ali od maše domov.

"Tam..." zajecljam in pokažem z roko: "...mia casa..."(7)

Od nekod pokličejo neko prodajalko, ki je bila od Sv. Ivana. Pokima, da me je res kdaj videla okrog cerkve. Da ne bo težko najti, kje sem doma.

"Venio anca mi... Povara creatura mia...!"(8) je cmokala z usti debeluhinja.

"Sta bona, Gigia!"(9) ji je rekel en suhcen možic, ki mu je iz ust dišalo po vinu. "Zdaj, ko si ga vsega oblizala, bi ga rada še pojedla, ne..." Tako nekako ji je rekel.

Mene je stisnilo, da je lahko to tudi res. Saj pravijo, da je v mestu nevarno. Tudi čarovnice gotovo kje živijo in gotovo so tako debele, ker so pojedle Janka in Metko.

Do Sv. Ivana se s tisto punco peljeva kar s tramvajem. Zame ni stroška, ker še nimam meter v višino.

Zdaj se počutim odrešenega. Samo da sem daleč od tistega klobčiča ljudi, od tiste babence... Da niso poklicali guardie.

Z obema rokama sem se držal dekleta. Od vseh prestanih tegob sem se hlipal. A obenem mi je toliko odleglo, da bi tej muli najraje predlagal, da jo poročim... tako sem jo imel v tem trenutku rad. In tudi ona me je očitno že imela rada, ko pa se mi je nasmihala in pogledovala k meni z žarečimi očmi. Kot ženske, ko se jim zgane srce od miline in ljubezni.

"Ta gotovo ne more biti čarovnica, ker je lepa in mlada," me je prešinilo, ko sem se zavedel, da ima v očeh isti lesk kot tista Gigia tam dol, v peklenskem mestu.

Da bi prišel do morja in potem v Deveto deželo, mi tokrat torej ni bilo dano. Še kak čas bom moral potrpeti doma, kjer nam najmlajša sestra noč in dan para bobniče s svojim jokom.

Ah, bojim se, da se mi nikoli ne posreči do Koromandije! Res smo pri nas trije otroci: dve sestri in jaz. A jaz sem le drugi sin. In čeprav je tudi drugi sin v pravljici kdaj drobcen in smešno nespameten, nikoli ne pride do srečnega cilja. Kvečjemu naleti kdaj na prav prijazno dekle, ki pa nima ne kraljevskega očeta in tudi na poroko z njim ne misli.

Saj je jaz ne bi poročil zaradi kraljestva. Če po pravici povem, bi predvsem rad videl tisti sloviti ognjemet, ki ga v Indiji Koromandiji vedno uprizorijo ob veselici na koncu pravljice.

---

1 Pridi sem, fantek. Si se zgubil, božček?
2 Kje je tvoja mama?
3 Kako se kliceš, zlato moje?
4 Povej, srce moje, kdo je tvoja mama? Kje si doma...?
5 Doma sem blizu Klaudiota...
6 Treba bo poklicati policaja.
7 Tam... moj dom...
8 Grem še jaz... Revček moj mali...
9 Pomiri se, Giga...

Potopis -12-

Magda Šturman

Med prebivalci Andov

NARODNI PARK LAUCA INDIJANCI SKUPINE AJMARA

Prispeli smo v Narodni park Lauca, ki leži na višini približno 4000 metrov. Park se rasteza na 138000 hektarih površine, vse do meje z Bolivijo in obsega tudi veliko andskih vrhov. Tu ni več puščave, ker se zaradi bližnjih vrhov tvorijo deževni oblaki. Trava je živozelene barve, ostalo rastlinstvo je redko, vendar omogoča številnim vrstam živali, da se preživljajo. Posebne vrste rastlina je llareta, živozelena rastlina, po videzu podobna mehki blazinici. V resnici je rastlina tako kompaktna, da je trda kot kamen. Ko se posuši, jo prebivalci odstranijo s palico, nato pa jo uporabljajo kot gorivo. Tu živijo vikunje, predhodnice lam in alpak, kondorji in številne druge ptice. Ko smo šli naprej, smo na lepem opazili viscache, ki so spale. To so divjemu zajcu podobne živali. Ob blizu smo jih lahko fotografirali, budne bi takoj zbežale. Taka slika nas je premljala še kakih 20 kilometrov, ko smo prišli do cilja: jezero Chungar ob vznožju ugaslih vulkanov dvojčkov Pallachata. Vulkana sta bila prekrita s snegom in delno v oblakih. Prijetnen pogled so popestrile še lame in alpake, ki so se pasle pred jezerom, ob robu jezera pa so se sprejahali flamingovci. Na severu se dviga 6350 metrov visok vulkan Parinacota. Jezero Chungara je eno najvišjih na svetu, saj leži na nadmorski višini 4500 metrov. Nedaleč je mejni prehod z Bolivijo, ki je eden najvažnejših v severnem delu Cila.

Ta čudovita naravna popolnost je na žalost ogrožena, odkar je ENDESA, državna družba, ki skrbi za električno energijo, tu zgradila sistem črpalk in kanalov z namenom, da oskrbuje mesto Arika z elektriko. Problem je majhna količina vode v jezeru, in vsako zmanjšanje lahko ogroža številne živali, ki tu živijo.

Pet kilometrov od glavne ceste leži vas Parinacota. Vasica je izredno prikupna. Hiše so kamnite in belo obarvane, pokrite s slamo. Taka je tudi cerkev, ki so jo zgradili v 17. stoletju. Cerkvica ima na notranjih stenah zelo zanimive surealistične freske, ki jih je naslikal flamski slikar Hieronymus Bosch. Freske ponazarjajo križanje Kristusa. Zanimivo je, da imajo vojaki ob križu španske uniforme. Na vaškem glavnem trgu so posedali prebivalci, ki so redkim turistom prodajali volnene izdelke in drugo domačo obrt. Nekaj prodajalcev sem opazila tudi ob glavni cesti; organizirani izleti imajo pri njih obvezen obisk. Tale posel pa ni tako donosen. Volneni izdelki so v Čilu veliko dražji, kot v sosednjih Boliviji in Peruju in turist, ki ima namen obiskati tudi te države, si izdelke raje izdelke nabavi tam. Redki prebivalci, ki živijo na tej višini, se poleg prodaje domače obrti bavijo tudi z živinorejo; v glavnem pasejo lame in alpake, iz katerih pridobivajo volno.

Prebivalci, ki, živijo v tem predelu in po večjem delu čilskega visokogorja, spadajo v skupino Indijancev po imenu Ajmara. Cile šteje kakih 50.000 Ajmarov, večji del pa živi v Boliviji tako da jih je vseh okrog milion. Čeprav so vsi Ajmari en narod, jih je meja ločila. Različen je zato njihov način življenja. V Čilu se na primer, razen redkih izjem, Ajmari oblačijo na moderen način, medtem ko je v Boliviji večina žensk ohranila tradicionalne noše. V Čilu tudi skoraj nihče ne govori prvotnega jezika, medtem ko je v Boliviji ajmara eden izmed treh uradnih jezikov. Ajmari so živeli podobno kot Atakami, bavili so se pretežno z rejo lam in alpak, v nižjih legah pa so gojili razne poljščine, kot je koruza, krompir, quinoa in začimbe, na primer origano. Njihova tipična jed je bilo posušeno lamino meso in posušen krompir. Tako se v glavnem preživljajo še danes, čeprav je quinoo, tipično andsko žitarico, veliko zamenjala alf-alfa, to je rastlina, ki so jo prinesli Španci kot krmo za živali. Tudi jedilnik so posodobili. Prav tako kot ostalo avtohtono ljudstvo v Čilu, so bili tudi Ajmare vedno nekako potisnjeni v ozadje in do pred nedvnim niso bili deležni nobenih manjšinskih pravic. Država je do njih postala odprta komaj pred kratkim, odkar si z državnim načrtom o valorizaciji manjšinskih jezikov in kulture prizadeva, da bi uvedla v šole tudi jezik ajmara.

Ajmari se od nekdaj bavijo z rejo lame in alpake. Danes pa se ta posel ne izplača več. Dobiček je skromen in zaradi tega veliko hribovskih prebivalcev zapušča svoj rodni kraj ter se seli v bližja mesta, kot sta Arika in Iquique. Rešitev tega perečega problema bi lahko bila v kontrolirani reji vikunje v tem območju in prodaja njene dragocene kože. O tem razmišljajo v zadnjih časih. Po študiji, ki ga je pred kratkim izvedla CONAF, organizacija, ki skrbi za zaščito narodnih parkov v Čilu, bi lahko kožo vikunje prodajali za približno 300 dolarjev na meter, to se pravi več kot 300.000 dolarjev na leto oziroma skoraj 500 milijonov lir v vsem severnem visokogorskem teritorju, ki je najrevnejši del Čila. Če bi ta načrt uspel, bi lahko veliko drugih držav posnemalo podobno iniciativo in nekako združilo ekološko korist in ravnotežje z zaposlitvijo lokalnega prebivalstva na kraju samem.

Zadnja točka našega izleta je bila večja vas Putre. Vas je obstajala še pred prihodom Špancev in bila je neko manjše središče Ajmarov. Španci so se tu naselili v 16. stoletju z namenom, da bi bolje nadzorovali Ajmare. Kljub temu se je avtohtono prebivalstvo tu popolnoma ohranilo. Iz časa španske zasedbe se je v vasi ohranilo veliko hiš v tipično kolonialnem stilu. Putre je izrazito kmečka vas, na višini 3500 metrov. Tu redijo lame in nekaj ovc, gojijo alf-alfo, posebno pa origano, ki na tem področju zelo dobro uspeva in pridobi izrazito aromo. Ker je veliko mladih prebivalcev, ki v zadnjih časih množičmo odhajajo v mesto in se na ta način identiteta Ajmarov počasi izgublja, je vodnik izleta povedal, da imajo v načrtu gradnjo kmetijske šole, da bi mladino zaustavila doma. Govorijo tudi o nekaterih projektih, ki bi prav tako zaposlili mladino v tem kraju.

Na sliki: skupina indijancev Ajmara.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Prvi aplavz: Otroški zbor Ladjica iz Devina Sara Rustja
20.30 TV dnevnik in Utrip evangelija

RAI 1

6.00 Euronews
7.00 Dokumenti
7.30 Otroški variete La Banda dello Zecchino, risanke, dok. Glej, kako rasejo in nan. Pika nogavička
9.45 Variete za najmlajše: Plavo drevo, vmes risanke
10.10 Oddaja o televizijskih programih: Oblò - La Raichevedrai
10.40 Nan.: Una famiglia come tante
11.30 Oddaja o zdravju: Check-up
12.25 Vreme in dnevnik
13.30 Dnevnik
14.00 Aktualna oddaja : Made in Italy (vodi Federico Fazzuoli)
15.20 Sedem dni v parlamentu
15.50 Variete: Disney Club, vmes risanke Timon & Pumbaa in Quack Pack
18.00 Dnevnik
18.10 Nabožna oddaja: A sua immagine
18.30 Variete: Colorado (vodi Alessandro Greco)
19.30 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik in šport
20.40 Film: Pretty Woman (kom., ZDA '90, r. G. Marshall, i. Richard Gere, Julia Roberts)
22.55 Dnevnik, 23.00 Izžrebanje lota
23.05 Aktualna oddaja: Posebnosti Tg1
0.00 Dnevnik, zapisnik, horoskop, vreme
0.20 Film: Anni ribelli (dram., It. '94, i. Leticia Bredice)
2.00 Glasb. oddaja: Quelli di di Jannacci
2.45 Film: L' aquila e il falco (dram., ZDA '33, r. S. Walker, i. F. March)

RAI 2

6.45 Pregled tiska
7.00 Jutranji dnevnik
7.05 Variete: Jutro v družini - (vodita Tiberio Timperi in Simonetta Martone), vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik
10.05 Evropski dnevi
10.35 Nan.: Hiša gozdnega čuvaja
11.30 V družini
13.00 Dnevnik, 13.25 Dribbling
13.55 SP v smučanju: ženski smuk, 2. tek
15.15 Nan.: J.A.G. - Avvocati in divisa
16.05 Tvoj bližnji
16.35 Aktualno: La giornata particolare
18.20 Oddaja o izletih in potovanjih Sereno variabile
18.55 Vremenska napoved
19.05 Nanizanka: Komisar Rex (i. Tobias Moretti)
20.00 Variete: Macao
20.30 Dnevnik
20.50 TV film: Gioco rischioso (thriller, Nem. '97, i. S. Koch, D. Montag)
22.35 Gledališče: Poklon Peppinu De Filippu
23.35 Dnevnik in vreme

RAI 3

6.50 Film: Giulio Cesare, il conquistatore delle Gallie (It. '63, i. C. Mitchell)
8.30 Aktualno: Oblò
9.00 Nan.: La legge di Brid
9.50 Glasba: Pred premiero
10.25 SP v smučanju: ženski smuk, 1. tek
11.45 SP v plavanju
12.00 Dnevnik
12.25 SP v smučanju: ženski smuk, 2. tek
13.15 Film: Charlot soldato (kom., ZDA '18)
14.00 Deželne vesti, dnevnik
14.50 Tgr - Okolje Italija
15.15 Šport: SP v plavanju, umetnostno drsanje
18.50 Vremenska napoved
19.00 Dnevnik, deželne vesti
20.00 Aktualno: Art'è
20.40 Nad.: Un posto al sole
22.30 Dnevnik in deželne vesti
22.55 Aktualna oddaja: Harem (vodi Catherine Spaak)
23.55 Dnevnik in vreme
0.10 Fuori orario
0.20 Nočni šport: EP v umetnostnem drsanju, 1.55 SP v plavanju

RETE 4

6.00 Nad.: Un amore di nonno
6.50 TV film: Come una mamma (i. S. Sandrelli), 8.40 Pregled tiska
9.00 Nan.: Oltre il ponte
9.30 Aktualno: Casa per casa - Nasveti za lepši dom
11.30 Dnevnik
11.40 Aktualna odd.: Forum
13.00 Kviz: Kolo sreče, vmes (13.30) dnevnik
14.30 Aktualno: Eurovillage, 15.30 Chi c'è c'è, 16.30 Naturalmente su Rete 4, 17.00 Chi mi ha visto?
18.00 Aktualno: Iva Show
18.55 Dnevnik in vreme
19.30 Variete: Game Boat
20.35 Nan.: N.Y.P.D. - New York Police Department
22.40 Naturalmente su Rete 4
23.10 Film: Due stelle nella polvere (vestern, ZDA '67, r. A. Laven, i. G. Peppard, Dean Martin)
1.30 Pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
8.45 Film: Dimmi la verità (kom., ZDA '61, i. Sandra Dee, John Gavin)
11.00 Aktualno: Anteprima, 11.15 Affare fatto
11.30 Nan.: Komisar Scali - Skeleti (i. Michael Chilis, Theresa Saldana), 12.30 Jaz in mama
13.00 Dnevnik TG 5
13.30 Sgarbi quotidiani
13.45 Film: Il vedovo (kom., It. '59, r. Dino Risi, i. Alberto Sordi, Franca Valeri)
15.55 Film: Una bambina di troppo (dram., It., '94, r. D. Damiani, i. Massimo Dapporto, Veronica Visentin, B. Fossey)
17.55 Odd. o modi: Nonsolomoda
18.30 Variete: Tira & Molla (vodi Paolo Bonolis)
20.00 Dnevnik TG 5
20.35 Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Enzo Iachetti)
21.00 Variete: Gran caffè (vodi Pippo Franco)
23.15 Film: Condannato a nozze (kom., It. '93, i. Sergio Rubini, Margherita Buy)
1.00 Nočni dnevnik Tg5
1.30 Striscia la notizia
1.45 Nan.: Swift il giustiziere

ITALIA 1

6.10 Otroški variete, vmes risanke, Ciao ciao mattina, Ancora insieme con...
9.55 Risanke
10.30 Film: Pocahontas - Legenda (pust., ZDA '94, i. Sandrine Holt)
11.15 Nan.: Dva policaja v Chicagu
12.20 Šport studio, 12.25 Odprti studio, Fatti e misfatti
12.55 Nan.: Willy, princ z Bel Aira
13.25 Variete: Ciao Ciao tutti al mare
13.30 Risanke
14.05 Aktualna oddaja: Amici - prijatelji
16.05 Variete za najmlajše: risanke Mila in Shiro, Sailor Moon
17.30 Glasb. odd.: Super (vodi Laura Freddi)
18.30 Odprti studio, 18.55 Šport studio
19.00 Nan.: Melrose Place
20.00 Variete: Sarabanda (vodi Enrico Papi)
20.45 Film: Lo chiamavano Bulldozer (kom., It.-Nem. '78, i. Bud Spencer, Raimund Harmstorf, J. Bugner)
23.00 Šport studio
23.30 Inviato speciale
0.00 Italija 1 šport

TELE 4

19.30 23.00 Dogodki in odmevi
15.15 Figli miei
17.00 Glasba: Musichiamo
19.00 Zoom šport
20.10 Triestina News
20.30 Film: Love Dream
22.15 Osebnosti in mnenja
23.30 Gospodarstvo
0.00 Film: Drug Runners

MONTECARLO

13.00 19.30, 22.30, 1.00 Dnevnik, 19.50 TMC Sport
10.15 12.15, 13.20 SP v smučanju
14.15 Film: Il delatore éVB '39)
16.00 1. Državno prvenstvo v znanju italijanščine
18.05 Variete: Zap Zap
19.45 Montanellijev teden
20.30 Film:Gli inesorabili (vestern, '60, i. B. Lancaster)
23.20 Film: La crociera del terrore ('60, i. R. Stack)

Slovenija 1

9.00 Oddaja za otroke: Radovedni taček: Red, 9.20 Taborniki in skavti, 9.40 Pod klobukom, 10.25 10.45 Nad.: Beg z Jupitra (Avstral., 87. del), 10.55 Zgodbe iz školjke
11.20 Slovenski kvintet trobil
11.55 Oglasi
12.00 Tednik
12.55 Napovedniki
13.00 Poročila
13.05 Vreme, šport
13.10 Tedenski izbor: Dok. serija: Novi raziskovalec, 14.00 Mojstri jazza (3.)
15.00 Film: Priden otrok (Fr.)
16.35 Oddaja za otroke: Sprehodi v naravo (33.)
16.50 Obvestila in oglasi
17.00 Obzornik
17.08 Šport, oglasi
17.15 30 let folklorne skupine Emona
17.50 Na vrtu
18.15 Ozare
18.20 Dokumentarna serija: National Geographic (zadni del)
19.10 Risanka
19.20 Dobro je vedeti
19.25 Oglasi
19.30 Dnevnik 2, vreme, šport
19.50 Utrip
20.10 Res je!
22.00 Dokumentarna serija: Naj naj naj - Najvišja sravba (VB, 2. del)
22.30 Oglasi, napovedniki
22.35 Poročila, vreme, šport
22.55 Oglasi
23.00 Film: Demoni (VB 1971, r. Ken Russell, i. Oliver Reed, Vanessa Redgrave, Dudley Sutton)
0.45 Na vrtu
1.10 National Geographic
2..00 Vreme, napovedniki

TV PRIMORKA

8.00 17.00 Videostrani
17.00 Iz produkcije združenja lokalnih TV Slovenije: TV Ptuj
17.30 Glasb. odd.: Naj spot
18.20 Nova Zelandija (1. del)
20.00 Napovednik, videospot
20.10 Duhovna misel
20.26 Program za otroke: V mojem košku je pa mavrica
21.10 Humoristična oddaja: Silvestrovanje na kvadrat
22.45 Film: Zaseda v Wacu

Slovenija 2

7.45 1.15 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
8.25 Oddaja za otroke: Lahkih nog naokrog
8.55 Agencija
10.25 SP v smučanju: ženski smuk
11.30 Košarka NBA Action
12.15 SP v smučanju: moški smuk
13.10 SP v smučarskih skokih
15.00 SP v plavanju (posnetek iz Pertha)
15.45 EP v umetnostnem drsanju: Ženske (prenos iz MIlana)
17.30 SP v biatlonu: 10 km, moški,, in 7,5 km, ženske (posnetek iz Anterselva)
18.30 Avto leta '98
19.30 Videoring
20.00 Oglasi, napovedniki
20.05 Film: Draga Lili (ZDA 1969, r. Blake Edwards, i. Julie Andrews, Rock Hudson, Jeremy Kemp)
21.55 Oglasi, napovedniki
22.00 V vrtincu
22.40 Sobotna noč
0.45 Videoring

Koper

12.25 SP v smučanju: moški smuk, nato ženski smuk
15.00 Facciamo festa
15.30 Rhythm & News, Teche
16.30 Vsedanes aktualno
17.00 SP v plavanju
18.00 Progr. v slov. jeziku: Brez meje
18.45 Primorska kronika
19.00 TV Dnevnik, vreme, šport
19.30 Jutri je nedelja
19.40 Risanke: Pravljice dedka Ciccia (13. del)
20.00 Dok.: Listje in cvetje - Hortenzije
20.30 Film: Luči velemesta (kom., ZDA '31, r.-i. C. Chaplin, V. Cherrill)
22.00 TV dnevnik, vreme
22.15 SP v biatlonu: 10 km moški, 7,5 ženske
Vsedanes - TV dnevni

RADIO

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki;9.00 Ženski ustvarjalnosti na rob (pripr. Tatjana Rojc); 9.40 Potpuri; 10.10 Koncert: Trobentač S. Praprotnik, pianist L. Ferrini; 11.30 Filmi na ekranih; 11.40 Glasbeni predah; 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta rozajanski glas, nato Orkestri; 12.40 Utrip Kanalske doline; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nediški zvon, nato Evergreen; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Mala scena: Pasijon po Lojzetu Bratužu (7. ; 18.40 Živahne melodije; 19.20 Napovednik.

Radio Občine

11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slov.; 8.30, 12.30, 18.30 Poročila v ital.;10.00 Foyer;13.00 Lestvica slov. moderne gl ; 15.00 .Glasba po željah;17.10 Zrno v etru (vsakih 14 dni), prenos Jadranovih košarkarskih tekem.

Radio Koper
(slovenski program)

6.30, 7.30, 8.30,10.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.05 Ljudska glasba; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan; 7.40 Agencijske zanimivosti; 8.00 Pregled tiska; 8.15 Sobotni kviz; 8.50 Kulturni koledar; 9.00 Jingle, napoved; 9.15 Ne bojte se klasike; 9.45 Du, jes?!; 10.50-12.00 Terenska akcija; 13.00 Pomorstvo; 13.30 Turistična poročila; 14.00 Glasba po željah; 15.30 DIO, Jingle, pesem; 16.05 Glasbena lestvica; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00-19.00 Glasba in še kaj; 20.00 Glasba in šport; 22.00 Zrcalo dneva; do 0.00 Iz naše diskoteke.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci; 8.05 Horoskop; 8.15 3X3; 8.35 Nogomet; 8.40 Izbirali ste; 9.33 Sabato insieme; 10.00 Pregled tiska; 10.15 Lucianova pisma; 10.33 Fonorizzonte; 11.15 Doroty in Alice;12.55 Pesem tedna; 13.00 Glasba po željah; 13.40 Bella bellissima; 14.00 Martina's attic; 14.33 Sigla single; 16.00 Hot hits; 18.00 Fun clubs; 18.45 Folk studio; 19.25 Sigla single; 19.30 Dnevnik in šport.

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.25 Dobro jutro, otroci; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 Izobraževalni pr.; 10.05 Kulturna panorama; 11.30 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan ; 13.20 Obvestila, osmrtnice; 14.05 Poslušalcio čestitajo; 15.30 DIO; 16.30 Naš gost;17.05 Mozaik; 18.15 Večerni utrinek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Koncert iz naših krajevi; 22.00 Zrcalo; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nokturno; 23.30 Kratka igra.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 8.00 Sobotni val; 8.30 Koledar prireditev; 9.35 Popevki tedna;10.00 Strokovnjak svetuje; 11.35 Obvestila; 12.00 SP v smuč. skokih; 12.40 Šport; 13.30 Glasb. želje; 14.00 Kinobluz; 15.30 DIO; 16.00 Popevki; 18.45 Črna kronika; 19.30 Šport; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, promet; 22.30 Glasbena oddaja.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 10.05 Jazz, blues...; 11.05 Naši umetniki; 11.25 Sobotni koncert; 13.05 Srednjeevropski obzornik; 14.05 Izobraževalni pr.; 15.00 Zbori; 15.30 DIO; 16.15 Baletna glasba; 16.40 Umetni svetovi; 17.00 Tradicija glasbe 20. st.; 18.00 Roman; 18.20 V podvečer; 19.30 Razuzdančeva usodai; 22.30 Napoved.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik z o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.o.z. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699, fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Internet: http//www.primorski.it/
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpeč, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 20%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT
Naročnina za Italijo 480.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Letna naročnina za Slovenijo 20.000 SIT plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373
žiro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREME IN ZANIMIVOSTI

VREMENSKA SLIKA

Nad Sredozemljem in Balkanom je obsežno območje nizkega zračnega pritiska s frontalnim valom. Nad naše kraje bo s severnimi vetrovi začel dotekati hladen in postopno bolj suh zrak.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.41 in zatone ob 16.50.
Dolžina dneva 9.08.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 21.51 in zatone ob 10.01.

MORJE

Morje mirno, temperatura morja 11 stopinj C.

BIOPROGNOZA

Vreme bo sprva na splošno počutje in razpoloženje vplivalo obremenilno, popoldne bo obremenitev ponehala. Spanec bo globok in sproščujoč.

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.16 najvisje 34 cm, ob 5.57 najnižje -9, ob 11.10 najvisje 23 cm, ob 17.49 najnižje -42 cm.

Jutri: ob 0.48 najvisje 32 cm, ob 6.43 najnižje -8, ob 11.40 najvisje 15 cm, ob 18.13 najnižje -34 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C		°C
500 m	5	2000 m	-4
1000 m	3	2500 m	-7
1500 m	-1	2864 m	-10

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

Danes bo sprva oblačno, padavine bodo dopoldne ponehale. Meja sneženja se bo spustila do višine 700 m. Popoldne se bo od severozahoda začelo jasniti. Pihal bo severni veter.
SOSEDNJE POKRAJINE: Prevladovalo bo oblačno vreme s padavinami, popoldne se bo začelo jasniti.

JUTRI

Jutri bo pretežno jasno, popoldne se bo v zahodnih krajih pooblačilo. Hladneje bo.
V ponedeljek bo od zahoda prišla nova vremenska motnja. Padavine bodo do konca dneva zajele vso Slovenijo. Sprva bo snežilo v nižinah, nato se bo meja dvignila do 500 m.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Ötzi odslej na ogled v bocenskem muzeju

BOCEN - Včeraj točno ob 11.46 se je končala zadnja pot ledenega moža Ötzija, ki so ga iz Innsbrucka prepeljali v Bocen, kjer bo odslej na ogled v posebej zanj pripravljenem arheološkem muzeju. Gre za zelo dobro ohranjeno ledeno mumijo lovca, ki je stara približno 5300 let, našli pa so jo nemški izletniki leta 1991 na nadmorski višini približno 3000 m na ledeniku Similaun v italijanskih Dolomitih. 130 km dolgo pot od tirolske prestolnice je mumija »prepotovala« na tovornjaku v posebni hladilni komori, v kateri je temperatura znašala šest stopinj pod ničlo, Ötzi pa je bil zavit v poseben stanjol papir in prekrit s suhim ledom. Transport so spremljala policijska vozila, v zraku pa je nad njim budno bedel še policijski helikopter. Do Brennerja so za varnost skrbeli Avstrijci, nato pa je to nalogo opravila italijanska policija. Za konvojem se je drenjala dolga vrsta vozil s fotoreporterji in televizijskimi snemalci iz vse Evrope.

Posebni varnostni ukrepi so bili sprejeti zaradi pisma teroristične skupine Ein Tirol, v katerem so neznanci napovedovali »ukrepe«, če bodo mumijo vrnili »italijanskim okupacijskim oblastem«. Med Avstrijo in Italijo je dolgo potekal spor o »lastništvu« nad mumijo in šele po ponovnem preverjanju in merjenju mejne črte so ugotovili, da so Ötzija našli na italijanskem ozemlju.

Pismo Ein Tirol je prispelo na sedež Rai v Bocnu že leta 1996, napisano pa je bilo na roko in v nemščini. Italijanski preiskovalci so preverili pisavo in jo primerjali s številnimi letaki, s katerimi je Ein Tirol v osemdesetih letih prevzel odgovornost za serijo atentatov na Južnem Tirolskem, toda rezultati primerjav so bili negativni.

Ledenega moža je v Bocnu pričakala ogromna množica ljudi, ki se je zbrala pred muzejem, v katerem bo poslej »počival« lovec iz bronaste dobe. Stal je 17 milijard, za Ötzija pa so izdelali posebno hladilno komoro. Obiskovalci muzeja ga bodo lahko občudovali skozi majhno okence in s pomočjo posebne hladne svetlobe, ki jo bodo proizvajala s pomočjo mikrovlaken.

V Bocnu pričakujejo, da jim bo ledeni mož prinesel precej denarja. Prve zaslužke pa so spravili v žep lastniki zgradb nasproti muzeja, saj so spretno prodali »opazovalna mesta« z oken teh zgradb, pri čemer so bili najboljši plačniki fotografi in TV snemalci.

Danka speljala zaročenca Schifferjevi?

KØBENHAVN - Komaj 17-letna danska manekenka Vibe Sorensen naj bi bila poglavitni krivec za ljubezenske težave Claudie Schiffer. Vibe je visoka 1, 83 m, s svojimi čari pa naj bi »vnela« Davida Copperfielda, uradnega zaročenca Schifferjeve. Mladoletna blondinka, ki bo s svojimi slikami na reklamnih lepakih Liabela kmalu preplavila Italijo, je govorice le posredno potrdila. »Z Davidom me veže nežno prijateljstvo, kar pa se Schifferjeve tiče, je splošno znano, da so odnosi med njo in Davidom trenutno precej napeti.« Revija »Top model« je Danko pred kratkim uvrstila med najbolj obetavne fotomodele nove generacije in jo poimenovala za »novo Schifferjevo«.

Tudi v vzhodni Aziji so pristaši prozornih oblek

HONG KONG - Lahke in prozorne, vendar zimske: v Hong Kongu v teh dneh prikazujejo modele azisjkih modnih ustvarjalcev za naslednjo jesensko-zimsko sezono. Na prireditvi, ki so jo poimenovali teden azijske mode, nastopajo najbolj uveljavljeni mojstri raznih azijskih držav. Med prikazanimi ženskimi modeli je veliko prozornih oblek, primernih za toplo podnebje ali pa za ogrevane prostore (f. AP).

Grški parlament razglasil nekadilsko območje

ATENE - Tristo poslancev grškega parlamenta bo moralo odslej paziti na to, kje bodo prižgali cigareto. Predsednik parlamenta v Atenah Apostolos Kaklamanis je namreč prostor zasedanj razglasil kot nekadilsko območje. Podobno pobudo so v grškem parlamentu predstavili že pred nekaj leti, vendar pa zaradi nasprotovanja številnih poslancev-kadilcev ni bila sprejeta. Pri tem ne gre pozabiti, da so Grki, kar zadeva kajenje, na tretjem mestu v svetovnem merilu, namreč za Kubanci in prebivalci Cipra. (STA/AFP)